
Załącznik do Uchwały Nr XXXIV/237/2014
Rady Gminy Dąbrowa Biskupia
z dnia 27 lutego 2014 r.

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY DĄBROWA BISKUPIA
NA LATA
2014-2020**

Biuro Szkoleniowo-Doradcze KREATOR
Łojewo 49A, 88-101 Inowrocław
zenon.lewandowski@onet.pl, tel. 600 88 02 88

Spis treści

Część I	STRATEGIA ROZWOJU GMINY DĄBROWA BISKUPIA	3
1.	Wprowadzenie	4
2.	Metodologia opracowania strategii	4
3.	Charakterystyka gminy Dąbrowa Biskupia	6
4.	Uwarunkowania wewnętrzne strategii - wnioski z diagnozy	10
5.	Uwarunkowania zewnętrzne strategii – strategię ponadgminne	11
1)	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020	11
2)	Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego	20
3)	Uwarunkowania rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej UE 2014-2020	24
6.	Rekomendacje wynikające z uwarunkowań zewnętrznych	27
7.	Główne obszary problemowe	29
8.	Analiza SWOT - rozwój gminy Dąbrowa Biskupia	33
9.	Cele i działania Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowa Biskupia	34
10.	Wdrażanie Programu	41
11.	Monitorowanie i ewaluacja Strategii	42
Część II	INFORMACJE I DANE STATYSTYCZNE DO DIAGNOZY	43
	Demografia	44
	Gospodarka	59
	Walory przyrodnicze i kulturowe	65
	Infrastruktura techniczna	71
	Infrastruktura społeczna	80
	Inwestycje gminne	91

Fotografie zamieszczone w opracowaniu wykonał Sławomir Kańkowski

Część I

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DĄBROWA BISKUPIA

1. Wprowadzenie

Strategia rozwoju gminy jest planem opisującym najważniejsze obszary aktywności samorządu gminy, pozwalającym na prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o rozpoznane potrzeby społeczności i zidentyfikowane zasoby gminy oraz uwzględniającym warunki funkcjonowania samorządu gminy w jego otoczeniu. Dokument strategii jest także spełnieniem standardów europejskich i jako taki stanowi ważny element przygotowania i realizacji projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

Dotychczas obowiązująca **Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa Biskupia** do roku 2013, opracowana w roku 1999, straciła w dużej mierze swoją aktualność z uwagi na wielkie zmiany w sytuacji społecznej i gospodarczej kraju, wywołane przede wszystkim wejściem Polski do Unii Europejskiej (UE).

Zawarta w niniejszym dokumencie **Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa Biskupia na lata 2014-2020** (nazywana dalej Strategią) jest skorelowana czasowo z nowym okresem programowania UE (perspektywa finansowa UE na lata 2014-2020), który będzie miał istotny wpływ na kształtowanie możliwości działania samorządów terytorialnych, w szczególności w zakresie ich możliwości inwestycyjnych. Od 2000 roku nastąpiły istotne zmiany w zakresie zadań jakie muszą realizować samorządy gminne. Ze szczebla centralnego scedowano wiele zadań i, co za tym idzie, zobowiązań, z którymi gminy muszą się zmierzyć w warunkach ograniczonych możliwości finansowych.

Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa Biskupia na lata 2014-2020 zawiera priorytety (cele strategiczne), cele operacyjne i opisy działań jakie należy podjąć, aby zidentyfikowane priorytety zrealizować. Strategia nie jest zbiorem gotowych projektów do wdrożenia – jest ramą, na bazie której w kolejnych latach powstaną programy i projekty uwzględniające istniejące w danym momencie możliwości finansowe i bieżące potrzeby społeczne. Te projekty powinny jednak znajdować się w obszarze działań zakreślonych w Strategii.

2. Metodologia opracowania strategii

W ramach prac nad strategią utworzono zespół roboczy składający się z pracowników Urzędu Gminy, radnych, sołtysów i przedstawicieli organizacji pozarządowych. Zespół pracujący pod kierunkiem Sekretarza Gminy, był wspomagany przez zewnętrzną firmę doradczą (Biuro Szkoleniowo-Doradcze KREATOR), odpowiedzialną za prowadzenie warsztatów, przygotowanie diagnozy i opracowanie dokumentu strategii.

Po przygotowaniu diagnozy członkowie zespołu, podczas 4 warsztatów planistycznych, zdefiniowali główne obszary problemowe, opracowali analizę SWOT oraz określili cele

strategiczne, cele operacyjne oraz zadania. Spotkania planistyczne odbywały się w listopadzie i grudniu 2013 roku.

Przyjęte założenia metodologiczne przewidywały:

1. Włączenie kluczowych partnerów społecznych z gminy Dąbrowa Biskupia.
2. Wykorzystanie wielu istniejących opracowań analitycznych dla zdiagnozowania stanu wyjściowego.
3. Wykorzystanie pracy ekspertów zewnętrznych do moderowania procesu i sporządzenia dokumentu Strategii na podstawie wniosków i propozycji sformułowanych przez zespół roboczy i efektów jego pracy.

Podczas prac nad Strategią wykorzystywano dostępne opracowania metodologiczne dotyczące planowania strategicznego oraz zasad wspierania rozwoju gospodarczego przez samorządy. Dotyczy to w szczególności obszaru aktywizacji społeczności lokalnych i rozwoju gospodarczego za pomocą instrumentów wsparcia, znajdujących się w sferze działania samorządu terytorialnego. Instrumenty te służą przede wszystkim stymulowaniu aktywności obywateli na rzecz rozwiązywania problemów oraz rozwoju gospodarczego poprzez działania na rzecz wzrostu aktywności gospodarczej.

W pracach nad częścią planistyczną Strategii wykorzystywano w szczególności wydawnictwo Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z 2012 roku pt. „*Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej*”.

Podczas opracowania strategii wykorzystano informacje zawarte w istniejących dokumentach i opracowaniach - w tym w szczególności w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa Biskupia*.

3. Charakterystyka gminy Dąbrowa Biskupia

Gmina Dąbrowa Biskupia leży w województwie kujawsko-pomorskim, we wschodniej części powiatu inowrocławskiego, nad Kanalem Parchańskim. Gmina położona jest na równinie północnych Kujaw i obejmuje obszar o powierzchni 147 kilometrów kwadratowych (14 744 ha). Liczba ludności wynosi prawie 5,2 tys. osób.

Na obszarze Gminy utworzono 20 sołectw, łączna liczba miejscowości o charakterze wiejskim wynosi 28 wsi, z których Dąbrowa Biskupia jest największa i liczy ok. 600 mieszkańców.

Z 28 wsi wchodzących w skład gminy wszystkie posiadają sieć wodociągową, telefoniczną, a część kanalizacyjną. Opiekę zdrowotną sprawują trzy Ośrodki Zdrowia, natomiast w Parchaniu znajduje się Dom Pomocy Społecznej. Na terenie gminy funkcjonują trzy szkoły podstawowe oraz Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum.

Gmina Dąbrowa Biskupia graniczy z 5 innymi gminami:

- Inowrocław, Gniewkowo i Kruszwica w powiecie inowrocławskim
- Aleksandrów Kujawski i Zakrzewo w powiecie aleksandrowskim.

Lokalizacja gminy Dąbrowa Biskupia

Gmina jest typowo rolniczym obszarem, gospodarstwa zajmują 10 774 ha gleb, głównie średniej i słabej jakości. Użytki rolne stanowią 69% powierzchni całkowitej, lasy i grunty leśne stanowią ok. 21,8 %. Średnia powierzchnia gospodarstwa indywidualnego to ok. 16ha,

wg danych Urzędu Gminy w gminie jest ponad 800 gospodarstw indywidualnych (powyżej 1 ha). Rozwijaną specjalizacją jest warzywnictwo.

Na części gminy obejmującej lasy występuje także funkcja leśna i rekreacyjna.

Sieć drogowa jest dobrze rozwinięta i obejmuje drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Położenie gminy przy drodze nr 252 Inowrocław - Włocławek i przy drodze 246 Dąbrowa Biskupia - Złotniki Kujawskie, z dala od szlaków kolejowych i dużych miast, nie przyczyniło się w przeszłości do rozwoju zakładów usługowych i produkcyjnych. W 2013 roku w rejestrze REGON było zarejestrowanych 196 podmiotów gospodarczych.

Gmina posiada własną oczyszczalnię ścieków z siecią kanalizacyjną w Dąbrowie Biskupiej, Stanominie, Ośniszczewku, Sobiesierni, Bąkowie, Przybysławiu, Pieraniu, Woli Stanomińskiej .

GMINNY OŚRODEK KULTURY SPORTU I REKREACJI W DĄBROWIE BISKUPIEJ – mieści się przy ul. Długiej 48 w Dąbrowie Biskupiej. Jest organizatorem imprez kulturalnych i sportowych, a w jego ofercie nie brakuje różnego rodzaju zajęć adresowanych zarówno do najmłodszych jak i najstarszych mieszkańców gminy.

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W DĄBROWIE BISKUPIEJ – znajduje się w budynku wolnostojącym przy ulicy Długiej 74 w Dąbrowie Biskupiej. Biblioteka posiada również swoje filie w Pieraniu, Radojewicach i Wonorzu.

ZESPÓŁ LUDOWY RADOJEWICZANIE – W Radojewicach od ponad 25 lat działa zespół folklorystyczny. W jego repertuarze znajdują się elementy ludowe typowe dla folkloru kujawskiego.

ZABYTKI - Wśród zabytków kultury polskiej znajdujących się na terenie gminy na uwagę i poznanie zasługują dwa z nich:

- W miejscowości Parchanie znajduje się pobudowany w 1840 roku (w miejscu zniszczonego w 1711 r.) kościół pod wezwaniem Św. Wojciecha. Wart podkreślenia jest fakt, iż w kościele tym w roku 1936 odbył się ślub Zofii Sikorskiej, córki generała Wojska Polskiego i premiera Rządu Polskiego na emigracji Władysława Sikorskiego, mieszkającego w Parchaniu w latach 1923-1939.
- Wśród obiektów sakralnych gminy największą sławą i popularnością cieszy się kościół pod wezwaniem Św. Mikołaja w Pieraniu. W ołtarzu głównym znajduje się stynący cudami obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, tzw. Matki Boskiej Pierańskiej.

IZBA PAMIĘCI GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO – „Izba Pamięci” znajduje się w starym, przedwojennym budynku szkolnym w Parchaniu. Poświęcona jest naszemu Wielkiemu Rodakowi, generałowi Wojska Polskiego i premierowi Rządu Polskiego na emigracji Władysławowi Sikorskiemu.

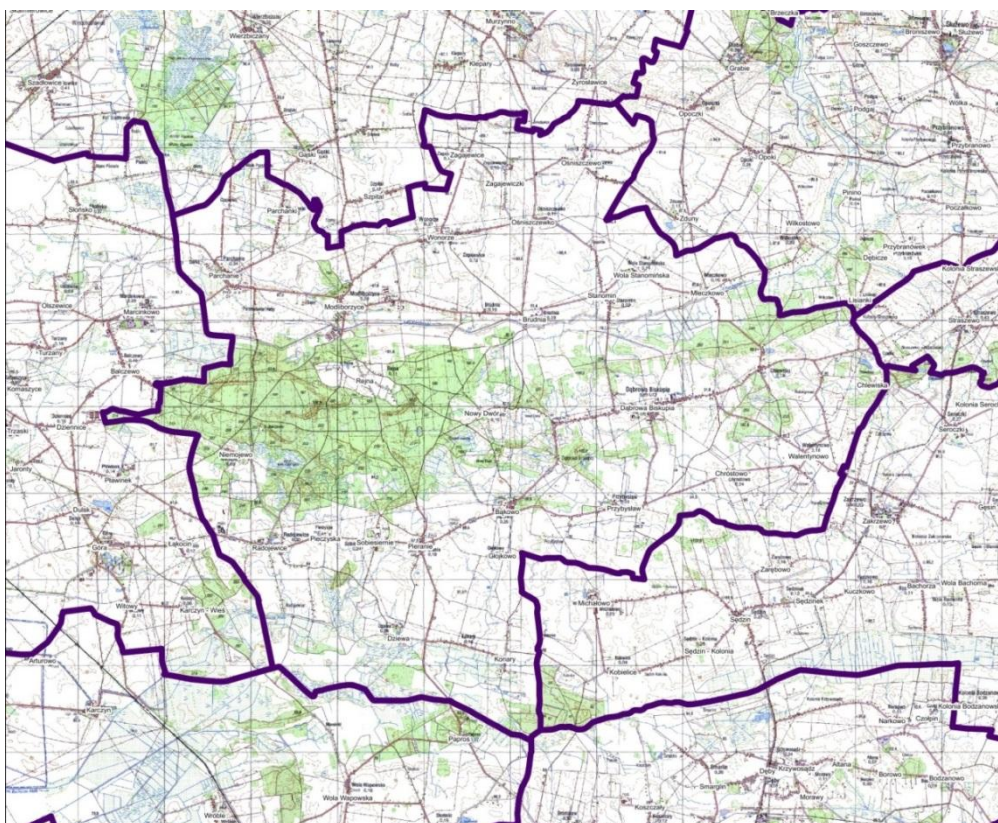

Izba Pamięci Gen. Władysława Sikorskiego w Parchaniu

TERENY REKREACYJNE – W zachodniej części gminy, pośród tzw. lasów balczewskich znajduje się ścieżka rekreacyjna posiadająca odpowiednią infrastrukturę w postaci wyznaczonych parkingów, wiat, ławek itp. oraz ścieżka przyrodniczo-leśna „Balczewo-Rejna”.

TERENY ŁOWIECKIE – Lasy oraz liczne bagna stanowią o atrakcyjności gminy w zakresie łowiectwa. Działa tu jedno z najstarszych w kraju kół łowieckich o niezwykle bogatej tradycji.

REZERWATY PRZYRODY - Na terenie gminy znajdują się dwa rezerваты przyrody „Rejna” i „Balczewo”. Rezerwat w Rejnie zaliczany jest do rezerwatów leśno – stepowych. Utworzony został w 1962 roku, obejmuje obszar o pow. 5,8 ha boru sosnowego, na terenie którego występuje wiśnia karłowata, zwana popularnie wisienką stepową. Rezerwat „Balczewo” to rezerwat o powierzchni 24,40 ha utworzony w 1963 roku w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc lęgowych i żerowisk ptaków błotnych i wodnych.

Mapa gminy

4. Uwarunkowania wewnętrzne strategii - wnioski z diagnozy

1. Gmina Dąbrowa Biskupia jest gminą wiejską oddaloną od głównych centrów rozwoju regionu co przesądza o specyfice społecznej i gospodarczej gminy.
2. Głównym sektorem gospodarczym na terenie gminy jest wysokowydajne rolnictwo, rozwijające się w oparciu o istniejący na terenie powiatu inowrocławskiego silny sektor przetwórstwa rolnego, w szczególności przetwórstwa i przechowalnictwa warzyw.
3. Rolnictwo charakteryzuje się dobrą strukturą gospodarstw. Procesy koncentracji gruntów rolnych będą powodowały dalszy przepływ ziemi z małych gospodarstw do dużych. Będzie to rodziło konieczność zapewnienia nowych źródeł dochodu dla rodzin rolniczych z gospodarstw zaprzestających produkcji rolnej.
4. Trendy demograficzne na terenie gminy Dąbrowa Biskupia charakteryzują się stosunkowo dużą zmiennością. Zauważalne zmiany demograficzne nie mają charakteru istotnych zmian z punktu widzenia ogólnej liczby ludności. W ostatnich latach sytuacja jest korzystniejsza niż w innych gminach powiatu i województwa z uwagi na fakt, że gmina notuje dodatnie saldo migracji.
5. Struktura demograficzna jest odzwierciedleniem ogólnych trendów. W ostatnich latach następował wzrost liczby pracujących kosztem grupy osób w wieku przedprodukcyjnym. W przyszłości należy się spodziewać spadku liczby osób w wieku produkcyjnym i wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym.
6. Wśród mieszkańców gminy Dąbrowa Biskupia panuje duże bezrobocie - wskaźniki porównawcze pokazują, że sytuacja jest w tym obszarze gorsza niż w innych gminach powiatu. Dane statystyczne dotyczące osób bezrobotnych wskazują także na to, że poziom wykształcenia bezrobotnych z obszarów wiejskich jest niewystarczający.
7. Wskaźniki rozwoju przedsiębiorczości sytuują gminę Dąbrowa Biskupia w grupie gmin o stosunkowo niskim poziomie przedsiębiorczości osób fizycznych, co prawdopodobnie wynika z faktu oddalenia terenu gminy od potencjalnych rynków zbytu (duże miasta).
8. W zakresie infrastruktury społecznej można uznać, że gmina na obecnym etapie rozwoju ma dobrze rozwiniętą sieć placówek edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.
9. Występujące braki w zakresie infrastruktury dotyczą przede wszystkim gospodarki ściekowej poza terenem aglomeracji i poprawy stanu dróg lokalnych.

5. Uwarunkowania zewnętrzne strategii – strategii ponadgminne

1) Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020

W niniejszym opracowaniu wykorzystano dokument pod nazwą: „Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020. Strategia została przyjęta przez Samorząd Województwa w dniu 21 października 2013 roku.

W omawianym dokumencie zaproponowano cztery priorytety rozwojowe. Strategia opiera się na podstawowym założeniu modernizacji województwa – czyli doprowadzenia do „zasadniczego przyspieszenia” poprzez zmianę profilu społeczno-gospodarczego, wydobycie nowych walorów („lokomotywy rozwoju”), wykreowanie nowego wizerunku województwa. Wszystkie te działania mają doprowadzić do zasadniczej poprawy poziomu życia mieszkańców oraz pozycji kujawsko-pomorskiego na tle pozostałych województw.

W wyniku wykonanej diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju województwa, zidentyfikowano **cztery priorytety – zagadnienia najważniejsze dla tak pojmowanej modernizacji. Są to:**

- Konkurencyjna gospodarka
- Modernizacja wsi i miast
- Silna metropolia
- Nowoczesne społeczeństwo

Priorytety te będą realizowane za pomocą działań sformułowanych dla ośmiu celów strategicznych:

1. Dostępność i spójność
2. Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi
3. Gospodarka i miejsca pracy
4. Innowacyjność
5. Nowoczesny sektor rolno-spożywczy
6. Bezpieczeństwo
7. Sprawne zarządzanie
8. Tożsamość i dziedzictwo

Relacje pomiędzy priorytetami i celami strategicznymi oraz zagadnienia będące przedmiotem poszczególnych celów strategicznych pokazano na poniższych schematach.

KUJAWSKO-POMORSKIE. PLAN MODERNIZACJI 2020+

PRIORYTETY

CELE STRATEGICZNE

CELE STRATEGICZNE

Dostępność	Dostępność zewnętrzna i wewnętrzna, sieć drogowa, kolejowa, drogi wodne, port lotniczy, platforma multimodalna, transport podmiejski
Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi	Edukacja, szkolnictwo wyższe (aspekt edukacyjny), kultura, zdrowie, rozwój społeczny, solidarność międzypokoleniowa, sport, rewitalizacja
Gospodarka i miejsca pracy	Tereny inwestycyjne, centra logistyczne, OZE jako dziedzina gospodarki, usługi dla przedsiębiorstw, uzdrowiska, markowe produkty turystyczne, srebrna gospodarka, organizacyjne formy wspierania przedsiębiorczości (inkubatory, klastry), przetwórstwo leśne, kopaliny, promocja gospodarcza
Innowacyjność	<i>Cel opracowany na podstawie i w pełnej zgodności z Regionalną Strategią Innowacji</i> Innowacyjność w gospodarce, Współpraca biznes-nauka, Działalność badawczo-rozwojowa, Szkoły wyższe (aspekt badań naukowych)
Nowoczesny sektor rolno-spożywczy	Przetwórstwo rolno-spożywcze, przechowywanie produktów rolnych, badania naukowe na rzecz rolnictwa, badania naukowe na rzecz przetwórstwa, rozwój doradztwa rolniczego, nawodnienia i retencja dla poprawy produktywności gruntów, promocja regionalnych produktów żywnościowych
Bezpieczeństwo	Bezpieczeństwo powodziowe, w tym kaskadyzacja Wisły, bezpieczeństwo transportu, bezpieczeństwo publiczne (funkcjonowanie służb), systemy ostrzegania i reagowania na zagrożenia, ratownictwo medyczne i ratownictwo techniczne
Sprawne zarządzanie	Funkcjonowanie administracji, współpraca samorządów, zagadnienia ochrony środowiska i przyrody (aspekty związane z zarządzaniem przestrzenią), zagadnienia ład przestrzennego
Tożsamość i dziedzictwo	Tożsamość regionalna i lokalna, promocja województwa, dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze

Źródło: Strategia województwa kujawsko-pomorskiego

Wybrane elementy strategii rozwoju województwa wpływające na warunki rozwoju gminy Dąbrowa Biskupia.

Cel strategiczny: Gospodarka i miejsca pracy

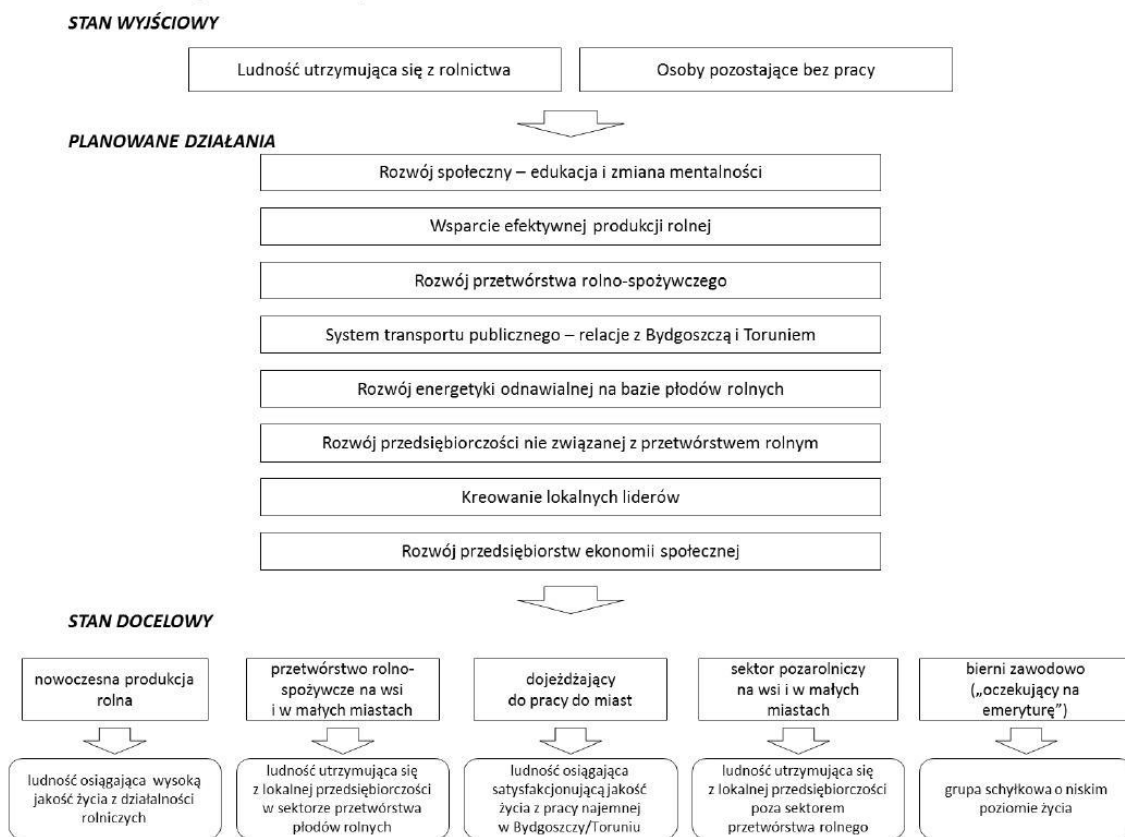
*Istotnym problemem rozwoju województwa jest wysoki poziom bezrobocia w średnich ośrodkach miejskich – Włocławku, Grudziądzu i Inowrocławiu, które docelowo powinny pełnić rolę regionalnych/podregionalnych centrów aktywizacji gospodarczej. **Zakłada się wsparcie w ramach polityki regionalnej rozwoju gospodarczego Włocławka, Grudziądza i Inowrocławia, w celu przezwyciężenia wysokiej nierównowagi na rynku pracy tych miast oraz obszarów je otaczających. [...]***

*... zwraca się uwagę także na zagospodarowanie na cele rozwoju działalności gospodarczych przestrzeni przemysłowych i powojaskowych, **a na obszarach wiejskich - zagospodarowanie przestrzeni popegeerowskich. W tym drugim przypadku zaistnieje możliwość przywrócenia funkcji gospodarczych w wielu miejscowościach wiejskich, między innymi poprzez rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. [...]***

*Bardzo istotną kategorią działań jest zwiększanie liczby osób pracujących. W szczególności zwraca się uwagę na **promocję pracy i zatrudniania osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy - w tym osób młodych, kobiet oraz osób w grupie wiekowej 50+.** Bardzo dużo uwagi kwestiom dostosowania do potrzeb rynku prac poświęcono w ramach celu „Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi” – zwłaszcza w zakresie edukacji na wszystkich poziomach, systemów stypendialnych, poradnictwa zawodowego i współpracy szkół z przedsiębiorcami. [...]*

*W kierunkach działań wyróżniono kilka specyficznych dla kujawsko-pomorskiego rodzajów działalności, dla których na terenie województwa w najbliższych latach prognozuje się szczególnie korzystne warunki rozwoju. [...] **Przede wszystkim wskazuje się na możliwość powszechnego rozwoju przedsiębiorczości związanej z sektorem odnawialnych źródeł energii – zwłaszcza w dziedzinie biomasy. Dostrzega się możliwość klastrowania łańcucha produkcyjnego obejmującego produkcję biomasy, jej przystosowanie do celów energetycznych, handel (zarówno paliwem, jak i systemami grzewczymi) oraz serwis urządzeń grzewczych. Ocenia się, że zwłaszcza na terenach wiejskich przedsięwzięcia te mogą generować dużą liczbę miejsc pracy [...].***

Model modernizacji obszarów wiejskich

Źródło: Strategia województwa kujawsko-pomorskiego

Cel strategiczny: Nowoczesny sektor rolno-spożywczy

Podstawowym celem działań projektowanych w ramach celu strategicznego „Nowoczesny sektor rolno-spożywczy” jest **kompleksowy rozwój sektora rolno-spożywczego, obejmującego zarówno działalność rolniczą, jak i przetwórczą**. [...] Pośrednimi celami, które zostaną osiągnięte, są: stworzenie nowych miejsc pracy w sektorach pozarolniczych na bazie kooperacji z rolnictwem (a więc wzrost dobrobytu mieszkańców dzięki aktywizacji gospodarczej), **wzmocnienie pozycji czołowego producenta żywności w Polsce, wykreowanie marki województwa w zakresie produkcji żywności oraz praktyczne wykorzystanie wyników badań naukowych w zakresie organizacji produkcji rolnej oraz przetwórstwa rolnego**. [...]

Wytwarzanie żywności wysokiej jakości wymaga jak najlepszych warunków przyrodniczych do realizacji działalności rolnej, dlatego istotnym jest **rozwój systemów małej retencji i nawodnień**. Z jednej strony jest to szczególnie ważne na terenach zagrożonych powodzią, gdzie lokalne podtopienia powodują straty w rolnictwie, z drugiej zaś

Cel strategiczny: Dostępność i spójność

Podstawowym celem działań projektowanych w ramach celu strategicznego „Dostępność i spójność” jest zapewnienie właściwej dostępności województwa w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych – zapewniających prawidłową obsługę mieszkańców oraz prawidłową obsługę dla potrzeb rozwoju gospodarczego. [...] Zapewnienie satysfakcjonującej dostępności zamierza się osiągnąć poprzez działania na kilku płaszczyznach obejmujących poprawę stanu sieci transportowych i infrastruktury towarzyszącej, ale także organizację transportu.

Podkreślić należy działania planowane wobec Inowrocławia – największego miasta regionu leżącego poza siecią dróg najwyższych klas – przebudowę dróg nr 15 i 25 (wraz z obwodnicą miasta), co ma zapewnić integrację komunikacyjną Inowrocławia (i zachodnich Kujaw) z Bydgoszczą i Toruniem oraz dobrą dostępność zewnętrzną.

*Na terenie województwa jest bardzo wiele miejscowości, które są dostępne wyłącznie za pomocą dróg gminnych i wychodząc od kryterium funkcjonalnego, **takie drogi gminne należy także zaliczyć do kategorii mających kluczowe znaczenie dla spójności wewnętrznej regionu.*** [...]

*W ramach wsparcia rozwoju gospodarczego **zamierza się modernizować drogi lokalne obsługujące tereny inwestycyjne**, a w rejonach intensywnego rozwoju rolnictwa dopuszcza się także **uznanie za kluczowe odcinki dróg gminnych istotne dla produkcji rolnej i jej obsługi maszynowej.*** [...]

Lokalne znaczenie, ale istotne dla codziennej mobilności, ma rozwój dróg rowerowych – pozwalających na bezpieczne dojazdy do pracy, szkół i węzłów przesiadkowych transportu publicznego. [...]

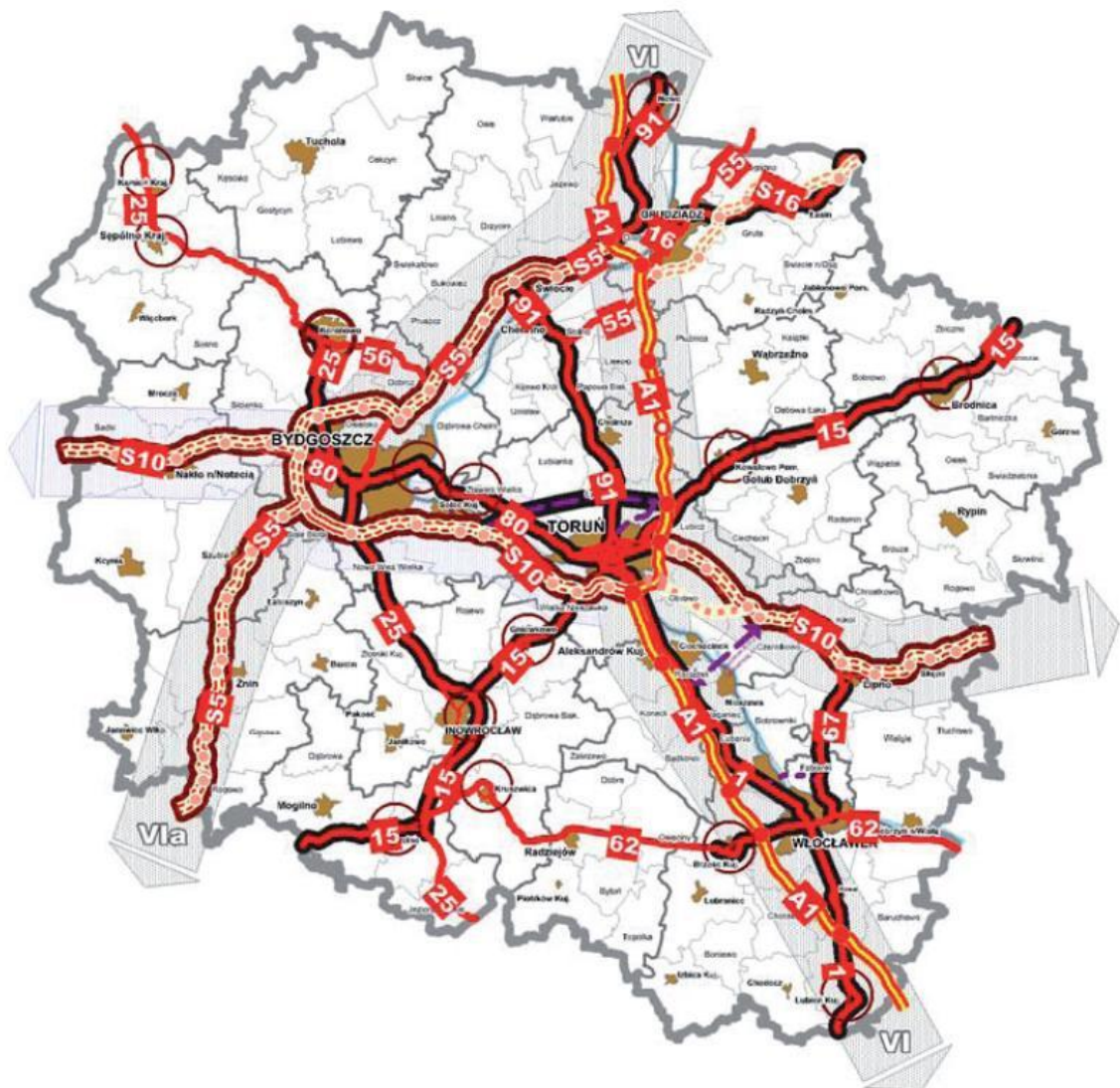
*Idea regionalnego systemu transportu publicznego polega na stworzeniu systemu obsługującego obszar całego regionu w sposób zapewniający swobodne dojazdy w relacjach do Bydgoszczy i Torunia. **Koncepcja „60/90” zakłada, że z każdego z ośrodków powiatowych do jednej (lub obydwu) stolic województwa czas dojazdu komunikacją publiczną nie powinien przekroczyć 60 minut, a z dowolnej miejscowości na terenie województwa nie powinien przekroczyć 90 minut.** Przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań technicznych i organizacyjnych, w strefie 60 minut znajdzie się większa część województwa. **Zapewnienie swobodnej mobilności mieszkańców i łatwej dostępności siedzib województw ma na celu poprawę sytuacji na rynku pracy (Bydgoszcz i Toruń oraz powiat bydgoski cechują się trwale najlepszą, stabilną sytuacją na rynku pracy) oraz zapewnienie powszechnego dostępu do najwyższej jakości usług publicznych.*** [...]

Niezbędna jest specjalna polityka taryfowa („wspólna karta transportu publicznego w województwie”), która będzie realizować postulat „równego dostępu” (to znaczy **koszt dojazdu nie powinien być ściśle związany z odległością**). [...]

System transportu aglomeracyjnego będzie „uszczegółowieniem” systemu regionalnego dla gmin wchodzących w skład czterech obszarów funkcjonalnych największych miast województwa, to znaczy: OF Bydgoszczy i Torunia, OF Włocławka, OF Grudziądz i OF Inowrocławia i będzie realizowany jako część pakietu działań polityki terytorialnej wobec obszarów funkcjonalnych największych miast (jako element pakietów Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych). **Główna idea systemu polega na włączeniu gmin podmiejskich w system miejskiej komunikacji publicznej tych miast poprzez działania techniczne i organizacyjne.** [...]

... Inowrocław – ośrodki o znaczeniu podregionalnym w zakresie funkcji gospodarczych, powinny być powszechnie dostępne z terenu powiatów sąsiednich – **zakłada się, że obszar dobrej dostępności powinien obejmować strefę w promieniu co najmniej 30 km.** [...]

Rycina 19. Kierunki rozwoju sieci drogowej województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: Materiały do konsultacji strategii województwa kujawsko-pomorskiego

Cel strategiczny: Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi

Podstawowym celem działań projektowanych w ramach celu strategicznego „Aktywne społeczeństwo i sprawne usługi” jest podniesienie jakości kapitału ludzkiego i społecznego województwa, a także zapewnienie wysokiego standardu usług publicznych dla mieszkańców regionu. [...]

*Wysoki poziom rozwoju społecznego jest także niezbędnym warunkiem powodzenia założenia **rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS)** – czyli promowanego w nadchodzącym okresie programowania – przejmowania odpowiedzialności za realizację części zadań przez lokalne społeczności. Zakłada się, że **sektor pozarządowy***

będzie bardzo istotnym podmiotem w realizacji ustaleń Strategii (zwłaszcza w niektórych sferach działań) – na jego zaangażowaniu opierają się fundamenty polityki terytorialnej województwa dla szczebla lokalnego. [...]

Bardzo ważna jest organizacja współpracy pomiędzy samorządami lokalnymi a sektorem NGO, a przede wszystkim zrozumienie, że przekazanie realizacji części zadań własnych służy wzmocnieniu interesów lokalnej społeczności i nie powinno być postrzegane jako konkurowanie samorządu gminnego z sektorem pozarządowym. W polityce terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego poziom interwencji „obszary wiejskie” jest dedykowany właśnie rozwiązaniom realizowanym w ramach idei RLKS.

[...] Szczególnie duże zmiany dotyczyć będą funkcjonowania lokalnych placówek kultury. Zakłada się zasadniczą zmianę profilu i charakteru ich działalności, tak by angażowały i integrowały większość lokalnych społeczności. Utrzyma się ich wysoką rolę w zakresie kultury (lokalne „Orliki kultury”), ale poprzez poszerzenie dotychczasowej oferty kulturalnej o zagadnienia integracji społecznej, zagospodarowania wolnego czasu ludności starszej, edukacji obywatelskiej, poradnictwa, edukacji w zakresie nowoczesnych technologii, staną się one centrami rozwoju społecznego. [...]

Będą placówkami atrakcyjnymi dla wszystkich pokoleń, o zmiennym charakterze działalności w ciągu dnia, z ofertą dostosowaną do różnych grup odbiorców. [...] Lokalne placówki rozwoju społecznego powinny także stanowić bazę dla funkcjonowania organizacji pozarządowych. [...]

Cel strategiczny: Sprawne zarządzanie

Inną przewidzianą do interwencji dziedziną zarządzania jest promocja i rozwój współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego różnych szczebli (gminy, powiaty, województwo), realizowana m.in. przez tworzenie związków i porozumień międzygminnych oraz kontynuowanie i rozwijanie już nawiązanych sieci współpracy. Celem takich związków jest wykonywanie zadań publicznych i rozwiązywanie problemów, które bardzo często wykraczają poza granice pojedynczej jednostki administracyjnej. [...]

Wymiarem tej współpracy będą Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT), realizujące również wymiar terytorialny (silnie powiązany z danym terytorium – jego problemami i potencjałami) polityki rozwoju. W efekcie, poza zakresem zrealizowanych inwestycji i przedsięwzięć, dojdzie do pogłębienia współpracy i integracji w obszarach funkcjonalnych miast. [...]

Wpływ na funkcjonowanie samorządów gmin na obszarach wiejskich będzie miało wyeksponowanie w strategii kluczowego znaczenia rozwoju dwóch miast stołecznych województwa.

„Priorytet: Silna metropolia

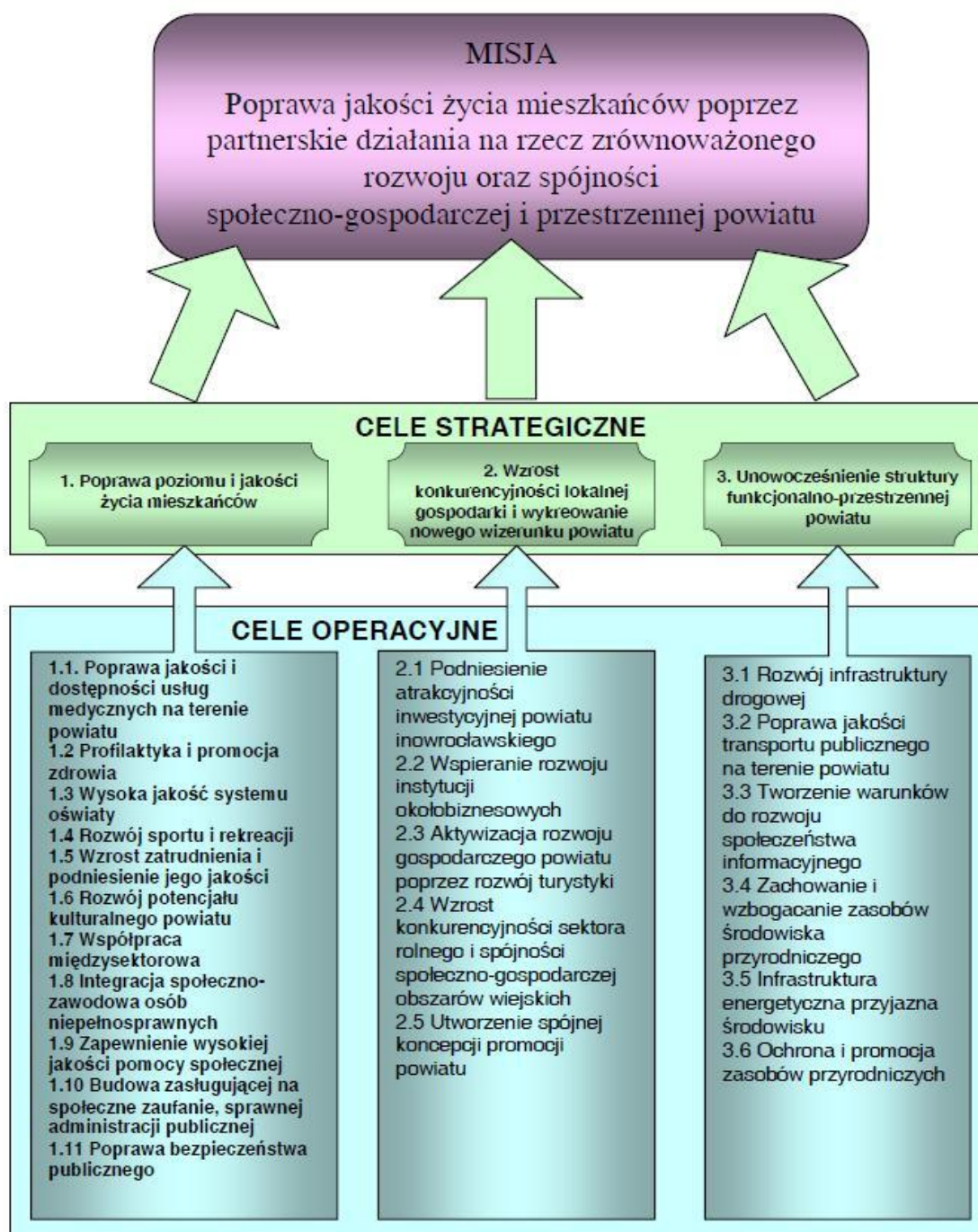
Bydgoszcz i Toruń mają pełnić funkcję „lokomotywu rozwoju” województwa, a docelowo w pełni rozwinąć funkcje o znaczeniu ponadregionalnym i międzynarodowym, będąc miastami atrakcyjnymi dla zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczych oraz zdolnych do kooperowania a jednocześnie konkurencyjnymi w tych dziedzinach z innymi krajowymi i europejskimi metropoliami.

Z perspektywy rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, rozwój potencjału funkcji metropolitalnych Bydgoszczy i Torunia jest więc niezbędny dla:

- Zapewnienia wysokiego poziomu obsługi ludności całego województwa w usługach wyższego rzędu (warunki dla rozwoju społecznego)
- Zapewnienia warunków rozwoju gospodarczego
- Zapewnienia dostępności w komunikacji międzyregionalnej i międzynarodowej

2) Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego

Obecnie obowiązująca Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego na lata 2007-2015 zakłada cele i zadania zobrazowane na poniższym schemacie.

Istotne dla analizy możliwości rozwoju gminy Dąbrowa Biskupia są aktualne uwarunkowania rozwoju powiatu inowrocławskiego zidentyfikowane podczas prac nad strategią rozwoju województwa. **Jako specyficzne cechy powiatu inowrocławskiego wymieniono:**

- największy powiat ziemski pod względem liczby mieszkańców
- **wyjątkowo wielofunkcyjny charakter powiatu (funkcja przemysłowa, rolnicza, uzdrowiskowa)**

-
- bardzo dobrze rozwinięty ośrodek gospodarczy (bardzo wysoka wartość produkcji sprzedanej przemysłu)
 - rozwój specyficznego w skali kraju przemysłu chemicznego, spożywczego, górnictwa soli kamiennej
 - wysoka przedsiębiorczość (nie tworząca miejsc pracy)
 - dobra dostępność usług powiatowych w porównaniu do pozostałych
 - bardzo duża siedziba powiatu na tle pozostałych powiatów
 - obiekty o znaczeniu krajowym – podziemny magazyn paliw w Górze
 - wysoko rozwinięta działalność badawcza – specjalizacja w zakresie hodowli gęsi (Instytut Zootechniki – Kołuda Wielka)
 - krajobraz silnie przekształcony przez człowieka

Jako problemy i bariery wymieniono:

- deficyt wody dla rolnictwa jako zagrożenie dla w pełni efektywnej gospodarki rolnej
- tradycyjnie wysokie bezrobocie
- nierozwiązany problem obwodnicy Inowrocławia i dostępu powiatu za pomocą dróg wysokich rang
- wysokie wskaźniki zanieczyszczeń na tle innych powiatów
- niekorzystna prognoza demograficzna dla Inowrocławia
- obszar zagrożony podtopieniami

Potencjały endogeniczne i mocne strony powiatu:

- duże zainteresowanie inwestorów zagranicznych (powiat skupia 6% ogółu podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w woj.)
- uzdrowisko w Inowrocławiu jako jedno z największych i najbardziej znanych w kraju
- dośrodkowy układ komunikacyjny
- gleby wysokiej jakości – największy producent żywności w woj. (wysokotowarowe rolnictwo, warzywnictwo)
- obecność wysoko specjalistycznych produktów turystycznych (Pakość, Kruszwica, Jezioro Gopło)
- możliwość zagospodarowania Zbiornika Pakoskiego
- korzystne położenie wobec siedzib województwa

-
- dobra dostępność w transporcie kolejowym
 - teren silnie zurbanizowany – dobra dostępność do mediów
 - dziedzictwo kulturowe (Kruszwica)

Czynniki ograniczające rozwój społeczno - gospodarczy powiatu:

- niewystarczająca ilość uzbrojonych terenów inwestycyjnych
- zagrożenia ładu przestrzennego i jakości życia mieszkańców (suburbanizacja)
- rosnące bezrobocie wśród młodzieży, absolwentów
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych, zwłaszcza rzek i dużych jezior
- niedostatek zintegrowanych, prorozwojowych inwestycji drogowych

Czynniki sprzyjające rozwojowi społeczno - gospodarczemu powiatu:

- wysoka aktywność gospodarcza ludności
- dobra dostępność komunikacyjna (węzeł kolejowy, drogi krajowe nr 15 i 25)
- wielobranżowy charakter gospodarki
- duże ośrodki przemysłowe
- bogate zasoby surowcowe
- dogodny dostęp do lotniska Bydgoszcz
- korzystna struktura gospodarstw rolnych
- dobre warunki fizjograficzne do rozwoju energetyki odnawialnej

Powiat inowrocławski – proponowane kierunki rozwoju w ramach strategii rozwoju województwa:

- **ośrodek aktywizacji gospodarczej dla południowej części województwa**
- prowadzenie aktywnej polityki miejskiej wobec Inowrocławia, Gniewkowa, Pakości, Janikowa i Kruszwicy – w ramach polityki miejskiej województwa adresowanej dla poszczególnych kategorii miast
- **rozwój transportu publicznego dla całości powiatu – w tym zwłaszcza rozwój połączeń z Bydgoszczą i Toruniem**
- **wzmacnianie funkcji wiodącego producenta rolnego (rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, produkcja roślinna na cele energetyczne)**
- rozwój uzdrowiska w Inowrocławiu
- rozwój specjalistycznych produktów turystycznych (np. na bazie Jeziora Gopło)

3) Uwarunkowania rozwoju obszarów wiejskich w perspektywie finansowej UE 2014-2020

Warunki życia na wsi i w małych miastach są związane z możliwościami jakie dają kolejne perspektywy finansowe Unii Europejskiej¹. Jak wynika z dostępnych informacji dotyczących założeń rozwoju Kraju, **spełnianie oczekiwań mieszkańców w zakresie rozwoju wiejskiej infrastruktury praktycznie w całości pozostawiono gminom wiejskim**. Przyjęty w Strategii Rozwoju Kraju do roku 2020 tzw. „model polaryzacyjno – dyfuzyjny rozwoju Polski” zakłada **skupienie się głównie na rozwoju 16 ośrodków wojewódzkich, czyli tzw. metropolii, jako centrach rozwoju społeczno – gospodarczego, które po osiągnięciu pewnego poziomu zaczną oddziaływać na ośrodki subregionalne i obszary oddalone**.

Z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020 Polska otrzyma 105,8 mld euro, w tym na politykę spójności 72,9 mld euro. W porównaniu z okresem 2007-13 na politykę spójności (w tym np. infrastrukturę drogową i informatyzację) Polska otrzyma prawie 4 mld euro więcej. Natomiast unijny budżet na Wspólną Politykę Rolną (WPR) na lata 2014-2020, w ramach którego Polska ma otrzymać 28,5 mld euro, zwiększy się o przeszło 1,5 mld euro, wobec 26,9 mld euro uzyskanych na lata 2007-2013.

Całkowity unijny budżet przeznaczony na płatności bezpośrednie w latach 2014-2020 wynosi ok. 265,5 mld euro (w cenach stałych z 2011 roku), w tym dla Polski 24,8 mld euro. Komisja Europejska (KE) dąży do tego, aby WPR obejmowała bardziej ekologiczny i opierający się na sprawiedliwym podziale środków I filar, podczas gdy II filar (w tym rozwój obszarów wiejskich) powinien koncentrować się na konkurencyjności i innowacji, zmianie klimatu oraz środowisku naturalnym.

Propozycje na lata 2014-2020 nie przewidują zwiększenia środków na rzecz polityki rozwoju obszarów wiejskich. Na nowy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich przewiduje się około 8 mld euro – to oznacza, że na nowy **PROW będzie o około 40% mniej środków**. Uwzględniając dodatkowo zobowiązania PROW z poprzedniego okresu (np. na renty strukturalne i zalesienia) i inne wydatki, na wsparcie rozwoju wsi, w tym modernizację i restrukturyzację gospodarstw rolnych, będzie z UE znacząco mniej pieniędzy.

¹ Na podstawie opracowania dr Ryszarda Kamińskiego

Poniższe informacje są oparte na projekcie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 – 2020 (PROW 2014-2020) z dnia 24 stycznia 2014 r.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 będzie realizował trzy cele WPR, sześć priorytetów unijnych oraz trzy cele przekrojowe.

Cele WPR	Priorytety Unijne
1. Wspieranie konkurencyjności rolnictwa.	1. Wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich. 2. Zwiększanie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami.
2. Zapewnienie zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi oraz działania w dziedzinie klimatu.	3. Wspieranie organizacji łańcucha dostaw żywności, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych , promowanie dobrostanu zwierząt i zarządzania ryzykiem w rolnictwie. 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem
3. Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju terytorialnego wiejskich gospodarek i społeczności w tym tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy.	5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach rolnym, spożywczym i leśnym. 6. Wspieranie włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Cele przekrojowe, które muszą być uwzględniane w realizacji zadań PROW są następujące: 1) innowacyjność, 2) środowisko, 3) łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej.

Szczególne znaczenie dla rozwoju obszarów wiejskich ma priorytet szósty: **Wspieranie włączenia społecznego, ograniczania ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich**. W ramach tego priorytetu, najbardziej istotnego z perspektywy rozwoju obszarów wiejskich, przewidywane są następujące obszary tematyczne: ułatwianie różnicowania działalności, zakładania nowych małych przedsiębiorstw i tworzenia miejsc pracy, wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich. W ramach realizacji priorytetów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich zostaną uruchomione m.in. takie działania jak Program LEADER wdrażany w ramach nowego instrumentu tzw. **RLKS** czyli **Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność**.

Poza podejściem LEADER (w nowej perspektywie - RLKS) istotnym z perspektywy działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich będzie również działanie „**Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich**”. Wsparcie w ramach tego działania obejmuje:

1. Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej.
2. Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury, w tym:
 - Budowa, przebudowa, modernizacja lub wyposażenie obiektów pełniących funkcje kulturalne oraz kształtowanie przestrzeni publicznej.
 - Budowa przebudowa, modernizacja lub wyposażenie targowiska lub obiektu budowlanego przeznaczonego na cele promocji lokalnych produktów i usług.

Zapowiedziana redukcja funduszy na nowy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, jak i układ priorytetów i proponowanych działań pozwala stwierdzić, że **zrównoważony i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, dla zachowania ich żywotności społecznej i gospodarczej nie będzie już kluczowym elementem polityki prorozwojowej Unii Europejskiej**.

6. Rekomendacje wynikające z uwarunkowań zewnętrznych

1. Rozwój gminy Dąbrowa Biskupia jest uzależniony od dynamiki procesów rozwojowych na obszarze subregionu Kujaw Zachodnich (głównie teren powiatu inowrocławskiego) oraz od skuteczności wdrażania programów rozwojowych w regionie kujawsko –pomorskim.
2. Zgodnie z logiką koncepcji polaryzacyjno-dyfuzyjnej dla mieszkańców gminy Dąbrowa Biskupia będzie ważny rozwój miast metropolitalnych tj. Torunia i Bydgoszczy oraz miasta Inowrocław, które w ramach tej koncepcji mają być miejscem zatrudnienia dla wielu mieszkańców tzw. „obszarów peryferyjnych” (pod warunkiem skutecznej realizacji koncepcji dostępności komunikacyjnej 60/90).
3. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy Dąbrowa Biskupia jest uzależniona głównie od wdrożenia preferowanych przez samorząd województwa planów modernizacji systemu komunikacyjnego i wdrożenia koncepcji węzłów przesiadkowych systemu „60/90”.
4. Dla rozwoju społecznego i gospodarczego gminy kluczowe znaczenie ma dynamika procesów zachodzących w rolnictwie i sektorze przetwórstwa rolnego. Dalszy wzrost efektywności sektora rolno-przetwórczego w rejonie Kujaw Zachodnich pozwoli gminie na zachowanie stabilizacji i umiarkowaną poprawę sytuacji w zakresie gospodarki i dostępności lokalnych miejsc pracy.
5. W planach inwestycyjnych gminy należy uwzględnić mniejszą dostępność funduszy prorozwojowych Unii Europejskiej na zadania własne samorządów gminnych. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, a w jeszcze większym stopniu Regionalny Program Operacyjny, inaczej formułują swoje priorytety na lata 2014-2020 niż miało to miejsce w poprzednim okresie finansowania.
6. Rozwój na terenie gminy takich dziedzin gospodarczych jak turystyka i agroturystyka, opartych o istniejące walory przyrodnicze i kulturowe, jest uzależniony od wzrostu atrakcyjności turystycznej całego regionu kujawsko-pomorskiego, a w szczególności od wzrostu potencjału sąsiadujących z gminą Dąbrowa Biskupia atrakcyjnych destynacji turystycznych tj. głównie Uzdrowiska Inowrocław.
7. Szansą dla rozwoju gospodarki lokalnej w gminie Dąbrowa Biskupia jest promowanie podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej w dziedzinach związanych z obsługą mieszkańców obszarów wiejskich i rosnącego sektora nowoczesnych technologii, które to dziedziny są przewidziane do wsparcia w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020.

-
8. Efektem trendów społecznych i demograficznych na terenie UE i Polski będzie w kolejnych latach nacisk na rozwiązywanie problemów społecznych związanych z wykluczeniem oraz starzeniem się społeczeństwa. Ma to także bezpośredni związek z politykami horyzontalnymi UE.
 9. W programowaniu działań na szczeblu samorządu gminnego należy uwzględnić także zasadę pomocniczości. Partnerskie projekty prorozwojowe w jeszcze większym stopniu będą preferowane w dostępie do środków pomocowych.
 10. Samorządy gmin będą w większym stopniu obarczone dylematami i ryzykiem przyjęcia skutecznej koncepcji prowadzenia działań rozwojowych na obszarach wiejskich. Celem tych działań powinno być zapobieżenie ich marginalizacji, co powinno w efekcie prowadzić do zapewnienia mieszkańcom odpowiedniego poziomu jakości życia.

7. Główne obszary problemowe

W trakcie warsztatów przedstawiono dane statystyczne i informacje nt. uwarunkowań zewnętrznych oraz trendów społecznych i gospodarczych. Na podstawie wiedzy poszczególnych członków zespołu na temat funkcjonowania społeczności gminy, grupa robocza zidentyfikowała kluczowe obszary problemowe, które zostały omówione poniżej.

GMINA DĄBROWA BISKUPIA - PROBLEMY

1. Niewystarczający poziom aktywności mieszkańców i zintegrowania społeczności lokalnej

Problemem jest zbyt niski, w ocenie uczestników grupy roboczej, poziom aktywności mieszkańców w obszarze funkcjonowania społeczności gminy i jej problemów. Obserwuje się **brak zainteresowania mieszkańcami sprawami gminy**, co można także określić jako swego rodzaju postawę izolacji licznych grup mieszkańców od spraw wspólnych i zakresu działania samorządu gminnego. Inny aspekt tego problemu to **niski poziom zintegrowania społeczności gminy** wokół jej wspólnych problemów, określania celów rozwojowych i podejmowanych działań.

Zbyt mało mieszkańców uczestniczy w procesach identyfikowania problemów i poszukiwaniu działań na rzecz ich rozwiązania. W związku z brakiem znajomości wśród wielu mieszkańców zakresu i możliwości działania samorządu gminnego pojawiają się często wygórowane oczekiwania mieszkańców w odniesieniu do efektów działań instytucji gminnych (np. inwestycje komunalne, oferta kulturalna i edukacyjna).

2. Niski poziom rozwoju gospodarczego gminy generujący wysokie bezrobocie

Dla gmin wiejskich takich jak gmina Dąbrowa Biskupia jednym z głównych źródeł kreowania nowych miejsc pracy jest lokalna przedsiębiorczość. Problemem bezpośrednio wpływającym na rozwój gospodarczy gminy jest poziom przedsiębiorczości jej mieszkańców. Zbyt mała aktywność w tym zakresie powoduje niewykorzystywanie szans jakie w tym obszarze się pojawiają. W szczególności dotyczy to rozwoju indywidualnych inicjatyw gospodarczych w sektorze „okołorolniczym” co jest bezpośrednio związane z wysokim poziomem specjalistycznej produkcji rolnej na terenie gminy (warzywnictwo).

Procesy specjalizacji i koncentracji produkcji rolnej powodują też konieczność zmiany sposobu życia i zarobkowania przez członków rodzin rolniczych - z tych gospodarstw, które stają się niekonkurencyjne i z czasem przestaną przynosić dochody wystarczające dla utrzymania rodziny. Dla tych rodzin jednym z rozwiązań jest edukacja pozwalająca na pozyskanie nowych źródeł dochodu poprzez podjęcie pracy w innym sektorze niż rolnictwo (wielozawodowość). Problemem, który dotyczy tej grupy społecznej jest też zdobycie kompetencji na podjęcie dodatkowej działalności gospodarczej (pozarolniczej).

Bezrobocie wśród mieszkańców gminy Dąbrowa Biskupia, jest też efektem funkcjonowania rynku pracy na terenie powiatu inowrocławskiego. Problem jest charakterystyczny dla całego obszaru powiatu inowrocławskiego, który od wielu lat ma jeden z najwyższych wskaźników bezrobocia w województwie. Niedostatek miejsc pracy na terenie gminy i w jej bezpośrednim otoczeniu jest przyczyną bezrobocia i niekorzystnych trendów demograficznych w postaci migracji młodych ludzi do większych ośrodków. Częścią składową tego problemu jest tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego poprzez szukanie inwestorów zewnętrznych.

3. Niewystarczający dostęp i wykorzystanie Internetu

Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi informatycznych jest szczególnie ważne dla społeczności wiejskich oddalonych od dużych miast będących ośrodkami edukacji i kultury a także miejscem oferującym miejsca pracy. Dostęp do szerokopasmowego Internetu już obecnie (a w przyszłości w jeszcze większym stopniu), będzie warunkował możliwości wyrównywania szans dla mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie edukacji, rozwoju kulturalnego oraz uczestnictwa w systemach pracy „na odległość”. Problem ten ma kilka aspektów: dostępność szybkich łączy, koszt dostępu i koszt sprzętu zapewniającego szybki transfer danych.

Obecnie problemem jest jakość łączy (parametry łączy przewodowych i dostępu bezprzewodowego) oraz niskie umiejętności wykorzystania już istniejących możliwości. Dotyczy to w szczególności osób starszych, które są coraz bardziej zagrożone „wykluczeniem cyfrowym” w miarę rozwoju systemów informatycznych w gospodarce i administracji oraz telekomunikacji.

4. Ograniczania w dostępie do kultury i edukacji

Jakość życia postrzegana przez mieszkańców gminy wymaga zapewnienia im możliwości wszechstronnego rozwoju. Dotyczy to dostępu do dóbr kultury, edukacji na

każdym poziomie oraz rekreacji. W tym zakresie ważne jest zarówno zaspokojenie podstawowych potrzeb kulturalnych jak i zapewnienie dostępności do kultury wyższej.

Znaczne oddalenie gminy Dąbrowa Biskupia od dużych ośrodków kultury – Torunia, Bydgoszczy, Włocławka, ale także Inowrocławia sprawia, że konieczne jest animowanie działań, które umożliwią lub ułatwią udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych, pozwolą na rozwijanie ich zainteresowań kulturalnych. Jeszcze bardziej istotne jest zapewnienie młodym ludziom dostępu do edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym. Jest to szczególnie ważne dla potencjalnych uczniów szkół średnich z rodzin o niskich dochodach, dla których koszty dojazdu są często barierą nie do pokonania.

5. Niewystarczające możliwości finansowania przez gminę innych działań niż inwestycje i utrzymanie instytucji gminnych

Wsparcie działań aktywizujących społeczność lokalną w warunkach budżetowych gminy Dąbrowa Biskupia jest możliwe w małym zakresie. W szczególności ograniczone są możliwości skierowania wyższych kwot na sport i rekreację dla dzieci i młodzieży. Także finansowanie aktywności w małych społecznościach (np. poprzez fundusz sołecki) jest limitowane koniecznością podejmowania ważnych inwestycji infrastrukturalnych (zwłaszcza współfinansowanych w ramach funduszy europejskich).

W tym kontekście ważne jest stworzenie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych przez gminę - także poprzez organizacje pozarządowe – wymaga to zwiększenia aktywności mieszkańców poszczególnych miejscowości. Ten problem wiąże się bezpośrednio z wykorzystaniem stworzonej w poprzednich latach infrastruktury społecznej w postaci świetlic, boisk, placów zabaw itp.. Konieczne jest stworzenie mechanizmów ich lepszego wykorzystania poprzez oddolne projekty powstające z inicjatywy samych mieszkańców, a wspierane przez instytucje gminne.

6. Braki w rozwoju gminnej infrastruktury technicznej

Pomimo podejmowania wielu inwestycji w ostatnich latach, samorząd gminny musi ciągle przeznaczać znaczące środki na infrastrukturę techniczną, która warunkuje zapewnienie podstawowych usług bytowych.

Zadaniem, które ciągle jest dużym problemem z uwagi na wielkie koszty inwestycyjne, jest kwestia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenach o zabudowie rozproszonej. Na obszarach zurbanizowanych niezbędne inwestycje zostały

wykonane w poprzednich latach. Konieczne jest także sukcesywne modernizowanie sieci wodociągowej.

Dostępność komunikacyjna całego obszaru gminy oraz wymogi bezpieczeństwa wymagają inwestycji w zakresie dróg gminnych, chodników i ścieżek rowerowych.

Obiekty gminne wymagają sukcesywnej modernizacji – w szczególności chodzi o spełnienie wymogów racjonalnej gospodarki energią – konieczne są termomodernizacje budynków i instalacja energooszczędnych systemów ogrzewania.

8. Analiza SWOT - rozwój gminy Dąbrowa Biskupia

Mocne strony GMINY	Słabe strony GMINY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czyste środowisko – dobre miejsce do zamieszkania, miejsce do rekreacji (konna, rowerowa) 2. Brak zagrożeń dla środowiska – nie ma firm zagrażających środowisku 3. Baza dla aktywności (świetlice, boiska, place zabaw) 4. Intensywne rolnictwo – specjalizacja warzywnictwo 5. Rozwój przetwórstwa rolnego (Gniewkowo, Strzelno, Lipie, Dąbrowa Biskupia) 6. Dobre wykształcenie mieszkańców 7. Efektywne szkoły (dobre wyniki egzaminów) 8. Dostępność opieki przedszkolnej 9. Duża grupa liderów lokalnych 10. Walory historyczne (Parchanie, Pieranie, Chlewiska, Sikorski) 11. Bliska odległość do autostrady A1 (węzły Odolion i Włocławek) 12. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna (wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnia) 13. Stabilna sytuacja finansowa gminy 14. Walory przyrodnicze - lasy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak dużych firm oferujących pracę 2. Brak aktywności społeczności lokalnych w korzystaniu z istniejącej bazy technicznej (świetlice itp.) 3. Duża odległość do dużych miast (usługi, kultura, praca) 4. Brak pełnej opieki przedszkolnej (8-godzinnej) 5. „Samotność” liderów w swoich środowiskach – brak zrozumienia i wsparcia 6. Niewystarczające wsparcie dla liderów 7. Mała liczba aktywnych środowisk na terenie gminy 8. Brak osadnictwa mieszkalnego – mała liczba powstających domów (oddalenie od Inowrocławia, zróżnicowane osadnictwo) 9. Słaba współpraca nauczycieli ze środowiskiem 10. Wysokie koszty utrzymania infrastruktury technicznej 11. Drogi lokalne w złym stanie 12. Braki w zakresie chodników i ścieżek rowerowych przy drogach przelotowych. 13. Brak posterunku policji 14. Starzenie się społeczeństwa
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fundusze europejskie w nowej perspektywie programowej 2014-2020 2. Internet – szeroki dostęp do informacji, edukacji, kultury 3. Moda na mieszkanie na wsi 4. Modernizacja sektora rolnego 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niestabilna sytuacja finansowa gmin w kraju (nowe zadania bez środków) 2. Opóźnienia w refundacji inwestycji wspieranych z RPO, PROW 3. Strategia województwa – inwestycje w dużych miastach 4. Mniejsze środki na drogi 5. Zanikające pozytywne wzorce zachowań - młodzież 6. Zmiana systemu wartości zanik postaw prospołecznych 7. Internet – negatywne wzorce zachowań 8. Przeniesienie procesów decyzyjnych do Urzędu Marszałkowskiego – planowanie przestrzenne

9. Cele i działania Strategii Rozwoju Gminy Dąbrowa Biskupia

MISJA SAMORZĄDU GMINY DĄBROWA BISKUPIA

GMINA DĄBROWA BISKUPIA - BEZPIECZEŃSTWO, STABILNOŚĆ I ROZWÓJ W ZINTEGROWANEJ I AKTYWNEJ SPOŁECZNOŚCI

STRUKTURA CELÓW STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH

CEL STRATEGICZNY I: Zintegrowana i aktywna społeczność gminy Dąbrowa Biskupia

Cele operacyjne:

1. WSPARCIE LIDERÓW
2. ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ŚRODOWISK WIEJSKICH
3. INTEGRACJA I POPRAWA KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

CEL STRATEGICZNY II: Lepsza dostępność kultury, edukacji i sportu

Cele operacyjne:

1. SZYBKI INTERNET DLA KAŻDEGO
2. SZERSZY DOSTĘP DO KULTURY
3. AKTYWIZACJA SPORTOWA I REKREACYJNA MIESZKAŃCÓW
4. ZAPEWNIENIE WARUNKÓW DLA WSZECHSTRONEGO ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY

CEL STRATEGICZNY III: Lepsze warunki życia i pracy

Cele operacyjne:

1. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ
2. ROZWÓJ GOSPODARCZY, ZMNIEJSZENIE BEZROBOCIA I OGRANICZENIE WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO
3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

OPIS DZIAŁAŃ W RAMACH CELÓW STRATEGICZNYCH I OPERACYJNYCH

CEL STRATEGICZNY I: Zintegrowana i aktywna społeczność gminy Dąbrowa Biskupia

Cel operacyjny:

1. WSPARCIE LIDERÓW

Działania:

- a) **Promowanie znaczenia sołtysa** jako naturalnego lidera społeczności wsi i wzmocnienie jego pozycji; aktywizacja członków rad sołeckich wspierających i uzupełniających działania sołtysa.
- b) **Identyfikacja potencjalnych liderów** w różnych środowiskach wiejskich, zachęty dla podejmowania aktywności na rzecz swoich środowisk - spotkania robocze z władzami gminy, prezentacje dobrych przykładów, spotkania podsumowujące dokonania sołtysów i innych osób przejawiających aktywność na różnych polach życia społeczności (np. zdrowie, osoby starsze, aktywność kulturalna, inicjatywy na rzecz dzieci itp.), wymiana informacji, doradztwo i organizacja szkoleń z zakresu animacji środowiska wiejskiego.
- c) **Wsparcie instytucjonalne dla liderów i ich inicjatyw** - wsparcie finansowe i organizacyjne dla liderów i wdrażanych przez nich inicjatyw ze strony samorządu gminy; utworzenie inkubatora organizacji pozarządowych i wsparcie grup inicjatywnych tworzących nowe stowarzyszenia.
- d) **Szersze włączenie nauczycieli w aktywność społeczności gminy** - promowanie w społeczności gminy nauczycieli zaangażowanych społecznie i aktywizujących młodzież w szkole, upowszechnienie osiągnięć i ciekawych inicjatyw, praktyczne przykłady aktywności – wzorce działania, narzędzia, metody.

Cel operacyjny:

2. ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ ŚRODOWISK WIEJSKICH

Działania:

- a) **Lepsze wykorzystanie istniejącej i modernizowanej bazy technicznej** (świetlice, place zabaw, boiska itp.) poprzez przygotowanie i wdrożenie **długofalowego programu aktywizacji** społeczności gminy.
- b) Systemowe **angażowanie aktywnych obywateli i włączanie społeczności lokalnych** lub aktywnych grup społecznych (stowarzyszeń, sołtysów, rad sołeckich, grup nieformalnych) **w projekty i działania organizowane na poziomie gminy** (wójt, rada gminy, urząd gminy, inne instytucje gminne).

-
- c) Zaktywizowanie wsi i środowisk mało aktywnych poprzez **identyfikację lokalnych potrzeb, wsparcie dla osób aktywnych** i zgłaszających inicjatywy oraz animowanie grup nieformalnych.
 - d) Wyszukiwanie i **wsparcie inicjatyw pojawiających się w różnych środowiskach** (grupy seniorskie, kobiece, młodzieżowych itp.) - **pomoc w organizacji grup zainteresowań** w celu ich wzmocnienia organizacyjnego (kluby seniora, koła gospodyń wiejskich, kluby młodzieżowe itp.).

Cel operacyjny:

3. INTEGRACJA I POPRAWA KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Działania:

- a) **Systematyczny, szeroki i bardziej dostępny przepływ informacji nt. życia społeczności** gminy - informowanie o sukcesach pojedynczych mieszkańców i grup (liderzy, sołtysi, uczniowie, przedsiębiorcy, kluby sportowe, organizacje społeczne itd.)
- b) **Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi multimedialnych i informatycznych** do komunikacji wewnętrznej w gminie (strony internetowe sołectw, gminne forum dyskusyjne, komunikacja za pomocą SMS itp.).
- c) **Promocja lokalnych osiągnięć i wyróżniających się mieszkańców** poza gminą poprzez udział w imprezach takich jak dożynki, festyny, przeglądy organizowane przez inne instytucje (powiat, województwo, LGD, ODR itd.).
- d) **Integracja społeczności gminy** poprzez cykliczne organizowanie spotkań ludzi z różnych wsi i środowisk, umożliwiających wzajemne poznanie się (przeglądy twórczości, różnego rodzaju konkursy, rekreacyjna rywalizacja środowisk („integracja przez rywalizację”) itd.).
- e) **Szkolenie sołtysów, członków rad sołeckich i radnych w zakresie zasad i metod informowania mieszkańców**, efektywnego i skutecznego prowadzenia obrad, organizowania dwukierunkowego przepływu informacji na linii samorząd gminny - społeczności wiejskie.
- f) **Współpraca i wsparcie lokalnej prasy i innych mediów** skierowanych do społeczności lokalnych informujących o życiu i problemach mieszkańców obszarów wiejskich.

CEL STRATEGICZNY II: Lepsza dostępność kultury, edukacji i sportu

Cel operacyjny:

1. SZYBKI INTERNET DLA KAŻDEGO

Działania:

- a) **Poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu**, w tym m.in. utworzenie hot-spotów na terenie gminy jako miejsca spotkań mieszkańców korzystających z multimediiów.
- b) **Udostępnienie mieszkańcom możliwości wykorzystania narzędzi informatycznych** poprzez szkolenia z zakresu stosowania nowoczesnych technologii w życiu codziennym, pracy i rozwoju swoich zainteresowań (Internet, e-urząd itp.)
- c) **Wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych i multimedialnych** w promowaniu i dostępie do kultury i edukacji (e-learning, multimedialne galerie artystyczne itp.).
- d) **Rozszerzenie zakresu stosowania nowoczesne technologii informatycznych w pracy samorządu** (e-urząd, wyposażenie sołtysów w tablety, powiadomienie poprzez SMS-y itp.).

Cel operacyjny:

2. SZERSZY DOSTĘP DO KULTURY

Działania:

- a) **Zwiększenie udziału mieszkańców w kulturze** popularnej i zapewnienie możliwości korzystania z kultury wysokiej - zapraszanie artystów na występy na terenie gminy i organizowanie wyjazdów do instytucji kultury poza gminą.
- b) **Promocja szerokiego udziału w kulturze** poprzez zaszczepienie potrzeb kulturalnych (w tym przede wszystkim kształtowanie potrzeb kulturalnych wśród młodzieży), a także organizowanie imprez promujących kulturę poprzez właściwe animowanie imprez gminnych i sołeckich.
- c) **Wspieranie aktywności kulturalnej mieszkańców** (w tym wsparcie kultury seniorów, dzieci i młodzieży) - organizowanie warsztatów, spotkań i innych form rozwijających zainteresowania i talenty mieszkańców (np. plenery plastyczne, konkursy fotograficzne) oraz sprzyjających integracji społeczności.

Cel operacyjny:

3. AKTYWIZACJA SPORTOWA I REKREACYJNA MIESZKAŃCÓW

Działania:

- a) **Wsparcie zorganizowanej aktywności sportowej** w ramach Uczniowskich Klubów Sportowych i Ludowych Zespołów Sportowych.
- b) **Włączanie mieszkańców do uczestnictwa w prostych formach aktywności fizycznej** poprzez organizację różnego rodzaju turniejów promujących zdrowy i aktywny tryb życia.
- c) **Promowanie wśród rodziców znaczenia aktywności sportowej dzieci** poprzez upowszechnianie wiedzy na ten temat i organizację imprez aktywizujących ruchowo rodziców i dzieci.
- d) **Organizacja ogólnie dostępnych zajęć aktywności ruchowej**, promujących nowe, atrakcyjne dyscypliny sportu masowego (np. nordic walking, aerobic).
- e) **Stworzenie warunków dla upowszechniania rekreacyjnego uprawiania sportu** poprzez poprawę warunków technicznych i wyposażenia przestrzeni publicznej dla aktywności ruchowej (siłownie plenerowe, ścieżki itp.).

Cel operacyjny:

4. ZAPEWNIENIE WARUNKÓW DLA WSZECHSTRONEGO ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY

Działania:

- a) Sukcesywna modernizacja warunków technicznych i organizacyjnych sprzyjających **rozwojowi nowoczesnej edukacji** na poziomie podstawowym i gimnazjalnym.
- b) **Podjęcie działań organizacyjnych dla poprawy dostępu do wychowania przedszkolnego i opieki w żłobkach** na terenie gminy.
- c) **Działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych i zawodowych młodzieży wiejskiej** - organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej, promowanie pozytywnych wzorców w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i kariery zawodowej (doradztwo zawodowe, pomoc w rozwijaniu indywidualnych talentów artystycznych, technicznych, naukowych itd.).

CEL STRATEGICZNY III: Lepsze warunki życia i pracy

Cel operacyjny:

1. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

Działania:

- a) **Poprawa stanu dróg lokalnych** zapewniających dostępność komunikacyjną na terenie całej gminy, zarówno w zakresie dojazdu do osiedli mieszkaniowych jak i do terenów i obiektów o charakterze gospodarczym.
- b) **Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego** na terenie gminy – rozwój infrastruktury drogowej poprzez budowę chodników, ścieżek rowerowych i inne urzążeń poprawiających bezpieczeństwo w ramach komunikacji drogowej.
- c) **Wspieranie działań samorządu województwa w zakresie rozwoju komunikacji publicznej** zapewniającej tanie dojazdy do miejsc pracy i szkół w otoczeniu gminy - rozwój systemu transportu publicznego i promocja korzystania z komunikacji publicznej.
- d) **Działania partnerskie podejmowane z innymi gminami i samorządem powiatu inowrocławskiego i województwa kujawsko-pomorskiego** na rzecz modernizacji dróg ponadgminnych przebiegających przez teren gminy.

Cel operacyjny:

2. ROZWÓJ GOSPODARCZY, ZMNIJSZENIE BEZROBOCIA I OGRANICZENIE WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

Działania:

- a) **Planowanie przestrzenne sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości** mieszkańców i lokalizowaniu inwestycji gospodarczych przez podmioty spoza gminy.
- b) **Promocja walorów inwestycyjnych gminy** wśród potencjalnych inwestorów (niższe podatki, dostępność do mediów, bliskość autostrady A1 i korzystny przebieg drogi wojewódzkiej nr 246 i 252, tereny do zagospodarowania inwestycyjnego uzgodnione z ANR).
- c) **Wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości** bazującej na lokalnych tradycjach i zasobach specjalistycznego rolnictwa - promocja przetwórstwa warzyw, wsparcie i promocja tradycyjnych produktów przetwórstwa (pieczywo, sery, pszczelarstwo).

-
- d) **Promocja wśród mieszkańców samozatrudnienia i przedsiębiorczości** w dziedzinach nie wymagających dużych nakładów inwestycyjnych i wykorzystujących możliwości nowoczesnych technologii (handel i usługi w Internecie, zatrudnienie przez Internet).
 - e) **Ograniczenie wykluczenia społecznego** poprzez wsparcie socjalne i promocję aktywnych form działań na rynku pracy (wsparcie dla rozwoju ekonomii społecznej, utworzenie Centrum Integracji Społecznej).
 - f) **Działania na rzecz osób odchodzących z sektora rolnego** w wyniku zachodzących w rolnictwie procesów strukturalnych (specjalizacja i koncentracja produkcji) – szkolenia w nowych zawodach pozarolniczych, doradztwo gospodarcze w zakresie podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej w oparciu o posiadane zasoby, edukacja młodzieży, zatrudnienie kobiet i inne działania podejmowane we współpracy z wyspecjalizowanymi instytucjami doradczymi i szkoleniowymi (m.in. K-P ODR).

Cel operacyjny:

3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Działania:

- a) Działania na rzecz uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej poprzez modernizację sieci wodociągowej i uzupełnienie sieci kanalizacyjnej na obszarach o zabudowie rozproszonej m.in. wsparcie budowy oczyszczalni przydomowych.
- b) Poprawa stanu obiektów gminnych - termomodernizacja szkół i budynków użyteczności publicznej oraz wykorzystanie ekologicznych/odnawialnych źródeł energii (ogniwa fotowoltaiczne, kolektory słoneczne itp.)
- c) Rozwój energetyki odnawialnej na terenie gminy - wykorzystanie obiektów publicznych do montażu systemów solarnych, farmy fotowoltaiczne.

10. Wdrażanie Programu

Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa Biskupia na lata 2014-2020 jest programem samorządu gminy i odpowiedzialność za jego realizację spoczywa na władzach gminy.

Wdrażanie poszczególnych działań zawartych w Strategii spoczywa na właściwych kompetencyjnie jednostkach organizacyjnych gminy oraz współpracujących z nimi organizacjach pozarządowych.

Przyjęty poziom szczegółowości w zakresie formułowania zadań wynika ze stanu wiedzy na koniec roku 2013 i faktu dużej zmienności w otoczeniu (budżet Państwa, fundusze UE, procesy globalne). W Strategii opisano ogólnie zadania, które należy wdrażać poprzez projekty - proces uszczegóławiania będzie miał miejsce na etapie przygotowywania projektów przez jednostki organizacyjne gminy, inne instytucje wdrażające i organizacje pozarządowe. Szczegółowe opisy działań znajdują się w projektach przygotowywanych sukcesywnie w miarę pozyskiwania informacji nt. bieżącej sytuacji i możliwości finansowych. Projekty będą przygotowywane stosownie do obowiązujących reguł budżetowych. Projekty będą wdrażane na zasadzie partnerskiej współpracy.

Strategia zawiera wskazówki co do ukierunkowania pracy instytucji gminnych w ramach ich zadań i procedur oraz przydzielonych środków. W miarę możliwości budżet gminy będzie finansował projekty specyficzne, wdrażające zapisane w Strategii cele. Finansowanie wielu zadań jest uzależnione od polityki rządu i stanu budżetu Państwa. Sprecyzowanie ram wdrażania funduszy UE w nowej perspektywie finansowej pozwoli na określenie skali i treści projektów finansowanych z tych funduszy.

Strategia nie koncentruje się na opisie standardowych działań samorządu gminy, ale wskazuje kluczowe kierunki i obszary, na których władze samorządowe powinny się skoncentrować. Wdrażanie Strategii powinno służyć zintegrowaniu różnych aspektów działań samorządu i umożliwić szersze otwarcie na współpracę ze środowiskami lokalnymi.

Wdrażanie Strategii opiera się na zasadach partnerstwa, w związku z tym partnerami instytucji samorządowych będą różnego rodzaju instytucje oraz organizacje społeczne i gospodarcze. Wiele zadań będzie możliwych do realizacji jedynie poprzez współpracę z samorządem województwa i samorządem powiatu.

11. Monitorowanie i ewaluacja Strategii

Celem monitoringu jest zapewnienie zgodności realizacji Strategii z jej założeniami i celami zawartymi w dokumentach programowych. Monitoring należy rozumieć jako systematyczne dokumentowanie realizacji, czyli zbieranie obiektywnych dowodów obrazujących stan wdrażania programów, zadań i projektów. Monitorowanie jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania programu.

Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa Biskupia na lata 2014-2020 będzie monitorowana w poszczególnych jednostkach organizacyjnych gminy. Procedury monitorowania, wypracowane w tych jednostkach, pozwolą na systematyczne zbieranie informacji nt. postępu wdrażania Strategii. Dokumenty sprawozdawcze będą składały się na raporty o stanie wdrażania Strategii.

Dane z monitoringu będą stanowiły podstawową bazę informacyjną do przeprowadzenia ewaluacji Strategii. Ewaluację przeprowadza się w celu ustalenia efektywności programów i oszacowania skali oddziaływania Strategii w odniesieniu do założonych w niej celów, a także analizy wpływu na specyficzne problemy strukturalne.

Zakłada się, że ewaluacja będzie przeprowadzona dwukrotnie w okresie wdrażania Strategii. Ewaluacja bieżąca będzie przeprowadzona w połowie okresu wdrażania Strategii i jej głównym zadaniem będzie przede wszystkim ocena, czy jej wdrażanie jest realizowane zgodnie z przyjętymi zapisami oraz sformułowanie wniosków i rekomendacji w kwestii ewentualnych korekt Strategii. Przewiduje się możliwość wprowadzania zmian i aktualizacji Strategii.

Ewaluacja końcowa Strategii będzie przeprowadzona po zakończeniu realizacji i jej głównym celem będzie ocena efektów jego wdrażania – tj. bezpośrednich rezultatów podejmowanych działań oraz ich długofalowego oddziaływania.

Część II

INFORMACJE I DANE STATYSTYCZNE DO DIAGNOZY

Uwagi metodyczne:

W opracowaniu wykorzystano dostępne dane z Urzędu Gminy w Dąbrowie Biskupiej, dane GUS zawarte w Banku Danych Lokalnych, dane ze Spisu Rolnego, dane Wojewódzkiego Urzędu Pracy i Urzędu Marszałkowskiego.

Dane statystyczne pochodzące z różnych źródeł często różnią się wartościami. Wynika to z odmiennych metodologii opracowywania danych statystycznych (np. dane samorządów gmin i dane Spisu Rolnego). Także dane statystyczne GUS różnią się od informacji uzyskiwanych bezpośrednio w instytucjach samorządowych.

W opracowaniu wykorzystywano dane statystyczne GUS, aby zapewnić porównywalność informacji liczbowych w odniesieniu do innych samorządów tj. wskaźników dla województwa i powiatu, co pozwala ocenić sytuację w gminie Dąbrowa Biskupia m.in. w odniesieniu do innych gmin.

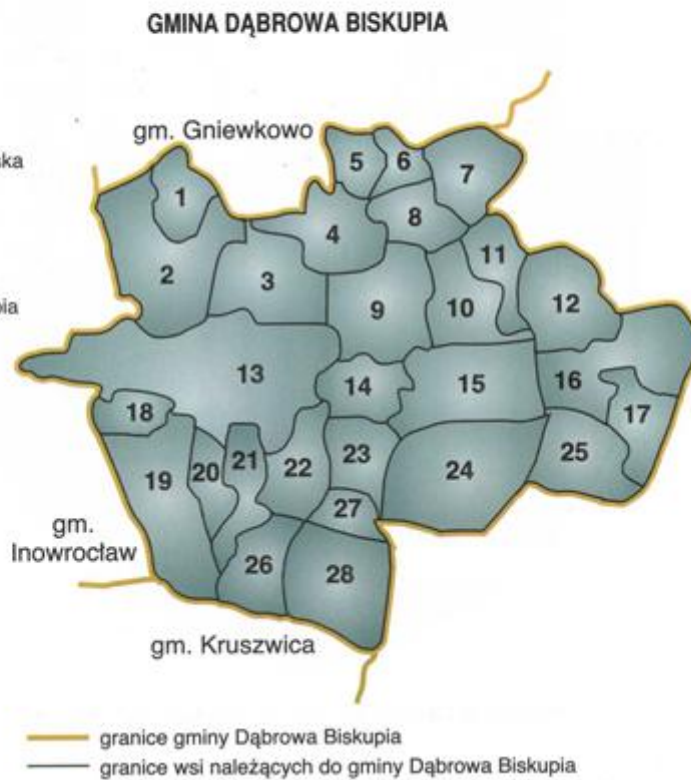
Z uwagi na termin przygotowywania opracowania diagnostycznego (II połowa 2013 roku) nie wszystkie dane statystyczne były dostępne wg stanu na koniec 2012 roku. Dlatego w celach porównawczych wykorzystywano niektóre dane z końca 2011 roku.

Demografia

Liczba ludności gminy Dąbrowa Biskupia wynosi 5167 osób (stan na dzień 31.12.2012 wg danych Banku Danych Lokalnych GUS). Na terenie gminy wydzielono 18 jednostek pomocniczych w postaci sołectw, w skład których wchodzi 28 miejscowości. Są to sołectwa:

1. Sołectwo Ośniszczewo
2. Sołectwo Parchanie
3. Sołectwo Chlewiska
4. Sołectwo Dąbrowa Biskupia
5. Sołectwo Modliborzyce
6. Sołectwo Pieranie
7. Sołectwo Brudnia
8. Sołectwo Mleczkowo
9. Sołectwo Radojewice
10. Sołectwo Parchanki
11. Sołectwo Konary - Dziewa
12. Sołectwo Nowy Dwór
13. Sołectwo Stanomin
14. Sołectwo Wonorze
15. Sołectwo Chróstowo
16. Sołectwo Zagajewice
17. Sołectwo Zagajewiczki
18. Sołectwo Ośniszczewko
19. Sołectwo Wola Stanomińska
20. Sołectwo Przybysław

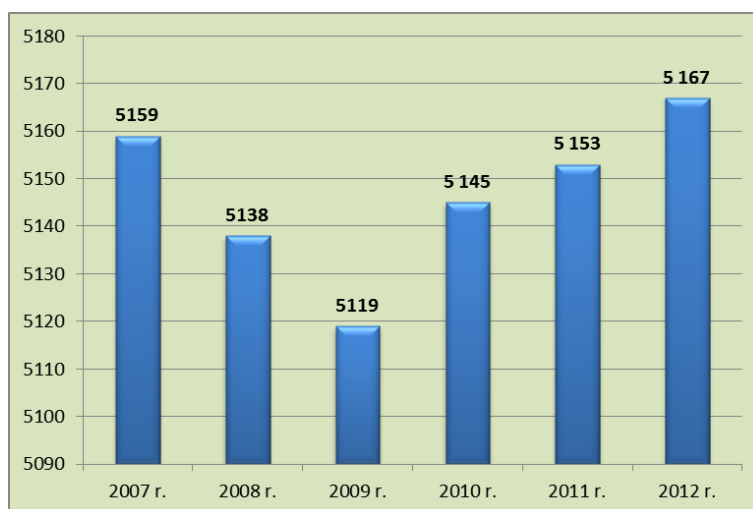
1. Parchanki
2. Parchanie
3. Modliborzyce
4. Wonorze
5. Zagajewice
6. Zagajewiczki
7. Ośniszczewo
8. Ośniszczewko
9. Brudnia
10. Stanomin
11. Wola Stanomińska
12. Mleczkowo
13. Rejna
14. Nowy Dwór
15. Dąbrowa Biskupia
16. Chlewiska
17. Walentynowo
18. Niemojowo
19. Radojewice
20. Pieczyska
21. Sobiesiernie
22. Pieranie
23. Bąkowo
24. Przybysław
25. Chróstowo
26. Dziewa
27. Głojkowo
28. Konary

Miejscowości na terenie gminy Dąbrowa Biskupia

Liczba mieszkańców

Liczba ludności w gminie Dąbrowa Biskupia w latach 2007-2012

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

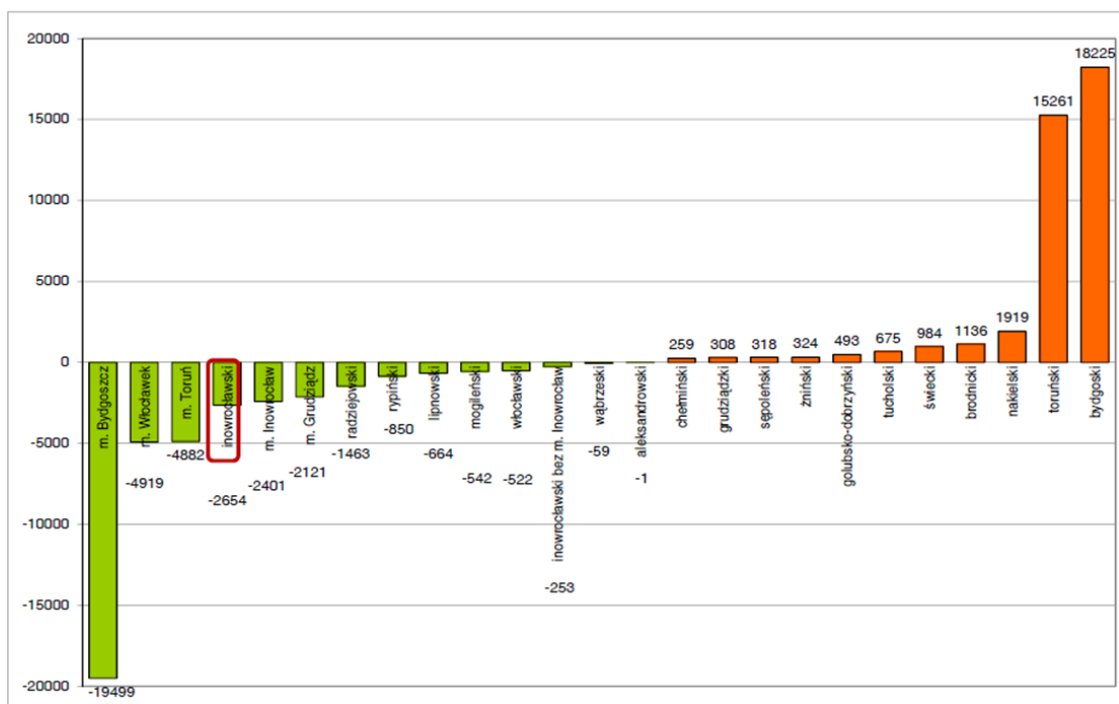
Liczba ludności podlega zmianom związanym z procesami demograficznymi, ale nie są to zmiany o alarmującym charakterze. Na tle innych gmin powiatu i województwa liczba ludności gminy Dąbrowa Biskupia, pomimo wahań, pozostaje stosunkowo stabilna (zmiany poniżej 1 %). W ostatnich 6 latach nastąpiło odwrócenie niekorzystnego trendu – liczba mieszkańców zaczęła rosnąć.

Zmiany liczby ludności w gminie Dąbrowa Biskupia, powiecie inowrocławskim i woj. kujawsko-pomorskim

Wyszczególnienie	2002 r.	2007 r.	2012 r.	Dynamika 2012 r. 2002 r. = 100	Dynamika 2012 r. 2007 r. = 100
Gmina Dąbrowa Biskupia	5 306	5 159	5 167	97,4%	100,2%
Powiat Inowrocławski	166 388	164 571	164 401	98,8%	99,9%
Woj. Kujawsko-Pomorskie	2 069 166	2 066 136	2 096 404	101,3%	101,5%

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Zmiany liczby ludności w latach 2000-2010 (liczby bezwzględne)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, stan na 2010 r.

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Województwo Kujawsko-Pomorskie
PLAN MODERNIZACJI 2020

Źródło: Materiały do konsultacji strategii województwa kujawsko-pomorskiego

Migracje

Saldo migracji w latach 2007- 2012
 - wskaźnik migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w porównaniu
 do powiatu inowrocławskiego i woj. kujawsko-pomorskiego

GMINA Dąbrowa Biskupia	SALDO MIGRACJI			
	ogółem	wewnętrznych	zagranicznych	ogółem na 1000 ludności
2012	17	16	1	3,3
2011	13	13	0	2,5
2010	-15	-15	0	-2,9
2009	-19	-20	1	-3,7
2008	-16	-18	2	-3,1
2007	-11	-10	-1	-2,1
POWIAT Inowrocławski	ogółem	wewnętrznych	zagranicznych	ogółem na 1000 ludności
2012	-404	-340	-64	-2,5
2011	-326	-287	-39	-2,0
2010	-289	-259	-30	-1,8
2009	-268	-272	4	-1,6
2008	-345	-290	-55	-2,1
2007	-398	-314	-84	-2,4
Woj. kuj.-pom.	ogółem	wewnętrznych	zagranicznych	ogółem na 1000 ludności
2012	-2 006	-1528	-478	-1,0
2011	-1 649	-1 321	-328	-0,8
2010	-1 683	-1 443	-240	-0,8
2009	-1 397	-1 315	-82	-0,7
2008	-1 681	-1 059	-622	-0,8
2007	-2 372	-1 464	-908	-1,1

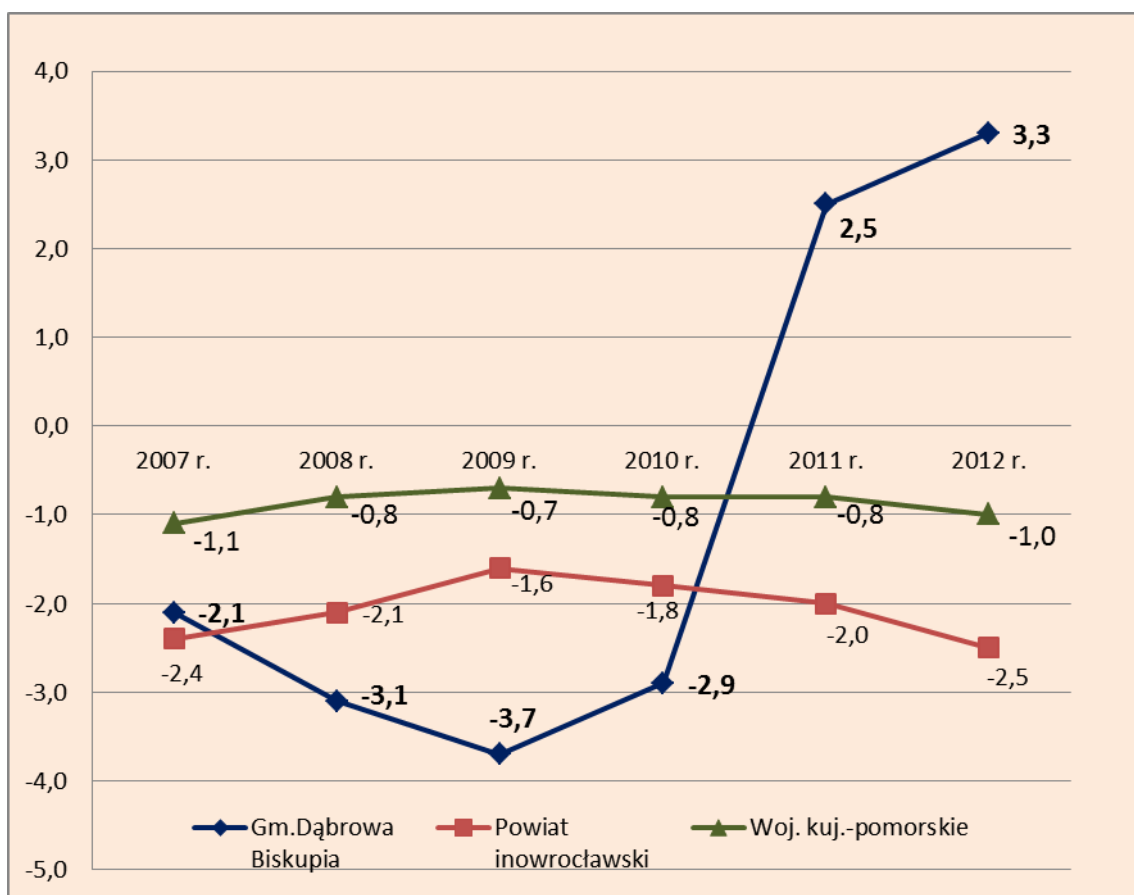
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Migracje na pobyt stały w roku 2012 - gmina Dąbrowa Biskupia, powiat inowrocławski, woj. kujawsko-pomorskie

Wyszczególnienie	Saldo migracji 2012 r.				Zameldowania				Wymeldowania			Liczba ludności 31.12.2012 r.	
	ogółem	wewnętrznych	zagranicznych	ogółem na 1000 ludności	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś		za granicę
Gmina Dąbrowa Biskupia	17	16	1	3,3	87	45	41	1	70	35	35	0	5 167
Powiat inowrocławski	-404	-340	-64	-2,5	1602	897	692	13	2006	1057	872	77	164 401
Woj. kujawsko-pomorskie	-2006	-1528	-478	-1	22165	12453	9234	478	24171	11314	11901	956	2 096 404

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Saldo migracji – zmiany wskaźnika migracji w gminie Dąbrowa Biskupia w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w porównaniu do województwa kuj.-pom. i pow. inowrocławskiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Saldo migracji w ostatnich latach podlegało znacznym wahaniom. Wskaźnik salda migracji wahał się od - 3,7 do + 3,3 na 1000 mieszkańców. Wartości wskaźników dla powiatu i województwa wykazują większą stabilność.

Ruch naturalny ludności

Ruch naturalny jest określany przez wskaźnik przyrostu naturalnego, wynikający z liczby urodzeń i zgonów oraz wskaźnik liczby zawieranych małżeństw. Podobnie jak w przypadku innych wskaźników gmina Dąbrowa Biskupia wykazuje się dużymi wahaniami wskaźników i raczej nie podąża za trendami charakterystycznymi dla powiatu i województwa. Wskaźnik przyrostu naturalnego jest niewysoki i generalnie wykazuje duże wahania: od -2,8 do +2,1. W ostatnich latach liczba zawieranych małżeństw jest stabilna i podobna do średniej dla powiatu i województwa. Co ciekawe gmina Dąbrowa Biskupia ma generalnie lepsze wskaźniki niż powiat inowrocławski.

Ruch naturalny ludności w latach 2006-2012 - gmina Dąbrowa Biskupia, powiat inowrocławski województwo kujawsko -pomorskie

Gmina Dąbrowa Biskupia	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	małżeństwa
	na 1 000 ludności			
2012	9,5	8,5	1	5,4
2011	10,9	11,9	-1	5,1
2010	10,9	10,7	0,2	7,4
2009	13,2	11,1	2,1	6,3
2008	8,4	11,4	-3	9,1
2007	10,6	13,5	-2,8	7,4
2006	14	13,1	1	5,9
Powiat inowrocławski	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	małżeństwa
	na 1 000 ludności			
2012	9	10,2	-1,2	5,2
2011	9,4	10,1	-0,7	5,3
2010	10	10,2	-0,2	5,9
2009	10,6	10	0,6	6,9
2008	10	10,1	-0,1	7,1
2007	9,6	10,1	-0,5	6,6
2006	9,7	9,7	x	5,8
Woj.kujawsko-pomorskie	urodzenia żywe	zgony	przyrost naturalny	małżeństwa
	na 1 000 ludności			
2012	9,9	9,7	0,2	5,3
2011	10	9,4	0,6	5,4
2010	10,8	9,7	1	5,9
2009	11,1	9,9	1,3	6,8
2008	11,3	9,7	1,6	7,1
2007	10,6	9,8	0,7	6,8
2006	10,2	9,5	0,7	6,2

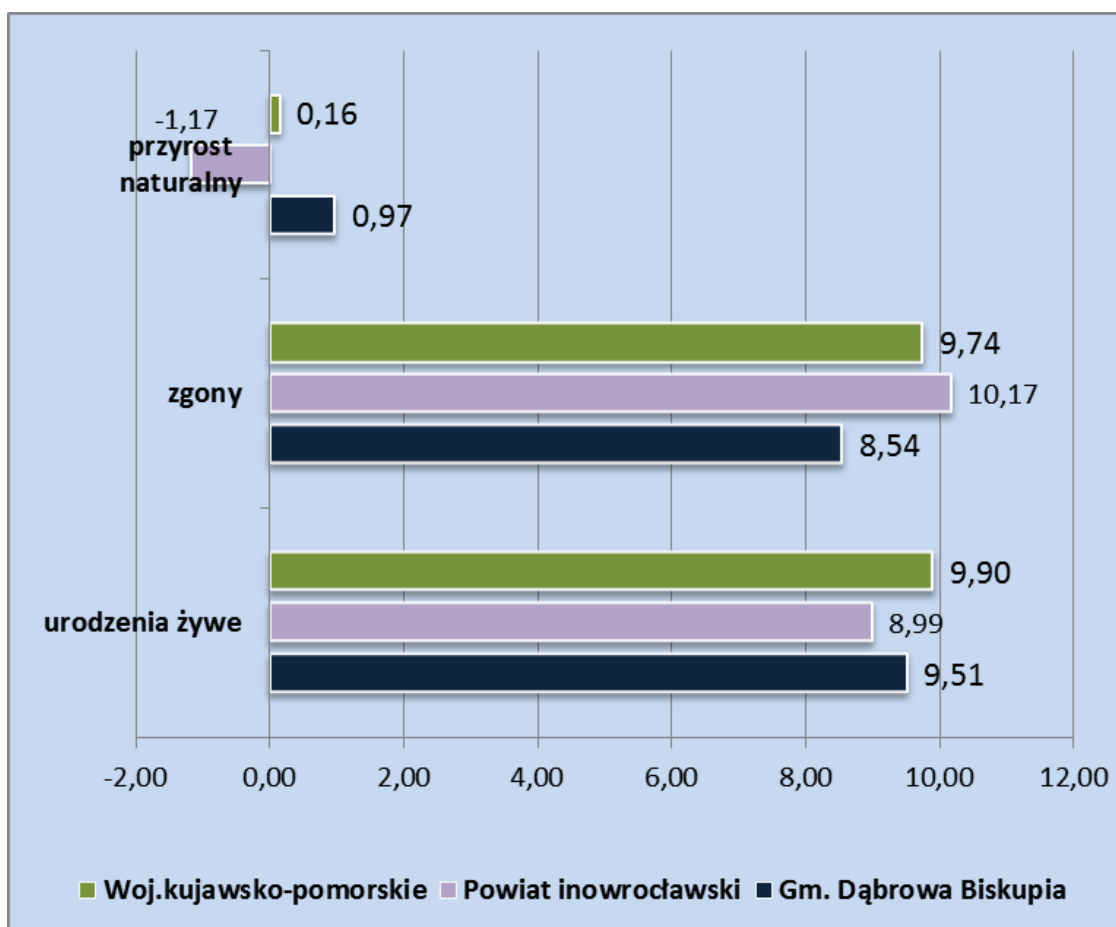
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ruch naturalny ludności w gminie Dąbrowa Biskupia w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu inowrocławskiego – lata 2006 i 2012

Wyszczególnienie	urodzenia żywe		zgony		przyrost naturalny	
	na 1 000 ludności		na 1 000 ludności		na 1 000 ludności	
	2007 r.	2012 r.	2007 r.	2012 r.	2007 r.	2012 r.
Gmina Dąbrowa Biskupia	10,61	9,51	13,45	8,54	-2,84	0,97
Powiat inowrocławski	9,60	8,99	10,06	10,17	-0,46	-1,17
Woj.kujawsko-pomorskie	10,56	9,90	9,84	9,74	0,72	0,16

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ruch naturalny ludności w roku 2012 – w porównaniu do województwa kuj.-pom. i pow. inowrocławskiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

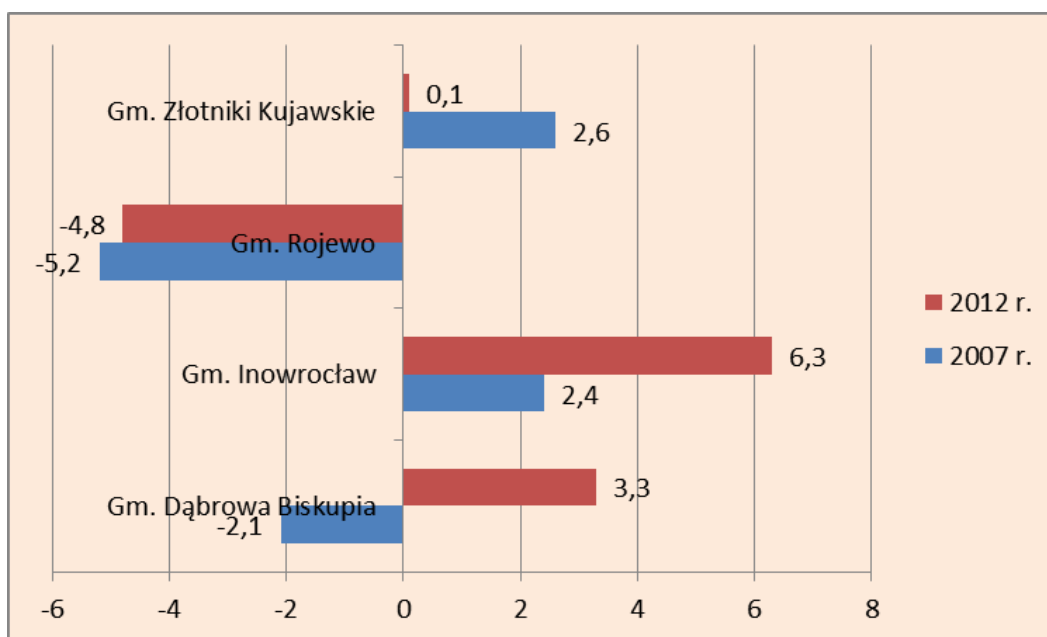
Wskaźniki modułowe w latach 2006 i 2012
- gmina Dąbrowa Biskupia, powiat inowrocławski, województwo kujawsko-pomorskie

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Ludność ogółem	Ludność na 1 km ²		Kobiety na 100 mężczyzn		Saldo migracji wewn. i zagranicznych		Saldo migracji na 1 000 ludności	
	2012 r.	2012 r.	2007 r.	2012 r.	2007 r.	2012 r.	2007 r.	2012 r.	2007 r.	2012 r.
Gmina Dąbrowa Biskupia	147	5 167	35	35	100,3	102,6	-11	17	-2,1	3,3
Gmina Inowrocław	172	11 440	65	67	102,8	100,9	27	72	2,4	6,3
Gmina Rojewo	120	4 756	39	40	100,8	99,0	-24	-23	-5,2	-4,8
Gmina Złotniki Kujawskie	136	9 136	66	67	98,5	98,6	23	1	2,6	0,1
Powiat inowrocławski	1 225	164 401	134	134	106,6	105,9	-398	-404	-2,4	-2,5
Woj.kujawsko-pomorskie	17 972	2 096 404	115	117	107,3	106,3	-2372	-2006	-1,1	-1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Porównanie demograficznych wskaźników modułowych, pozwalających analizować procesy zachodzące na terenie zróżnicowanych obszarowo jednostek samorządu terytorialnego pokazuje, że obszar gminy Dąbrowa Biskupia nie odbiega znacząco od swojego otoczenia – bliższego (powiat) i dalszego (region). Wskaźniki charakteryzujące stopień feminizacji nie odbiegają znacząco do wskaźników dla powiatu i województwa. Wskaźnik gęstości zaludnienia na poziomie 35 osób na 1 km² jest dużo niższy od wskaźników dla innych gmin wiejskich powiatu. Saldo migracji jest w ostatnich latach lepsze od średniej dla powiatu i województwa.

Saldo migracji – porównanie wskaźników dla gmin wiejskich powiatu inowrocławskiego w latach 2007 - 2012

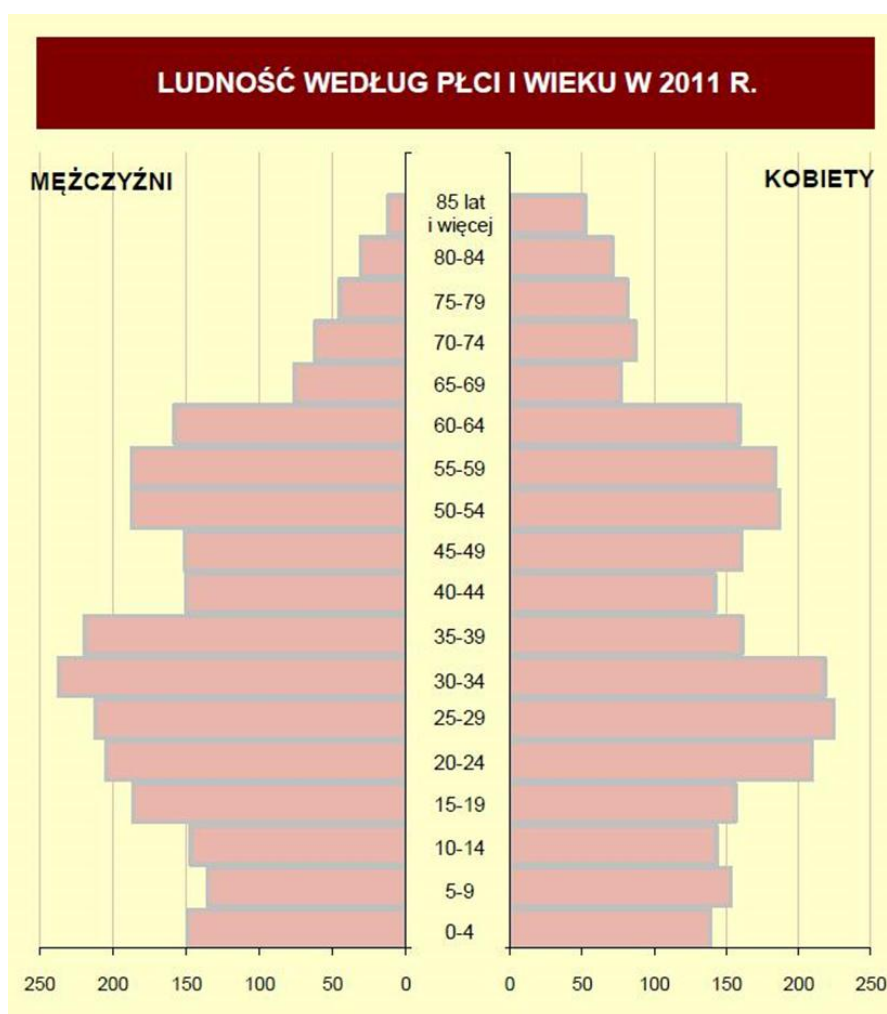
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Struktura mieszkańców wg wieku i płci wg stanu na 31.12.2012 r.

Kategorie wiekowe	Gmina Dąbrowa Biskupia			
	Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-4 lata	142	137	279	5,4%
5-9	118	159	277	5,4%
10-14	154	150	304	5,9%
15-19	167	149	316	6,1%
20-29	417	415	832	16,1%
30-39	469	386	855	16,5%
40-49	305	310	615	11,9%
50-59	372	368	740	14,3%
60-64	165	167	332	6,4%
65 lat i więcej	241	376	617	11,9%
Ogółem	2550	2617	5167	100,0%

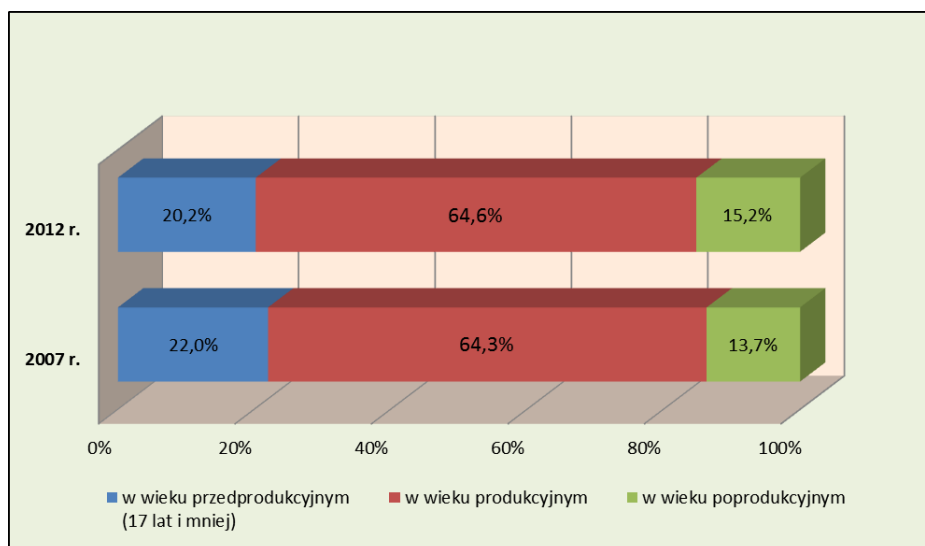
Źródło: Urząd Gminy Dąbrowa Biskupia

Struktura wiekowa mieszkańców wg stanu na 31.12.2011 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

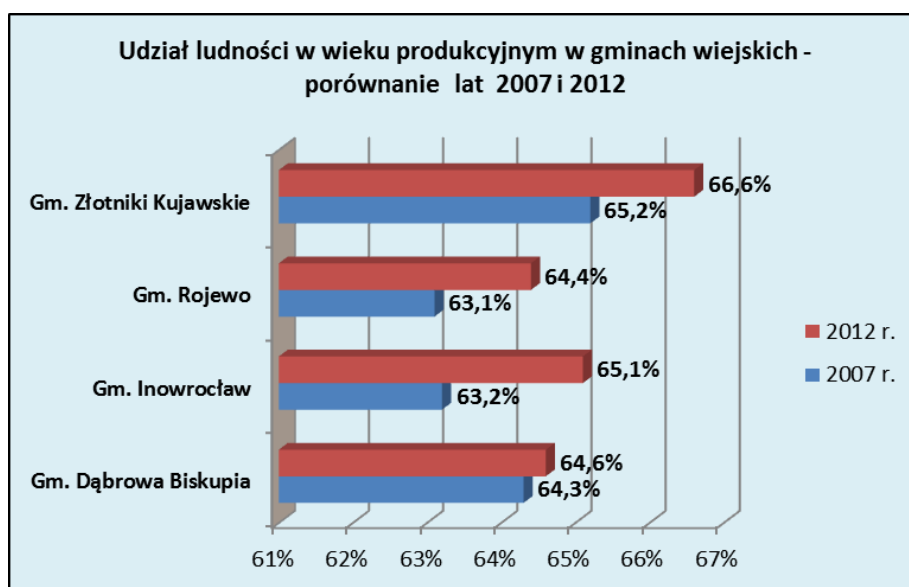
Udział ludności w wieku produkcyjnym w liczbie ludności ogółem w gminie Dąbrowa Biskupia - zmiany w latach 2007 i 2012

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

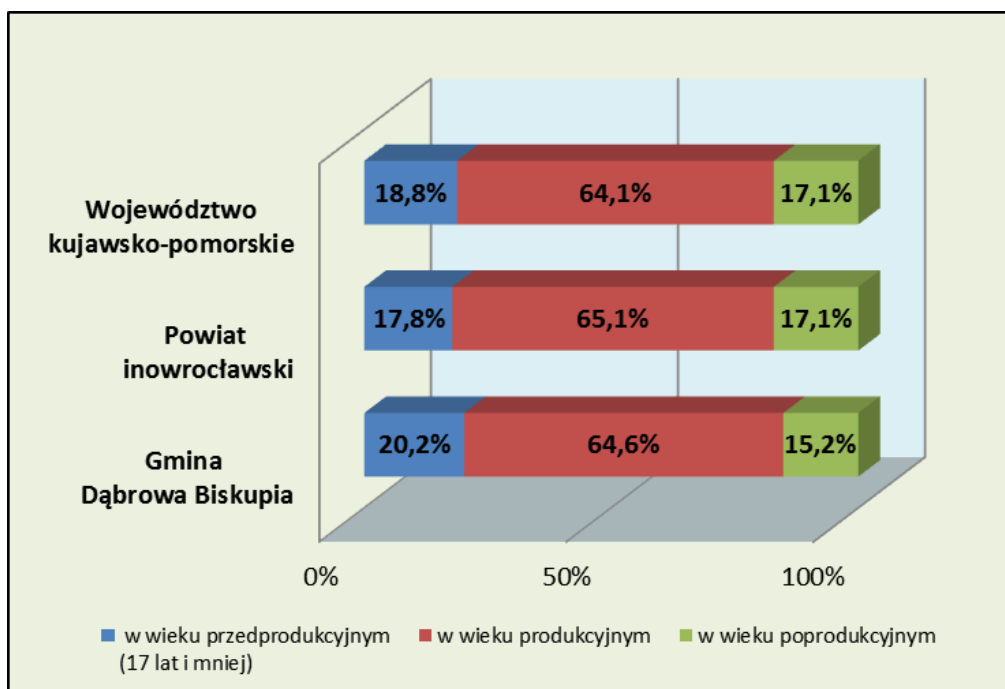
Dane dotyczące statystyki w tzw. grupach ekonomicznych wskazują, że w ostatnich kilku latach (2007 - 2012) nieznacznie wzrosła liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wzrost wynikał z wchodzenia na rynek pracy pokolenia wyżu demograficznego. Dane ludnościowe dotyczące całej populacji pokazują, że obecnie odsetek mieszkańców wieku przedprodukcyjnym jest mniejszy, co oznacza w przyszłych okresach mniejszy napływ osób na rynek pracy. Porównanie gminy Dąbrowa Biskupia do innych gmin wiejskich powiatu inowrocławskiego wykazuje stosunkowo niewielkie różnice w tym zakresie.

Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem w latach 2007 i 2012 - gminy wiejskie powiatu inowrocławskiego

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

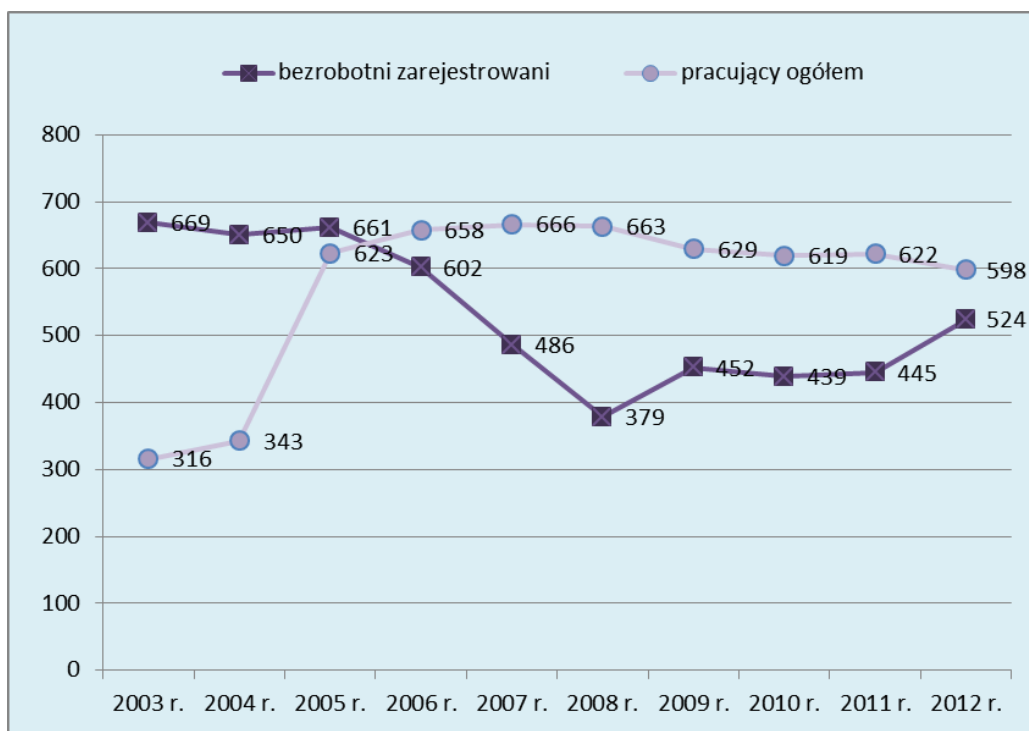
**Udział ludności wg grup ekonomicznych w % ludności ogółem w roku 2012
– gmina Dąbrowa Biskupia, pow. inowrocławski i woj. kujawsko-pomorskie**

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Stan i struktura bezrobocia

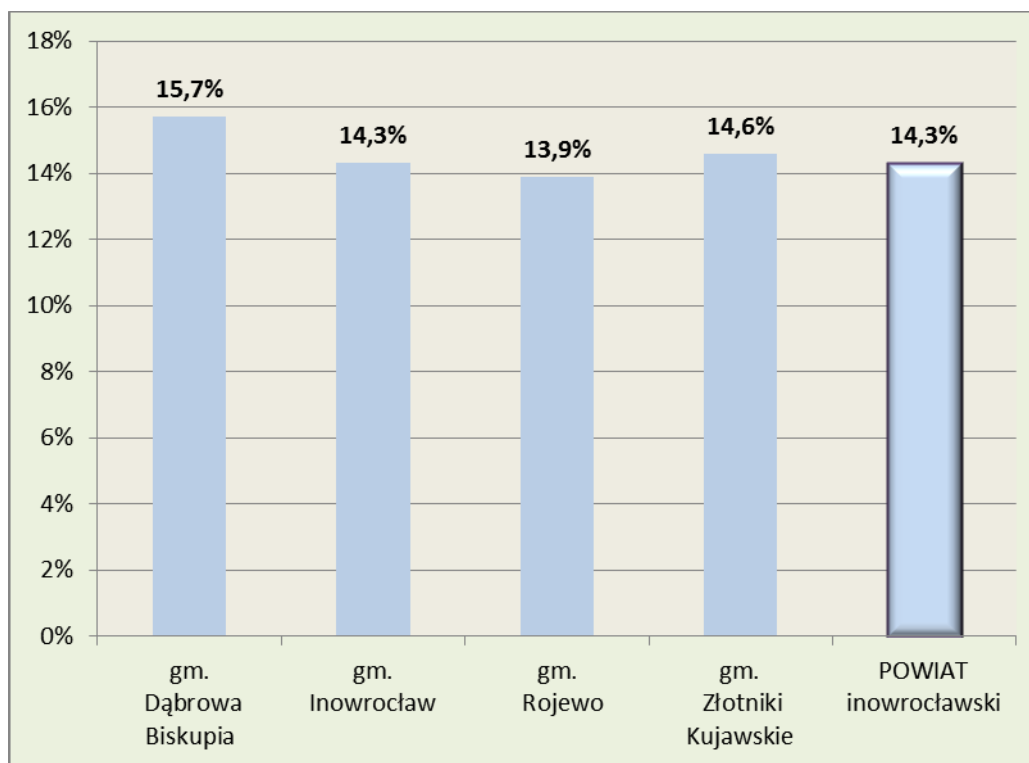
Liczba pracujących i bezrobotnych w gminie Dąbrowa Biskupia w latach 2003-2012

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Sytuacja na rynku pracy w ostatnich kilku latach nie wykazuje tendencji do poprawy. Od roku 2008 liczba osób bezrobotnych rośnie, a liczba osób zatrudnionych maleje.

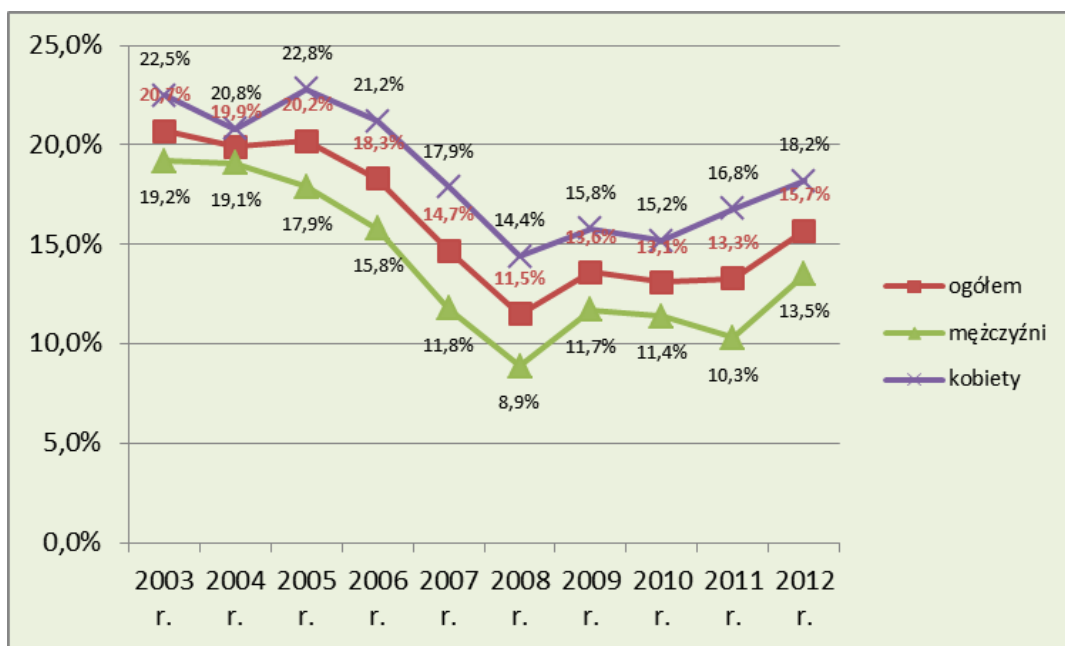
Wskaźnik poziomu bezrobocia - udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w % - w roku 2012 – gmina Dąbrowa Biskupia, gminy wiejskie i powiat inowrocławski

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

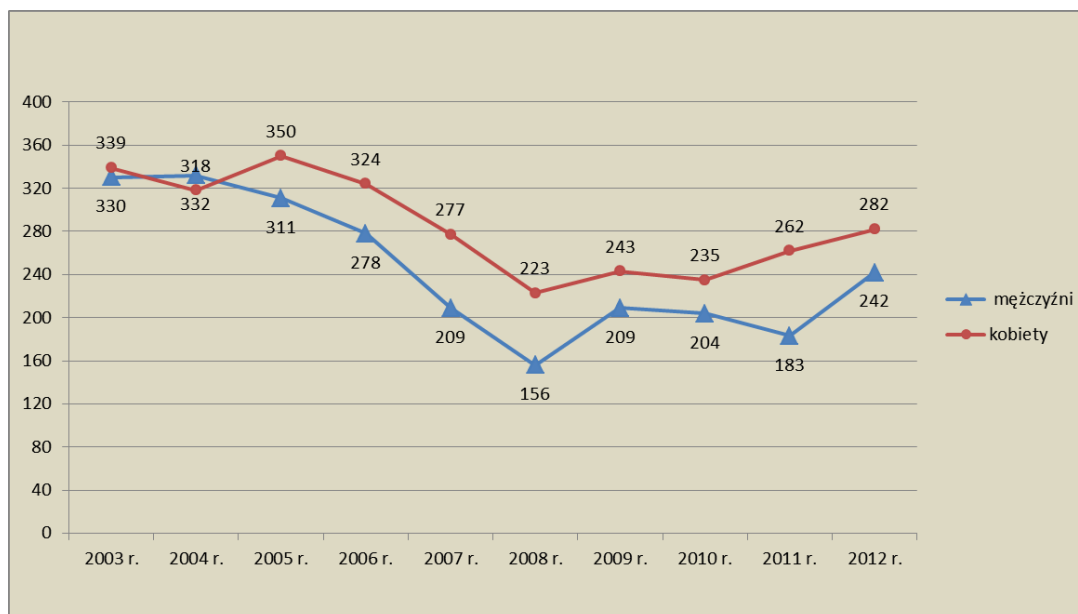
Gmina Dąbrowa Biskupia leży w powiecie inowrocławskim, który od lat charakteryzuje się ogólnie nie dobrą sytuacją na rynku pracy - statystyczna stopa bezrobocia rejestrowanego wynosi aż 23,6%, wobec 17,9% dla województwa kujawsko-pomorskiego, Sytuacja na rynku pracy gminy Dąbrowa Biskupia jest niestety gorsza niż innych gmin wiejskich powiatu. O gorszej sytuacji w zakresie zatrudnienia świadczy również porównanie wskaźnika procentowego udziału liczby bezrobotnych w ogólnej liczbie osób w wieku produkcyjnym (uwaga - jest to innego rodzaju wskaźnik niż stopa bezrobocia rejestrowanego podawana przez PUP). Wskaźnik ten dla powiatu inowrocławskiego wynosi 14,3%, a dla gminy Dąbrowa Biskupia 15,7%. Wskaźnik ten jest niestety zróżnicowany w podziale na mężczyzn i kobiety. Różnica na niekorzyść kobiet to prawie 5 % na koniec roku 2012. Wskaźnik ten jednak wskazuje na negatywne trendy w ostatnich 5 latach - od roku 2008 następuje systematyczne pogarszanie sytuacji na rynku pracy.

Wskaźnik poziomu bezrobocia - udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w % - w latach 2003-2012 w gminie Dąbrowa Biskupia

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn w gminie Dąbrowa Biskupia w latach 2003-2012

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Bezrobotni wg wykształcenia w gminie Dąbrowa Biskupia i w powiecie inowrocławskim na 31.12.2012 r.

Wyszczególnienie		Powiat inowrocławski		Gmina Dąbrowa Biskupia	
		ogółem powiat	kobiety	ogółem gmina	w tym kobiety
Liczba bezrobotnych		15269	8523	524	282
Bezrobotni wg wykształcenia:					
w tym	wyższe	1081	759	26	19
	policealne i średnie zawodowe	3571	2388	132	92
	średnie ogólnokształcące	1502	1014	24	19
	zasadnicze zawodowe	4698	2290	173	85
	gimnazjalne i poniżej	4417	2072	169	67

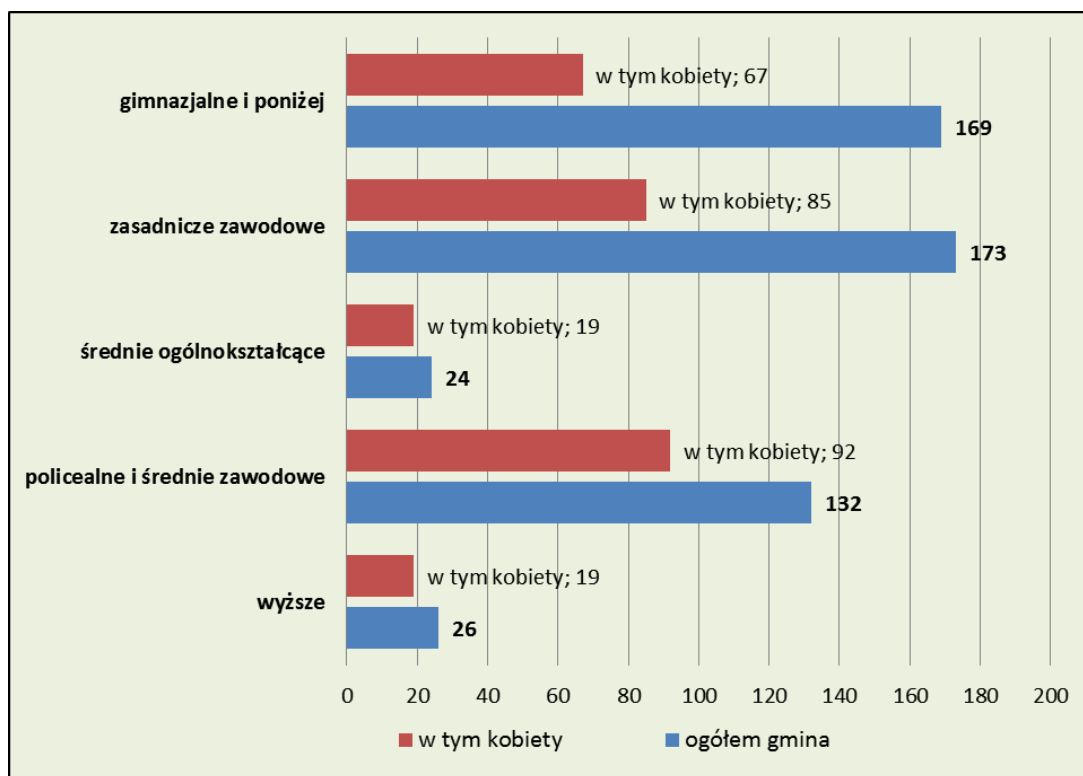
Źródło: Dane WUP Toruń

Pod względem poziomu wykształcenia liczebność bezrobotnych w poszczególnych grupach jest zróżnicowana. Najmniej jest osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym. Grupy osób bezrobotnych posiadających wykształcenie gimnazjalne i zasadnicze zawodowe są prawie równoliczne – ok. 170 osób (po ok. 32% ogółu bezrobotnych). Podobne proporcje są charakterystyczne dla danych z terenu całego powiatu inowrocławskiego.

Porównanie struktury wykształcenia na terenie całej gminy z danymi dla powiatu inowrocławskiego pozwala stwierdzić, że gmina Dąbrowa Biskupia pod tym względem nie odróżnia się znacząco od reszty populacji powiatu. Podobnie jak dla reszty powiatu, osoby z wykształceniem zawodowym, gimnazjalnym i poniżej stanowią ok. 60 % ogółu liczby bezrobotnych.

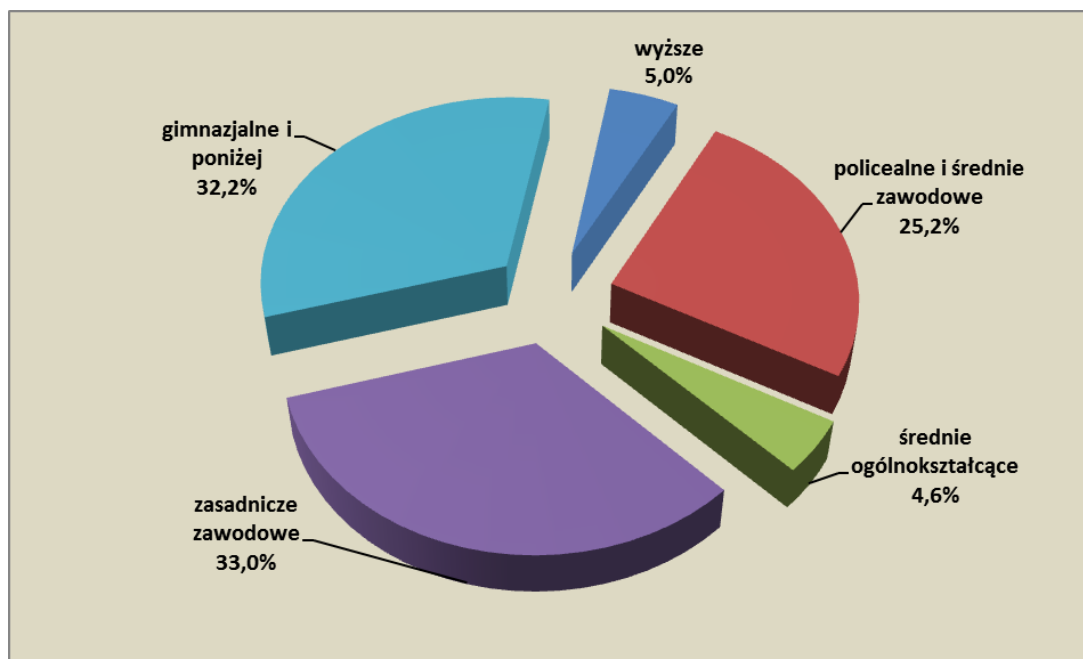
W grupach osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym, średnim ogólnokształcącym oraz policealnym i średnim zawodowym dominują kobiety. W pozostałych grupach kobiety stanowią poniżej 50% ogółu bezrobotnych.

Liczba bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Dąbrowa Biskupia na 31.12.2012

Źródło: Dane WUP Toruń

Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Dąbrowa Biskupia na 31.12.2012

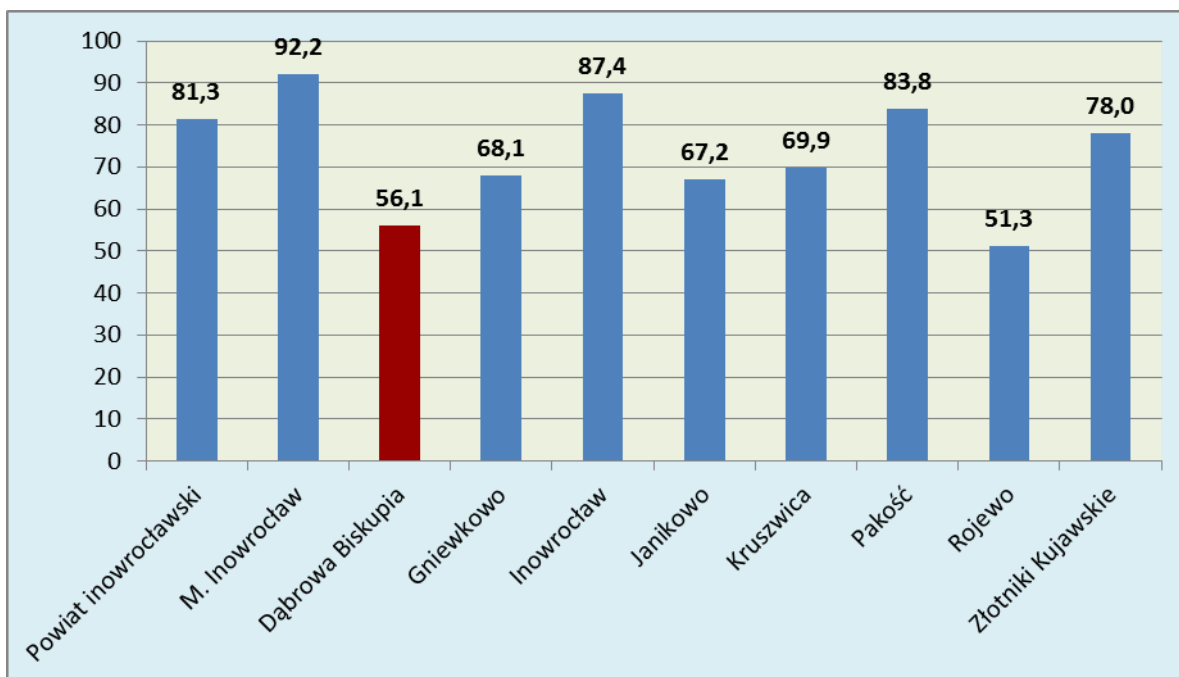

Źródło: Dane WUP Toruń

Gospodarka

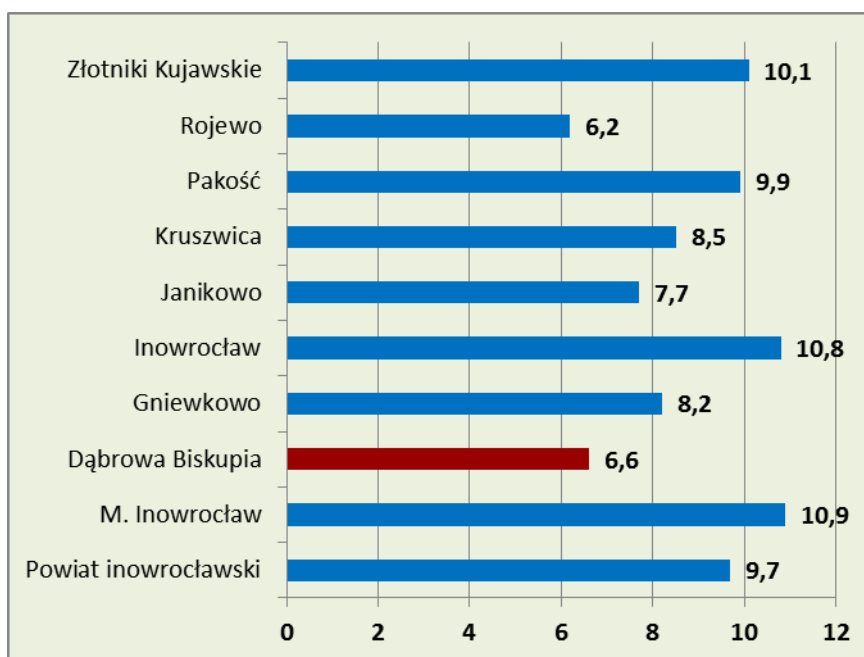
Przedsiębiorczość

Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności w powiecie i gminach powiatu inowrocławskiego w 2012 r.

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

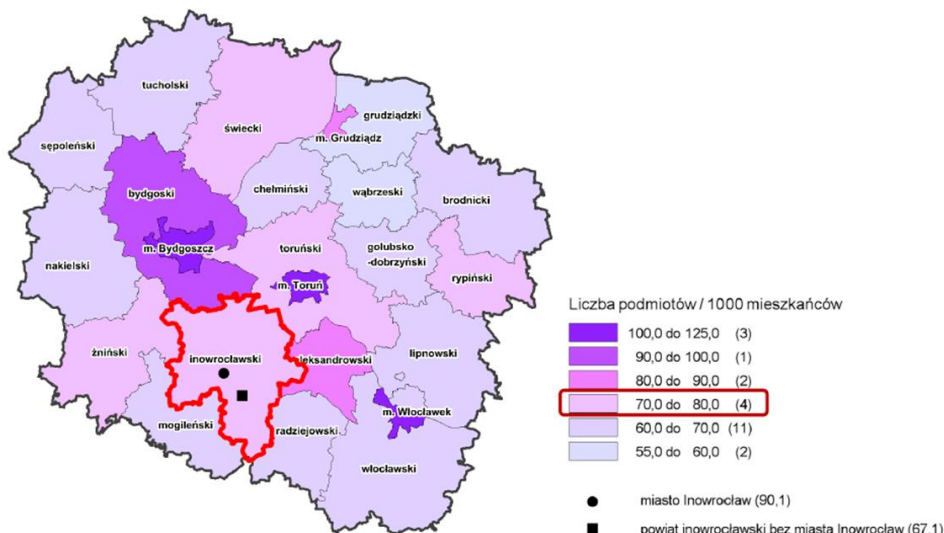
Wskaźnik przedsiębiorczości w 2012 roku – liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dla oceny stanu rozwoju gospodarki i tworzenia miejsc pracy duże znaczenie ma skala działalności gospodarczej osób fizycznych. Wskaźnik przedsiębiorczości lokuje gminę Dąbrowa Biskupia stosunkowo nisko w rankingu gmin powiatu inowrocławskiego.

Podmioty gospodarki narodowej w sektorach: przemysł, budownictwo, usługi na 1000 mieszkańców w 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych 2010

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

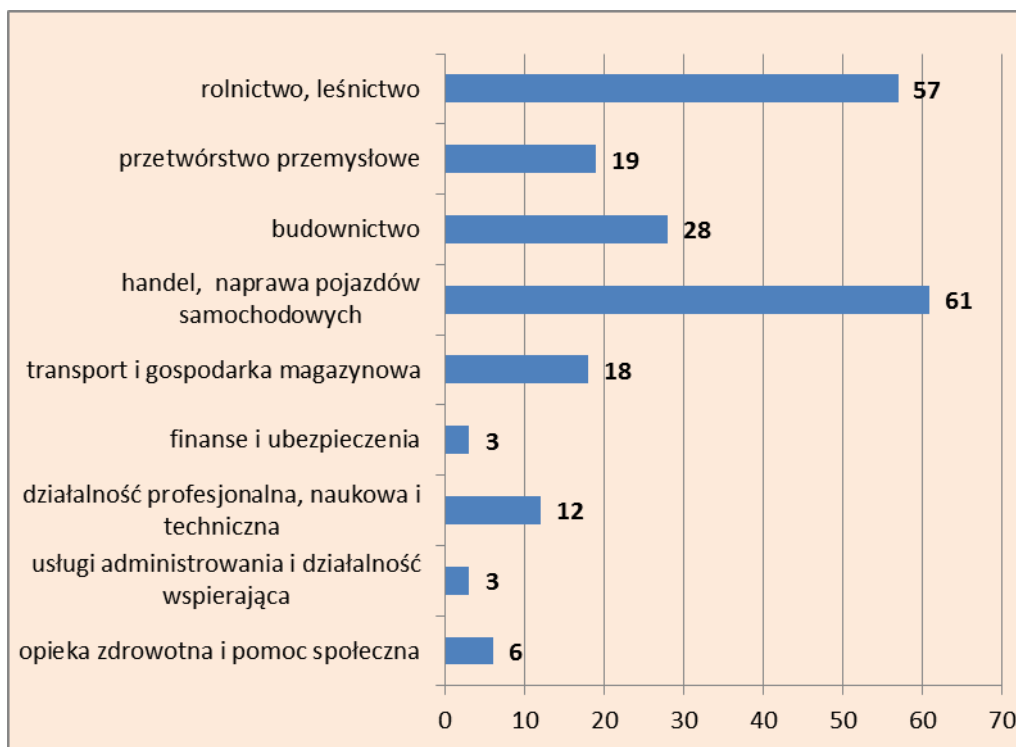

Województwo Kujawsko-Pomorskie
PLAN MODERNIZACJI 2020

Źródło: Materiały do konsultacji strategii województwa kujawsko-pomorskiego

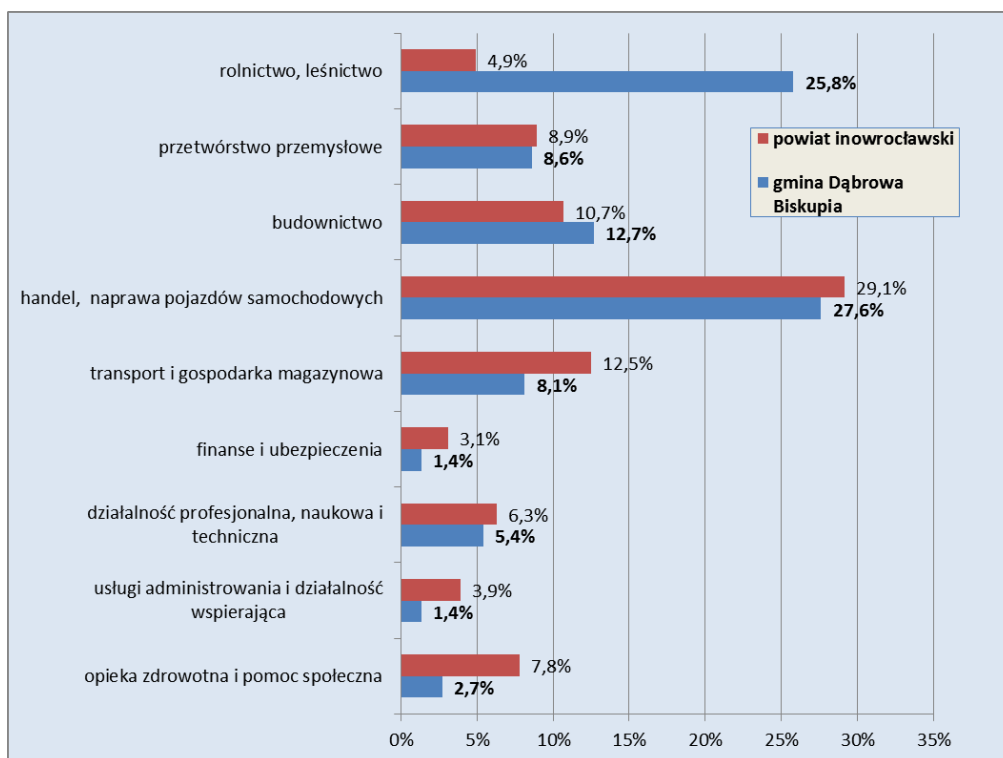
Struktura rodzajów działalności wg wybranych sekcji PKD jest generalnie typowa dla obszaru powiatu inowrocławskiego. Główne rodzaje działalności to handel, naprawy samochodów, transport, magazynowanie i budownictwo. Jednakże uwagę zwraca duża liczba osób prowadzących działalność gospodarczą w zakresie „rolnictwo, leśnictwo” (57 podmiotów). Wynika to ze specyficznych form zatrudnienia w przedsiębiorstwach (gospodarstwach) zajmujących się produkcją rolną.

Główne rodzaje działalności gospodarczej osób fizycznych w gminie Dąbrowa Biskupia w 2012 roku wg sekcji PKD

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

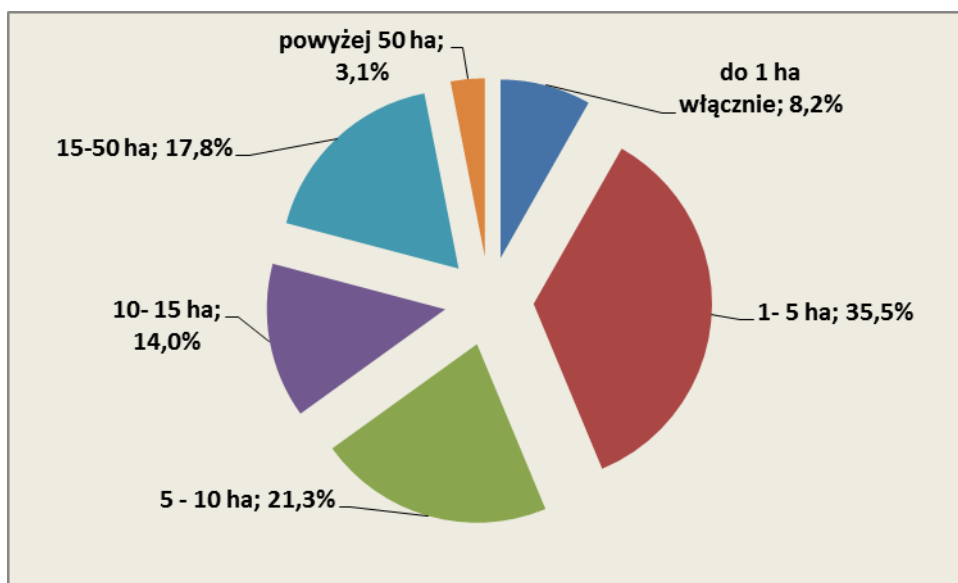
Struktura działalności gospodarczej osób fizycznych 2012 r. w gminie Dąbrowa Biskupia i powiecie inowrocławskim

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

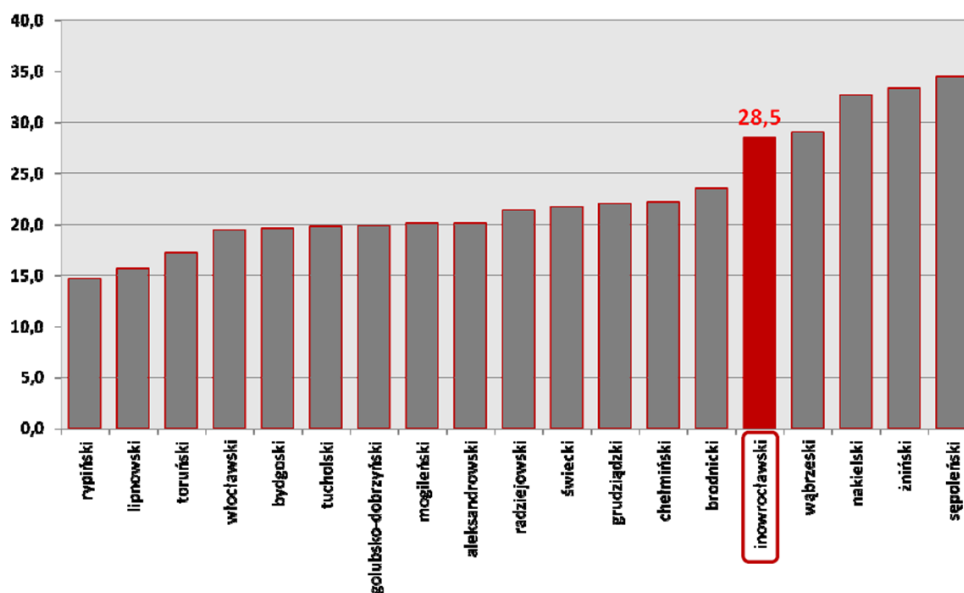
Rolnictwo

Struktura gospodarstw indywidualnych w gminie Dąbrowa Biskupia wg grup obszarowych – rok 2012

Źródło: Dane gminy Dąbrowa Biskupia

Udział indywidualnych gospodarstw rolnych o powierzchni pow. 15 ha w ogólnej liczbie gospodarstw (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, stan na 2010 r.

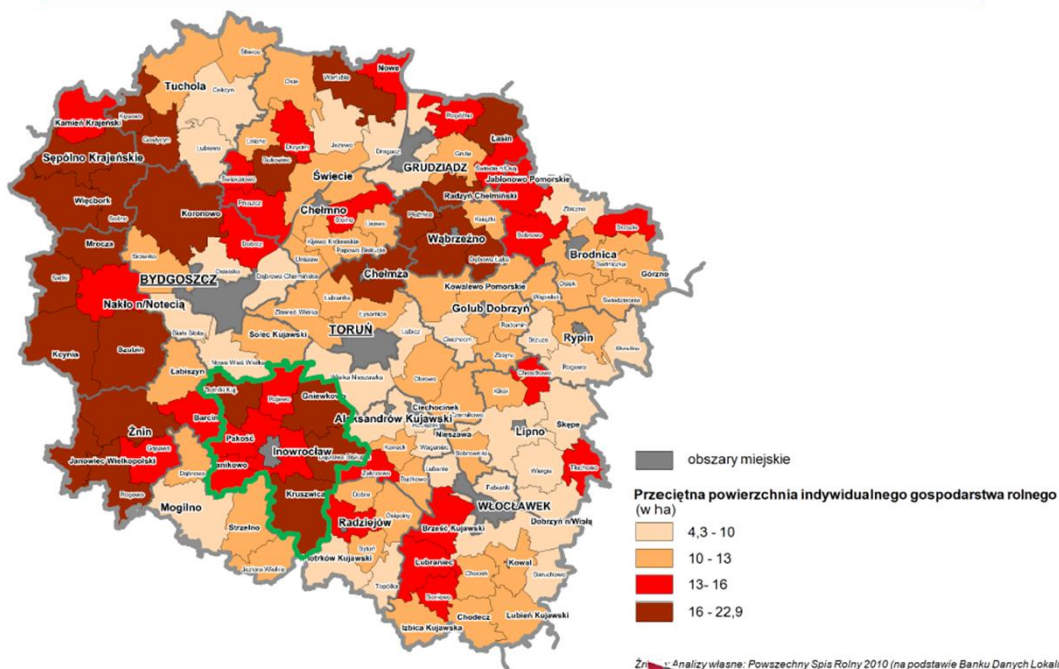
Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Województwo Kujawsko-Pomorskie
PLAN MODERNIZACJI 2020

Źródło: Materiały do konsultacji strategii województwa kujawsko-pomorskiego

Przeciętna powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego (ha)

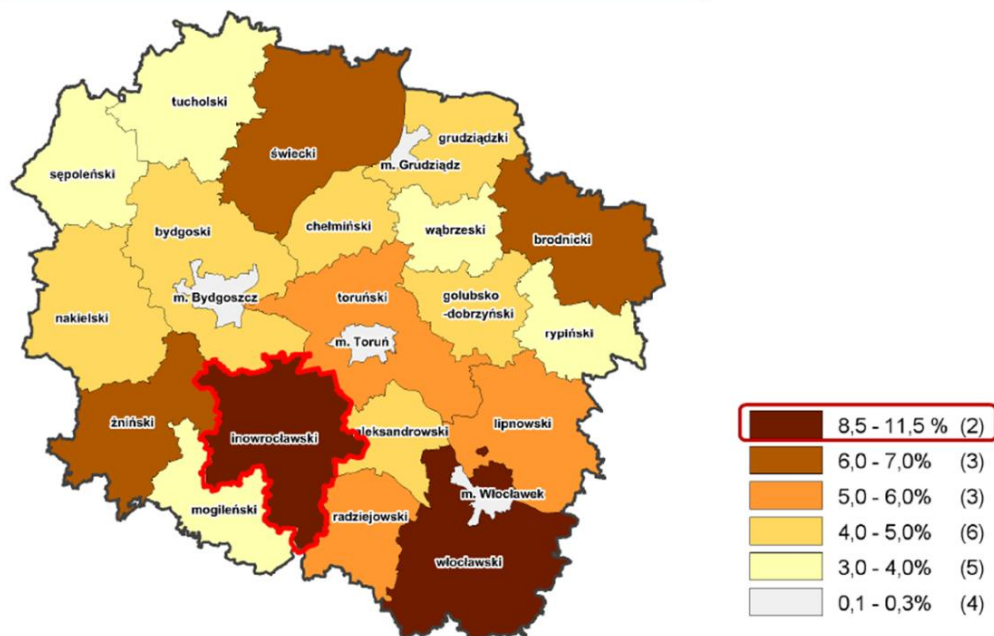
Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Województwo Kujawsko-Pomorskie
PLAN MODERNIZACJI 2020

Źródło: Materiały do konsultacji strategii województwa kujawsko-pomorskiego

Udział w produkcji rolniczej województwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Bank Danych Lokalnych, stan na 2010 r.

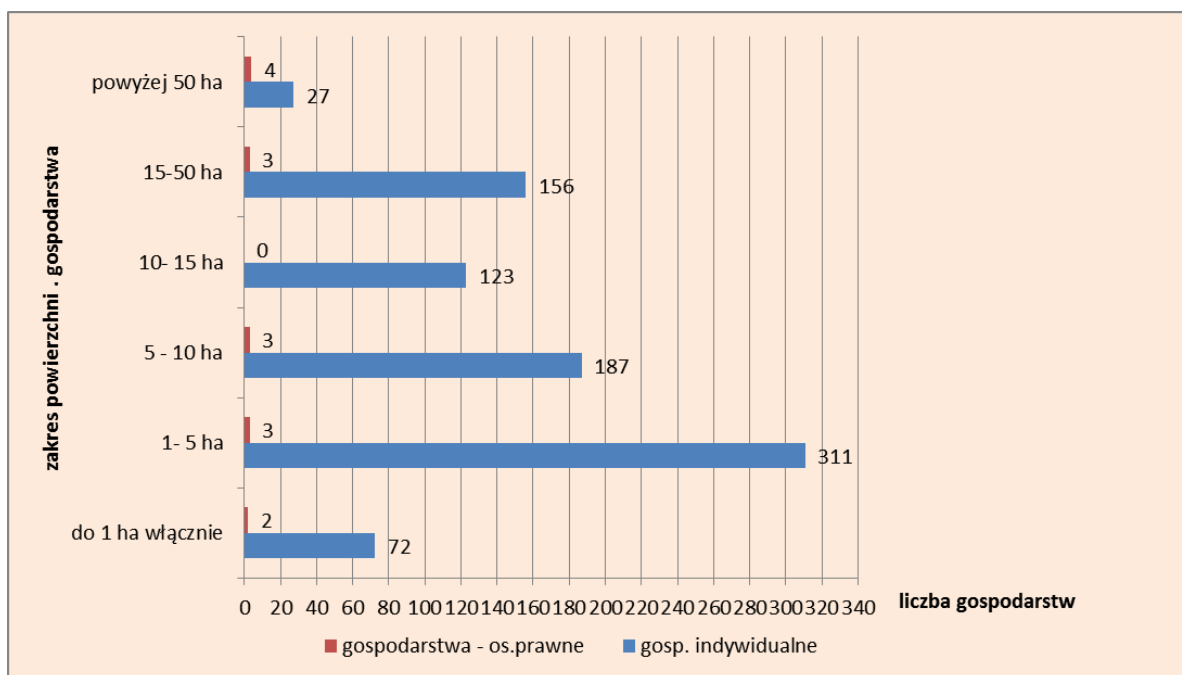
Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Województwo Kujawsko-Pomorskie
PLAN MODERNIZACJI 2020

Źródło: Materiały do konsultacji strategii województwa kujawsko-pomorskiego

Liczba gospodarstw indywidualnych i należących do osób prawnych wg grup obszarowych rok 2013

Źródło: Dane Urzędu Gminy Dąbrowa Biskupia

Średnia powierzchnia indywidualnego gospodarstwa rolnego (użytki rolne ogółem) wynosi 15,95 ha (wg spisu rolnego z 2010 roku).

Obszar Kujaw Zachodnich jest obszarem intensywnej produkcji rolnej i wspieranej przez silnie rozwinięty sektor przetwórczy. Rolnictwo w gminie Dąbrowa Biskupia charakteryzuje się wysoką kulturą rolną i jest silnie powiązane z rozwojem sektora przetwórstwa rolnego na terenie powiatu inowrocławskiego. W ostatnich latach zachodziły zmiany strukturalne polegające na koncentracji i specjalizacji produkcji.

Gospodarstwa duże o powierzchni ponad 15 ha stanowią w Gminie Dąbrowa Biskupia ok 21%. Na terenie powiatu inowrocławskiego wskaźnik ten wynosi 28,5 %. W powiecie inowrocławskim kluczowe znaczenie dla rozwoju sektora rolnictwa mają gospodarstwa duże, które są w stanie produkować płody rolne zgodne z wymaganiami jakościowymi specjalistycznych zakładów przetwórczych.

Walory przyrodnicze i kulturowe

Walory przyrodnicze

W zachodnio - północnej części Gminy w 1994 roku ustanowiony został **Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Balczewskich**, który obejmuje okolice Rejny, Niemojewa i Radojewic – łącznie 1700 ha, pozostała część należy do Gminy Inowrocław. Na terenie Nadleśnictwa utworzone zostały dwa rezerваты:

- rezerwat faunistyczny „Balczewo” - z lęgówiskami ptactwa błotnego i wodnego - zajmujący powierzchnię 24,4 ha,
- rezerwat florystyczny „Rejna” - ze stanowiskami wisienki karłowatej – zajmujący powierzchnię 5,8 ha. Rezerwat ten zaliczany jest do rezerwatów leśno-stepowych.

W kompleksie leśnictwa Rejna i Balczewo, w części zachodniej lasów, funkcjonuje także ścieżka turystyczna z odpowiednią infrastrukturą. Miejsce to odwiedzane jest najczęściej przez mieszkańców pobliskiego Inowrocławia. Na terenie gminy nie występują parki krajobrazowe. Teren gminy Dąbrowa Biskupia nie jest objęty Programem NATURA 2000.

Z inicjatywy Nadleśnictwa Gniewkowo utworzonych zostało 12 użytków ekologicznych. Są to bagna o pow. od 0.23 ha do 23,6 ha. Na terenie gminy znajdują się także następujące pomniki przyrody:

- Dąb szypułkowy obwód 330 cm, wysokość 24 m. Leśnictwo Rejna.
- Dąb szypułkowy obwód 290 cm, wysokość 24 m. Leśnictwo Rejna.
-

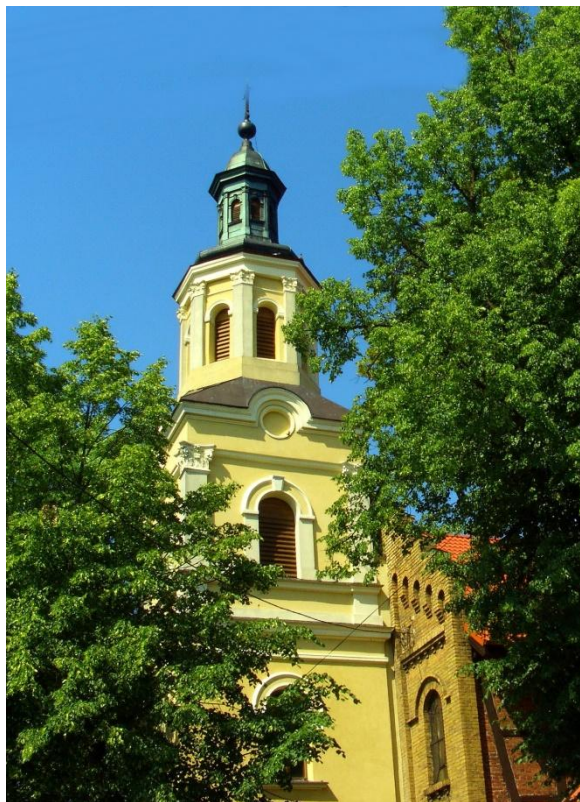

Najważniejsze zabytki

Na terenie gminy zachowało się wiele zabytków kultury polskiej zasługujących na uwagę i poznanie. W miejscowości Parchanie znajduje się pobudowany w 1840 roku (w miejscu zniszczonego w 1711 roku) kościół pod wezwaniem Św. Wojciecha, do którego w 1900 roku dobudowano wieżę w stylu barokowym. Jest to budowla konstrukcji szkieletowej z wypełnieniami ceglanymi, kryta dachem siodłowym. Wewnątrz posiada wydzielone niewielkie prezbiterium, po bokach którego od północy znajduje się zakrystia i od południa – kruchta.

Korpus podzielony jest na trzy nawy drewnianymi słupami podtrzymującymi otwarte wiązanie dachowe. Od zachodu posiada wieżę murowaną z cegły o formach neobarokowych z 1900 roku. Na zachodzie znajduje się chór muzyczny. W prezbiterium jest ołtarz główny z

połowy XIX wieku, z rokokowymi rzeźbami dwóch świętych zakonnic męczennic po bokach (z połowy XVIII). Na wyposażenie wnętrza składają się również: rzeźba Najświętszej Marii Niepokalanie Poczętej i Świętego Jana Chrzciciela; niewiasty (XVIII w.); dwóch ewangelistów (XVIII w.); krucyfiks w tęczycy (zapewne XVIII w.); Chrystus Zmartwychwstały (XVIII-XIX w.); krucyfiks ludowy (XIX w.); monstrancja regencyjna (2 ćwierć XIII wieku) wykonana przez Jakuba Janę (działał w latach 1704-1753), częściowo przekształcona w 1907 roku; kielich gładki ufundowany w 1753 roku przez Teresę Zakrzewską, odnowiony w 1905 roku; dwa lichtarze mosiężne, rokokowe (2 połowa XIII wieku).

Kościół pod wezwaniem Św. Wojciecha w Parchaniu

Wart podkreślenia jest fakt, iż w kościele tym w 1936 roku odbył się ślub Zofii Sikorskiej, córki generała Wojska Polskiego i premiera Rządu Polskiego na emigracji Władysława Sikorskiego, przebywającego w Parchaniu w latach 1923-1939.

We wsi znajduje się również zespół folwarczny z przełomu XIX/XX wieku, składający się ze skromnego budynku rezydencjalnego z gankiem, czworaka z niewielkim budynkiem gospodarczym, magazynu zbożowego z XIX wieku, obory zbudowanej po 1910 roku i domu dzierżawcy. W latach 1923 -1939 w dworku tym wraz z rodziną mieszkał Naczelny Wódz Wojska Polskiego i Premier Rządu Polskiego Generał Władysław Sikorski.

Dworek generała Władysława Sikorskiego

Wśród obiektów sakralnych gminy największą sławą i popularnością cieszy się kościół pod wezwaniem Św. Mikołaja w Pieraniu. Zbudowany został około 1732 roku przez mistrza ciesielskiego Jakuba Gacę z Zagrza (Zegrza). Jest to drewniana, trójnawowa pseudobazylika o konstrukcji zrębowej i sumikowo-łatkowej, przykryta dachem siodłowym, z prezbiterium trójbocznym oraz parą kaplic po bokach korpusu, tworzących rodzaj transeptu, zamkniętych trójbocznie, z przybudówkami po bokach, mieszczącymi od południa zakrystię, a od północy przedsionek oraz na piętrach łoże kolatorskie. W piątym przęśle korpusu od zachodu znajduje się chór muzyczny. W przedłużeniu naw bocznych są pomieszczenia (pozostałości dawnych wież) mieszczące od północy kruchtę, od południa składzik i schody

na chór muzyczny. Pod kruchtą przy prezbiterium i pod kaplicą południową mieszczą się krypty. Nad nawą główną od wschodu jest sygnaturka.

Kościół pod wezwaniem Św. Mikołaja w Pieraniu

W 1736 roku mistrz ciesielski Krzysztof wybudował przy elewacji zachodniej 2 wieże, które zostały rozebrane w 1853 roku. We wnętrzu kościoła znajduje się rokokowa polichromia, wykonana w 1754 roku przez malarza toruńskiego Jana Jerzego Petriego przy współudziale Marcina Stanowskiego, odnowiona w 1894 roku przez Henryka Jaguszewskiego z Gniewkowa oraz w 1951 roku przez malarza inowrocławskiego Franciszka Cholewińskiego.

Ołtarz główny i boczne drewniane, z licznymi rzeźbami pochodzą z lat około 1735-1736 (regencyjne). W ołtarzu głównym znajduje się słynący cudami obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem, tzw. Matki Boskiej Pierańskiej, prawdopodobnie z 1520 roku, namalowany przez mistrza Bernarda. Obraz został koronowany w 1722 roku przez biskupa sufragana wrocławskiego Wojciecha Bardzińskiego oraz w 1967 roku koroną papieską przez prymasa kardynała Stefana Wyszyńskiego. W kaplicy bocznej po prawej stronie znajduje się cudowny

obraz Zmartwychwstałego Pana Jezusa, ze śladami od kul szwedzkich, darowany w 1719 roku przez Wojciecha Wysockiego. Napis na obrazie głosi: „Cudowny obraz Zmartwychwstałego Chrystusa Pana, do którego obrazu oficer najstarszy szwedzki strzelił, a kula się nazad odbiła i jego samego zabiła. Także w ogniu był, a szkody żadnej od ognia nie miał. Działo się to 17 września Anno Domini 1655”.

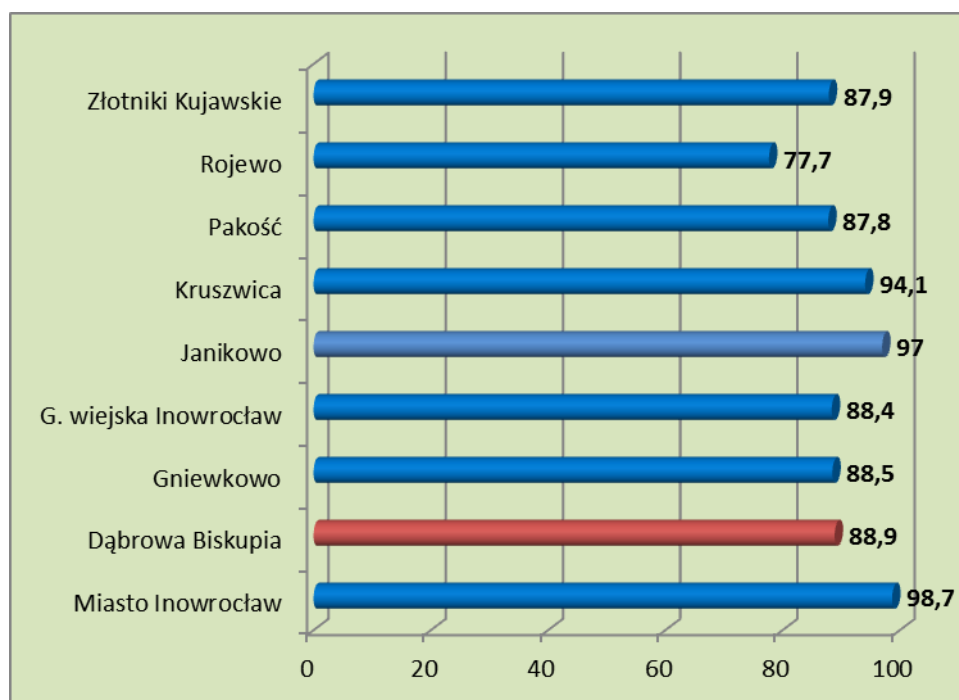
W skład wyposażenia kościoła wchodzi także: ambona regencyjna (około 1735-1736), chrzcielnica z lat 1735-1736, zespół mebli zakrystii z czasów budowy kościoła, krucyfiksy barokowe (XVIII wiek), organy z 1854 roku, srebrne plakietki wotywno rokokowe (2 połowa XVIII wieku).

Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Sieć wodociągowa pozwala na pełne zaopatrzenie w wodę. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej to 99,7% mieszkańców (wg danych Urzędu Gminy). Do zbiorowego wodociągu podłączone są wszystkie 28 miejscowości stanowiących gminę Dąbrowa Biskupia.

Porównanie wskaźników ludności korzystającej z instalacji wodociągowej w gminach powiatu inowrocławskiego w roku 2011 – w % ogółu ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Z uwagi na naturalne procesy zużycia, sieć wodociągowa może wymagać sukcesywnej wymiany. Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia znajdują się dwa ujęcia wód podziemnych służące do zaopatrywania ludności w wodę pitną. Ujęcie w Dąbrowie Biskupiej - 2 studnie o łącznej wydajności 1500 m³/d. Ujęcie w Parchaniu - 3 studnie o łącznej wydajności 1200 m³/d. W 2013r. wykonano II etap modernizacji Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Parchanie. Obie działające na terenie gminy Stacje Uzdatniania Wody są zmodernizowane i działają sprawnie. Remontu wymagają pompy w studniach głębinowych. Długość sieci wodociągowej bez przyłączy – 165,60 km, ilość przyłączy wodociągowych – 1200, liczba mieszkańców podłączona do sieci wodociągowej – 5190.

Kanalizacja i oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminy znajduje się mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków w Dąbrowie Biskupiej, dla której odbiornikiem jest rzeka Tażyna (zlewnia rzeki Wisła). Oczyszczalnia została przekazana do eksploatacji w 1996r, a w listopadzie 2000r. została odebrana po ostatniej modernizacji i automatyzacji. Oczyszczalnia obsługuje ok. 2050 mieszkańców: Ścieki na oczyszczalnię dostarczane są systemem kanalizacji ciśnieniowej. Do powyższego systemu przyłączonych jest 8 wsi. Do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków w ramach kanalizacji ciśnieniowej podłączone są miejscowości:

1. Dąbrowa Biskupia
2. Przybysław
3. Bąkowo
4. Pieranie
5. Sobiesierne
6. Wola Stanomińska
7. Stanomin
8. Ośniszczewko

Długość sieci kanalizacyjnej, bez przyłączy – 37,60 km, ilość przyłączy kanalizacyjnych – 289 szt., stopień skanalizowania – 34%, liczba mieszkańców podłączona do kanalizacji w poszczególnych miejscowościach – ogółem 1750 osób. Długość kanalizacji deszczowej – 0.9 km w miejscowości Dąbrowa Biskupia.

W miejscowość Parchanie zastosowano odprowadzanie do kanalizacji ogólnej ścieków oczyszczanych z oczyszczalni przydomowych, które są podłączone do 4 kolektorów ściekowych. Modernizacji i zwiększenia mocy przerobowych wymaga gminna oczyszczalnia ścieków - potrzebny jest zbiornik na osady ściekowe z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz drugi zbiornik, do którego będą zrzucane ścieki komunalne przywożone ze zbiorników bezodpływowych. Remontu wymagają także przepompownie strefowe. Konieczna jest również wymiana pomp ze studzienek kanalizacyjnych przy gospodarstwach domowych. Dotyczy to zwłaszcza najstarszych odcinków sieci kanalizacyjnej. Na terenie gminy zinwentaryzowano 428 bezodpływowe zbiorniki na ścieki.

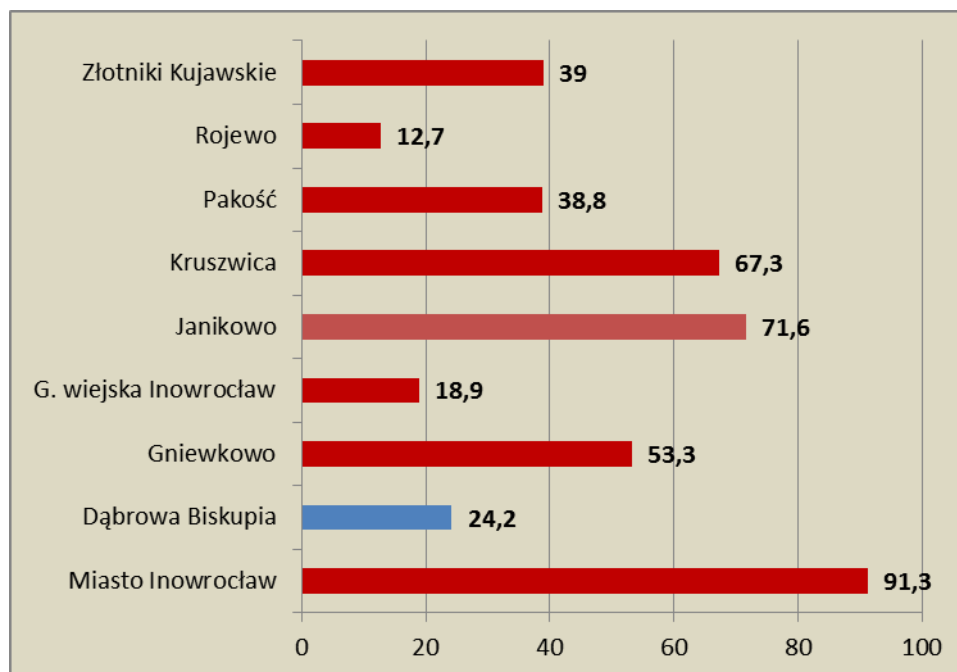
Przydomowe oczyszczalnie znajdują się w następujących miejscowościach: Parchanie – 45 szt., Ośniszczewo - 1, Nowy Dwór - 1, Wonorze - 1, Zagajewice - 1, Chlewiska - 1, Konary - 1, Radojewice - 2, Chróstowo - 1. Liczba mieszkańców objętych inwestycją – 510 osób (rodzaj oczyszczalni: mechaniczno – biologiczne).

Poza tym grupowe oczyszczalnie, mechaniczno - biologiczne z zatapialnym złożem biologicznym i z filtrem odpływowym ścieków, znajdują się w miejscowości - Brudnia (1 szt.), Modliborzyce (1 szt.), Dziewa (1 szt.), Mleczkowo (1 szt.), Parchanie (3 szt.).

W związku z realizacją w/w inwestycji w latach 2014-2015 gmina nie planuje dalszej realizacji inwestycji własnych w zakresie gospodarki ściekowej (dalsza budowa oczyszczalni przydomowych ma być realizowana przez indywidualnych właściciel posesji przy uzyskaniu dotacji celowej ze środków budżetu gminy).

Gmina Dąbrowa Biskupia posiada opracowany program gospodarki ściekowej. Nie ma obecnie możliwości dalszej efektywnej rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, ponieważ mniejsze wsie poza głównymi miejscowościami nie spełniają „współczynnika aglomeracji” wynoszącego 120 osób na 1 km przesyłowy sieci. Na terenie gminy, w związku z niskim wskaźnikiem zaludnienia (35 osób na 1 km²), wdrażany jest system opierający się na instalowaniu przydomowych oczyszczalni ścieków. Istnieje konieczność w przyszłości rozważenia generalnej modernizacji istniejącej oczyszczalni lub zainstalowania w miejsce istniejącej już, nowoczesnej w pełni funkcjonalnej oczyszczalni zbliżonej do tzw. „samograja”.

Porównanie wskaźników ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej w gminach powiatu inowrocławskiego w roku 2011 – w % ogółu ludności

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ochrona środowiska

Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia brak jest zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Jedynymi obiektami mogącymi w znacząco negatywny sposób oddziaływać na środowisko przyrodnicze są:

- składowisko odpadów w Stanominie,
- oczyszczalnia ścieków,
- zbiorniki stacji paliw w Dąbrowie Biskupiej.

Negatywny wpływ wymienionych obiektów na środowisko może mieć miejsce tylko w przypadku awarii bądź rażących błędów w eksploatacji tych urządzeń. Oddziaływanie składowiska odpadów na wody podziemne i środowisko gruntowe jest monitorowane poprzez system piezometrów zamontowanych w sąsiedztwie tych obiektów.

Istniejące i potencjalne źródła zanieczyszczeń w gminie Dąbrowa Biskupia

1. Główne źródła emisji substancji do powietrza stanowią zakłady produkcyjne, kotłownie oraz ruch komunikacyjny, a więc sektor przemysłowy, energetyczny, komunalny i transportowy. Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia funkcjonuje jedynie kilka większych podmiotów gospodarczych, z których tylko Zakłady Mięsne VIANDO w miejscowości Radojewice oraz Gospodarstwo Rolne Sobiesierne były zobligowane do uzyskania pozwolenia na emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Jednym z głównych problemów jest tzw. niska emisja, związana ze stosowaniem paliw o gorszej jakości w paleniskach domowych i działalnością małych zakładów, niepodlegających obowiązkowi posiadania pozwolenia na wprowadzanie substancji do powietrza. Obowiązek uzyskania pozwoleń emisyjnych nie dotyczy również zarządców dróg, mimo że emisja substancji generowana przez ruch transportowy ma istotny udział w wielkości globalnej emisji. Emisja pochodząca ze spalania paliw (energetyczna) stanowiła nadal ok. 90% emisji całkowitej substancji. Należy jednak zaznaczyć, że udział gminy Dąbrowa Biskupia w całkowitej emisji substancji do atmosfery z terenu powiatu był znikomy.

2. System komunikacyjny stwarza zagrożenia dla stanu jakości powietrza głównie z tytułu transportu drogowego, w tym przede wszystkim ruchu tranzytowego pojazdów ciężkich. Przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie: droga nr 252 Inowrocław - Zakrzewo, stanowiąca odcinek szlaku komunikacyjnego do Włocławka oraz droga nr 246 Dąbrowa Biskupia - Złotniki Kujawskie. Pozostałe drogi mają znaczenie lokalne. Sąsiedztwo wymienionych dróg może lokalnie powodować występowanie uciążliwości związanych ze zwiększonym ruchem kołowym. Na terenie gminy nie występują żadne uciążliwości związane z transportem kolejowym. Poza torowiskiem nieczynnej kolejki wąskotorowej przez obszar gminy nie przebiega żadna trakcja kolejowa.

3. Wpływ rolnictwa na jakość wód jest uzależniony od wielu czynników: ukształtowania terenu, stosowanej gospodarki nawozowej, stanu opadów atmosferycznych i warunków klimatycznych, usytuowania w stosunku do wód powierzchniowych lub podziemnych itp. Do zanieczyszczeń powierzchniowych lub obszarowych wód zaliczane są m.in. zanieczyszczenia spłukiwane opadami atmosferycznymi z terenów rolnych i leśnych. Obejmuje to także zanieczyszczenia wsiąkające do gruntu, przenikające do wód gruntowych i za ich pośrednictwem zasilające wody powierzchniowe. Czynnikiem zanieczyszczającymi, wymywanymi z pól, łąk i pastwisk do odbiorników, są przede wszystkim składniki nawozów mineralnych i organicznych (gnojowica, gnojówka, obornik), chemiczne środki ochrony roślin, ścieki i osady ściekowe wykorzystywane do celów rolniczych lub w niewłaściwy sposób wprowadzane do ziemi. Ze względu na strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy Dąbrowa Biskupia (przeważają grunty i użytki rolne), zagrożenie ze strony rolnictwa na jakość wód w tym regionie jest bardzo ważnym problemem.

4. Zagrożenia wynikające z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych. W związku z tym, że gmina Dąbrowa Biskupia nie jest skanalizowana w stopniu zadowalającym gospodarka ściekowa w znacznym stopniu oparta jest na gromadzeniu ścieków w zbiornikach bezodpływowych i wywozie ich do punktów zlewczych. Zbiorniki zlewcze, włączone są najczęściej do kanalizacji komunalnej lub bezpośrednio zlokalizowanych na oczyszczalniach ścieków. Nierozpoznana w pełni sytuacja w gospodarce ściekami gromadzonymi w zbiornikach bezodpływowych pozwala sądzić, iż prawdopodobnie duża część tych zbiorników nie spełnia wymagań w zakresie właściwego stanu technicznego. Także wywóz zgromadzonych ścieków nie zawsze jest dokonywany przez firmy do tego uprawnione, a często także dokonywany jest przez samych użytkowników (szczególnie w przypadku gospodarstw rolnych) w celu rolniczego wykorzystania na własnych na polach. Są to działania niezgodne z obowiązującym w tym zakresie prawem. Ponadto zarówno nieszczelne zbiorniki bezodpływowe na ścieki, jak i niekontrolowany ich wywóz stanowią poważne zagrożenie dla środowiska gruntowo - wodnego. Takie działania powodują zachwianie równowagi biologicznej i gospodarczej.

5. Eksploatacja kopalni. Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia nie udokumentowano złóż kopalni podstawowych. Występują natomiast złoża kruszywa. Aktualnie prowadzone są dwa postępowania administracyjne prowadzące do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć polegających na budowie obiektu budowlanego tj. kopalni kopaliny pospolitej. Planowane przedsięwzięcia będzie polegało na wydobywaniu kopaliny pospolitej metodą odkrywkową.

6. Materiały szkodliwe. Ilość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych - 219.619,50 m².

Gospodarka odpadami

Od sierpnia 1993r. eksploatowane było na terenie gminy Składowisko Odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Stanominie. Wykorzystana pojemność składowiska wynosi 13784,30 m³ czyli 8736,864 Mg. Składowisko zostało zamknięte z dniem 17 października 2012 r. Aktualnie rozpoczęte zostały zabiegi rekultywacyjne.

W 2013 roku wdrożono wymogi nowej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dotyczące gospodarki odpadami. Odpady zmieszane są wywożone na Regionalną Instalację do Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK). Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia prowadzona jest selektywna nieodpłatna zbiórka surowców wtórnych i zużytych opakowań.

Gmina Dąbrowa Biskupia uzyskała Decyzję Starosty Inowrocławskiego na zbieranie odpadów w ramach Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Podstawową działalnością PSZOK jest przyjmowanie od indywidualnych dostawców (mieszkańców gminy) wysegregowanych odpadów komunalnych pochodzących z selektywnej zbiórki. Po uzyskaniu ilości transportowych, odpady z PSZOK (z wyjątkiem odpadów biodegradowalnych) są odbierane przez odpowiednie podmioty zajmujące się odzyskiem, przetwarzaniem lub unieszkodliwianiem odpadów. Odbiór odpadów ulegających biodegradacji odbywa się, w miarę możliwości, bezpośrednio po dostarczeniu ich na PSZOK, w celu wyeliminowania ich uciążliwości. Część odpadów (m.in. opony, papier, tektura, szkło, gruz, odpady paleniskowe) jest magazynowana w specjalnych kontenerach na zewnątrz, z kolei odpady niebezpieczne (m.in. baterie, akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki) są zbierane w pojemnikach w zamkniętym i zadaszonym pomieszczeniu.

Infrastruktura energetyczna

Na terenie Gminy istnieje rozbudowana sieć elektroenergetyczna głównie NN i częściowo SN. Wszystkie miejscowości mają dostęp do sieci elektroenergetycznej, drogi są oświetlone. Istniejące sieci energetyczne pozwalają na zaspokojenie potrzeb odbiorców na terenie gminy. Zaopatrzenie gminy w ciepło - kotłownie olejowe na olej opałowy lekkie:

- kotłownia obsługująca Urząd Gminy – moc kotła 130 kW,
- kotłownie obsługujące szkoły: Dąbrowa Biskupia, Pieranie – moc kotła 80 kW, Parchanie – moc kotła 50 kW, Ośniszczewko – moc kotła 170 KW.
- Pompa ciepła VITOCAL 350A Firmy VIESSMANN – świetlica wiejska w Dąbrowie Biskupiej.

Brak ewidencji palenisk domowych.

Energia odnawialna

Gmina ma stosunkowo nieduży potencjał do rozwoju energetyki wiatrowej.

Na terenie wsi Parchanie zlokalizowane są następujące elektrownie wiatrowe:

- 4 elektrownie wiatrowe o łącznej mocy do 950 kW, wysokość zawieszenia wirnika od 30 do 50m.
- 1 elektrownia wiatrowa o mocy 2MW, wysokość zawieszenia wirnika - 80m.
- 1 elektrownia wiatrowa o mocy 450 kW wraz z przyłączeniową linią energetyczną SN1, wysokość zawieszenia wirnika na poziomie do 32,7m, średnica wirnika do 37 m,

Na terenie wsi Zagajewice pracują 4 elektrownie wiatrowe o łącznej mocy do 1200 kW, wysokość zawieszenia wirnika na poziomie 30 – 50m.

Na terenie wsi Przybysław pracują 2 elektrownie wiatrowe o łącznej mocy do 800 kW, Wysokość całkowita – do 50m. W miejscowości Radojewice planowana jest budowa instalacji do wytwarzania biogazu z gnojowicy, gnojówki i odpadów poubojowych z dodatkiem substratów roślinnych. Instalacja będzie służyła do wytwarzania biogazu z płynnych odchodów zwierzęcych uzyskiwanych w toku produkcji chowu i hodowli trzody chlewnej w systemie bezściółkowym oraz odpadów poubojowych z prowadzonej przez Inwestora ubojni. Przerobiony surowiec w postaci płynnej będzie przesyłany i przechowywany w zamkniętych zbiornikach. Czas przechowywania zależny będzie od sezonu wegetacyjnego. Przerobiony surowiec to naturalny nawóz organiczny, który w sezonie wegetacyjnym może być rozprowadzany na użytki rolne. Na terenie Gminy, w miejscowości Bąkowo istnieją grunty rolne będące własnością Agencji Nieruchomości Rolnej, na których po ich wykupie istnieje realna szansa na instalację i urządzenie parku fotowoltaiki.

Drogi i transport

Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie: droga nr 252 odcinek Inowrocław – Włocławek oraz droga nr 246 na odcinku od granicy gminy od strony Gniewkowa do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 252. Na terenie gminy sieć dróg powiatowych jest stosunkowo mocno rozwinięta. Drogi powiatowe (nr 2571, 2570, 2572, 2573, 2545, 2544, 2543, 2535, 2542, 2531, 2532, 2536, 2530, 2537) mają łączną długość ok. 57 km.

Drogi gminne mają łączną długość ok. 43 km. Drogi o nawierzchni utwardzonej mają długość ok. 21 km, a drogi o nawierzchni gruntowej ok. 22 km.

Zauważalne niedostatki w zakresie stanu gminnej infrastruktury drogowej mogą wpływać na spowolnienie działań w obszarze działalności gospodarczej – zarówno rolniczej jak i pozarolniczej oraz osadnictwa. Niewystarczający stan infrastruktury drogowej wpływa także negatywnie na atrakcyjność terenów inwestycyjnych, które mogłyby być obszarem osadnictwa lub prowadzenia działalności gospodarczej.

Jednym z ważnych elementów bezpieczeństwa ruchu drogowego jest system ścieżek rowerowych, który również wymaga rozbudowy.

Publiczny transport zbiorowy jest zapewniony przez dwóch przewoźników: Usługi transportowe T. Sternal oraz Kujawsko-Pomorski Transport Samochodowy o/Inowrocław.

Tereny inwestycyjne

Na terenie gminy zostały wydzielone grunty pod inwestycje. Pod działalność mieszkaniowo – usługową dostępne są następujące tereny:

- Niemojewo - 2,1642ha
- Radojewice - 0,8993ha
- Razem: 3,0635ha

Grunty pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne znajdują się w następujących miejscowościach:

- Modliborzyce - 0,5297ha
- Niemojewo - 1,0281ha
- Chlewiska - 0,3234ha
- Przybysław - 0,1655ha
- Razem: 2,0467ha**

Sieć teleinformatyczna

Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia istnieje sieć telefonii bezprzewodowej oraz sieć teleinformatyczna (optotelekomunikacyjna) z dostępem do Internetu, a także sieci bezprzewodowe obsługiwane przez operatorów prywatnych. Na terenie gminy działa kilku dostawców usług dostępowych do sieci Internet. Najważniejsze z nich to Orange i Netia oferujące łącza o parametrach porównywalnych z ofertami jakie można spotkać w aglomeracjach miast. Mieszkańcy gminy mogą również wybrać usługi dostępowe u operatorów sieci komórkowych, a w części gminy zlokalizowanej najbliższej miasta Inowrocław również od operatorów sieci radiowych. Czynne stacje bazowe telefonii komórkowej są

zlokalizowane w następujących miejscowościach: Ośniszczewko, Radojewice (2 stacje).
Projektowane stacje bazowe telefonii komórkowej - we wsi Parchanie i Pieranie.

Na terenie gminy funkcjonują bezpłatne punkty informatyczne (Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Biskupiej i jej filie, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej, wybrane świetlice wiejskie), w których można skorzystać z komputera podłączonego do Internetu.

W przyszłości za pośrednictwem Kujawsko-Pomorskiej Sieci Informacyjnej Sp. z o.o. dla mieszkańców gminy mają zostać udostępnione hot-spoty oferujące możliwość bezpłatnego podłączenia komputera do sieci Internet. Poziom zaspokajania potrzeb mieszkańców pod kątem podstawowego zakresu dostępu do sieci Internet można uznać za zadowalający. Obecne potrzeby w tym zakresie są zaspokajane w sposób wystarczający, ale dostępność szybkich łączy internetowych, które są niezbędne dla rozwoju usług i dostępu do edukacji na wyższym poziomie, jest ograniczona.

Infrastruktura społeczna

Edukacja

Na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia funkcjonują cztery szkoły podstawowe i jedno gimnazjum. Szkoła podstawowa i gimnazjum w Dąbrowie Biskupiej połączone są w zespół. Są to szkoły:

- Zespół Szkół Szkoła Podstawowa i Gimnazjum im. Ziemi Kujawskiej w Dąbrowie Biskupiej,
- Szkoła Podstawowa w Ośniszczewku,
- Szkoła Podstawowa im. gen. Władysława Sikorskiego w Parchaniu,
- Szkoła Podstawowa im. Pierańskiego Oddziału Straży Ludowej w Pieraniu.

W 2010 roku przy Szkołach Podstawowych w Ośniszczewku, Pieraniu i Zespole Szkół w Dąbrowie Biskupiej oraz w Świetlicy Wiejskiej w Chlewiskach utworzono Punkty Przedszkolne (PP).

Na terenie gminy funkcjonuje również punkt przedszkolny prowadzony przez Centrum Opiekuńczo-Edukacyjne s.c. B. Rydlichowska, E. Korpusińska-Prusak, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Do punktu uczęszcza 19 dzieci, będzie on funkcjonował do końca czerwca 2014 r.

Rok szkolny 2013/2014

Szkoły Podstawowe	klasy								Razem
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	
Dąbrowa Biskupia	19	43	19	17	31	11	19	26	185
Ośniszczewko	19	11	12	20	15	15	11	12	115
Parchanie	-	19	13	15	9	15	17	6	94
Pieranie	19	16	14	14	9	14	17	7	110
Razem SP									504
Gimnazjum	klasy			Razem					
	I	II	III						
Dąbrowa Biskupia	54	59	43	156					
Razem w szkołach									660

Rok szkolny 2012/2013

Szkoły Podstawowe	klasy								
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	Razem
Dąbrowa Biskupia	10	43	20	33	13	18	23	21	181
Ośniszczewko	7	21	17	17	13	14	12	14	115
Parchanie	-	16	12	9	14	18	6	6	81
Pieranie	11	18	14	9	13	17	7	16	105
Razem SP									482
Gimnazjum	klasy								
	I	II	III	Razem					
Dąbrowa Biskupia	60	52	48	160					
Razem w szkołach									642

Rok szkolny 2011/2012

Szkoły Podstawowe	klasy								
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	Razem
Dąbrowa Biskupia	17	35	35	13	19	23	22	19	183
Ośniszczewko	14	20	17	13	14	13	14	19	106
Parchanie	-	22	10	12	18	8	7	14	91
Pieranie	11	20	10	13	20	7	16	12	109
Razem SP									489
Gimnazjum	klasy								
	I	II	III	Razem					
Dąbrowa Biskupia	47	51	58	156					
Razem w szkołach									645

Rok szkolny 2010/2011

Szkoły Podstawowe	klasy								
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	Razem
Dąbrowa Biskupia	18	34	13	19	24	21	19	25	173
Ośniszczewko	14	17	15	14	14	14	19	14	121
Parchanie	-	15	11	18	8	8	14	10	84
Pieranie	12	14	13	19	7	16	12	11	104
Razem SP									482
Gimnazjum	klasy								
	I	II	III	Razem					
Dąbrowa Biskupia	51	58	77	186					
Razem w szkołach									668

Rok szkolny 2009/2010

Szkoły Podstawowe	klasy								
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	Razem
Dąbrowa Biskupia	-	13	20	22	19	21	28	15	138
Ośniszczewko	-	16	13	15	14	19	13	19	75
Parchanie	-	11	17	11	11	14	10	18	93
Pieranie	-	12	19	7	16	13	11	16	82
Razem SP									433
Gimnazjum	klasy								
	I	II	III	Razem					
Dąbrowa Biskupia	59	80	49	188					
Razem w szkołach									621

Rok szkolny 2008/2009

Szkoły Podstawowe	klasy								
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	Razem
Dąbrowa Biskupia	-	20	22	19	21	28	15	22	147
Ośniszczewko	-	13	15	14	19	13	19	14	97
Parchanie	-	18	11	11	14	10	12	12	78
Pieranie	-	19	7	16	14	11	16	16	99
Razem SP									411
Gimnazjum	klasy								
	I	II	III	Razem					
Dąbrowa Biskupia	81	50	62	193					
Razem w szkołach									604

Rok szkolny 2007/2008

Szkoły Podstawowe	klasy								
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	Razem
Dąbrowa Biskupia	-	21	19	21	27	16	22	23	149
Ośniszczewko	-	15	12	20	13	17	15	16	108
Parchanie	-	10	12	16	10	13	12	14	87
Pieranie	-	10	16	15	11	16	16	26	110
Razem SP									454
Gimnazjum	klasy								
	I	II	III	Razem					
Dąbrowa Biskupia	55	71	76	202					
Razem w szkołach									656

Rok szkolny 2006/2007

Szkoły Podstawowe	klasy								
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	Razem
Dąbrowa Biskupia	-	21	21	26	16	21	23	23	151
Ośniszczewko	-	13	20	14	16	16	16	12	107
Parchanie	-	14	16	9	15	12	14	13	93
Pieranie	-	20	15	11	15	17	26	15	119
Razem SP									470
Gimnazjum	klasy								
	I	II	III	Razem					
Dąbrowa Biskupia	76	79	77	232					
Razem w szkołach									702

Rok szkolny 2005/2006

Szkoły Podstawowe	klasy								
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	Razem
Dąbrowa Biskupia	-	19	27	15	20	25	23	24	153
Ośniszczewko	-	19	13	17	18	15	13	18	113
Parchanie	-	14	10	14	11	13	14	9	85
Pieranie	-	16	11	14	17	25	15	23	121
Razem SP									472
Gimnazjum	klasy								
	I	II	III	Razem					
Dąbrowa Biskupia	84	84	80	248					
Razem w szkołach									720

Rok szkolny 2004/2005

Szkoły Podstawowe	klasy								
	PP	0	I	II	III	IV	V	VI	Razem
Dąbrowa Biskupia	-	25	16	20	21	26	25	35	168
Ośniszczewko	-	17	17	17	14	13	15	15	108
Parchanie	-	11	14	11	13	14	9	19	91
Pieranie	-	11	14	17	25	14	24	20	105
Razem SP									472
Gimnazjum	klasy								
	I	II	III	Razem					
Dąbrowa Biskupia	82	76	89	247					
Razem w szkołach									719

Kadra nauczycielska w szkołach (2013/2014)

Szkoła	Stopień awansu				Razem
	dyplomowany	mianowany	kontraktowy	stażysta	
Zespół Szkół Dąbrowa Biskupia	17	7	8	0	32
SP Ośniszczewko	9	1	2	1	13
SP Parchanie	6	5	2	0	13
SP Pieranie	6	5	2	0	13
Razem	41	16	13	1	71

Źródło: dane Urzędu Gminy Dąbrowa Biskupia

Bezpieczeństwo

Ochrona przeciwpożarowa jest zapewniona poprzez jednostki ochotniczej straży pożarnej (OSP) oraz jednostkę zawodową PSP w Inowrocławiu. Na terenie gminy Dąbrowa Biskupia działa 6 jednostek ochotniczej straży pożarnej w następujących miejscowościach:

- Dąbrowa Biskupia,
- Stanomin,
- Modliborzyce,
- Wonorze,
- Radojewice,
- Przybysław.

Jednostka OSP Modliborzyce jest ujęta w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym (KRSG). Jednostki w Stanominie, Modliborzycach i Radojewicach posiadają sztandar. Ogólna liczba członków czynnych OSP: 136 osób (135 – mężczyzn, 1 – kobieta), liczba członków wspierających – 31 osób, liczba członków honorowych – 11 osób.

Teren gminy Dąbrowa Biskupia jest objęty działaniem Powiatowej Komendy Policji w Inowrocławiu.

Opieka zdrowotna

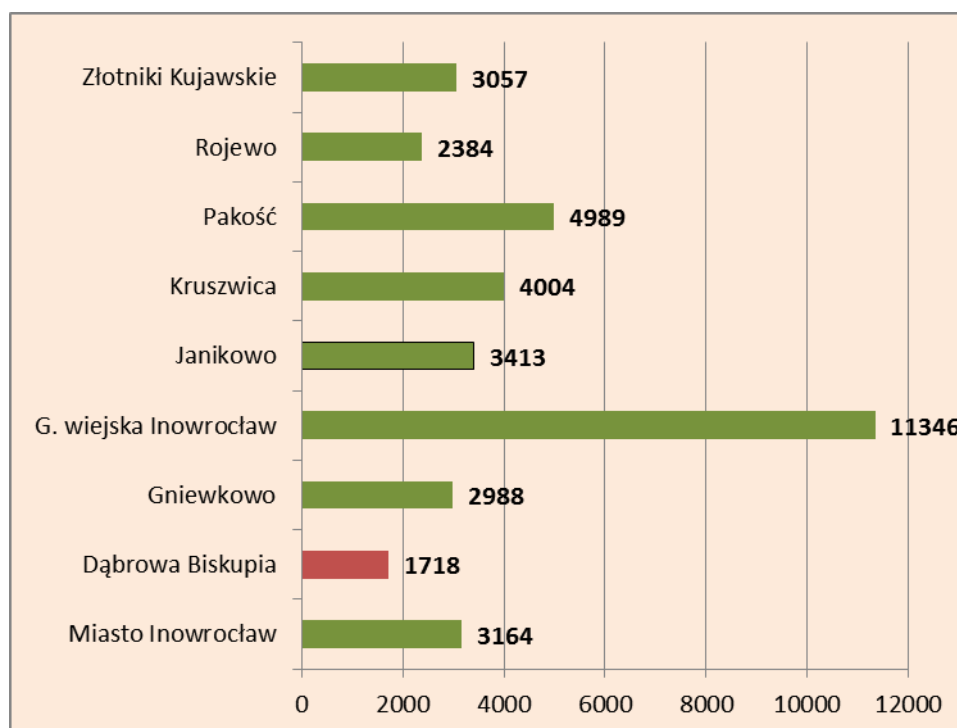
Zabezpieczeniem potrzeb związanych z opieką zdrowotną na terenie gminy Dąbrowa Biskupia zajmuje się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Lucjana Kwiatkowskiego w Dąbrowie Biskupiej. NZOZ prowadzi trzy ośrodki zdrowia w:

- Dąbrowie Biskupiej,
- Radojewicach,
- Parchaniu.

Usługi prowadzone są w ramach kontraktu z NFOZ, w ramach tego kontraktu wykonywane są usługi związane z podstawową opieką medyczną. Zakład prowadzi jedną poradnię specjalistyczną - Poradnię Ginekologiczno-Położniczą. Poradnia Ginekologiczno-Położnicza dla Mam świadczy usługi położnej POZ, opieki w okresie ciąży jak również opieki nad kobietą w każdym okresie życia oraz usługi edukacyjne w zakresie planowania rodziny.

Jak wynika z danych statystycznych dla gmin powiatu inowrocławskiego w zakresie usług Podstawowej Opieki Zdrowotnej mieszkańcy gminy Dąbrowa Biskupia mają zapewniony dobry dostęp do opieki medycznej.

Liczba ludności na 1 zakład opieki zdrowotnej w gminach powiatu inowrocławskiego – dane za 2011 rok

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Instytucje kultury

Instytucją realizującą na terenie gminy zadania z zakresu kultury jest **Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej**. Ośrodek swoje działania rozpoczął 1 stycznia 2011 roku. Do jego zadań należy:

1. pozyskanie i przygotowanie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w kulturze, sporcie i rekreacji,
2. podtrzymywanie i kultywowanie tradycji kulturowych, gminnych i regionalnych.
3. prowadzenie działalności promocyjnej i reklamowej w zakresie działania Ośrodka,
4. rozpoznawanie, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych,
5. tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, folkloru i sztuki ludowej oraz zainteresowań wiedzą i sztuką,
6. edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
7. gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury,
8. organizowanie wystaw,
9. organizowanie konkursów w różnych dziedzinach,
10. organizowanie koncertów, przeglądów i festiwali,
11. organizowanie i prowadzenie działalności w zakresie sportu, rekreacji, wypoczynku i turystyki,
12. zarządzanie obiektami i urządzeniami będącymi we władaniu Ośrodka,
13. prowadzenie pracowni artystycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
14. tworzenie i upowszechnianie scenicznych programów artystycznych,
15. popularyzacja walorów rekreacji ruchowej i turystyki,
16. organizowanie zajęć, zawodów i imprez rekreacyjno-sportowych oraz turystycznych, 17) organizowanie form działalności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej w ścisłej współpracy z placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi, sportowymi, kombatanckimi, a także z kościołami,
17. współpraca z innymi ośrodkami kultury oraz instytucjami upowszechniania kultury,
18. inne działania w zakresie upowszechniania kultury, sportu i rekreacji wynikające z potrzeb środowiska lokalnego.

Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej jest organizatorem imprez kulturalnych i sportowych, a w jego ofercie nie brakuje różnego rodzaju zajęć adresowanych zarówno do najmłodszych jak i najstarszych mieszkańców gminy - począwszy od dużych imprez plenerowych, jak odbywające się rokrocznie Kujawskie Święto Plonów z konkursem na najpiękniejszy wieniec dożynkowy, Sołtysiada czy Święto Konstytucji 3 Maja, po bardziej kameralne koncerty, przedstawienia i spotkania autorskie. Ośrodek ściśle

współpracuje z organizacjami pozarządowymi z terenu gminy Dąbrowa Biskupia. Wśród oferty sekcji tematycznych znajdują coś dla siebie miłośnicy rzeźby, malarstwa, decoupage'u, tańca, aerobiku i nauki gry na gitarze. GOKSiR bierze udział w licznych spotkaniach i imprezach mających na celu promocję walorów gminy.

Działalność w zakresie szeroko rozumianej kultury prowadzi także **Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie Biskupiej**, która powołana została 1 stycznia 2007 roku a tradycjami sięga lat 50 –tych. Jej główna siedziba mieści się w Dąbrowie Biskupiej, a filie są zlokalizowane w Pieraniu, Radojewicach i Wonorzu. Do zadań biblioteki należy głównie:

1. gromadzenie, opracowanie, i przechowywanie materiałów bibliotecznych służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspakajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dokumentujących dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy regionu,
2. udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży oraz osób niepełnosprawnych,
3. prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej,
4. popularyzacja książki i czytelnictwa oraz dorobku kulturalnego Gminy,
5. tworzenie i udostępnianie własnych komputerowych baz danych: katalogowych, bibliograficznych i faktograficznych.

Zarówno GOKSiR jak i Biblioteka są jednostkami organizacyjnymi gminy Dąbrowa Biskupia. Obie posiadają osobowość prawną, a na ich czele stoi dyrektor instytucji. Obie te instytucje są członkami Stowarzyszenie LGD Czarnoziem na Soli.

Jednym z efektów działalności animacyjnej samorządu gminy w zakresie kultury jest amatorski **Zespół Ludowy Radojewiczanie**.

W Radojewicach od ponad 25 lat działa duży trzypokoleniowy zespół śpiewaczy „Radojewiczanie”. Przez cały ten czas nieustrudzenie promuje kulturę ludową Kujaw, służy idei nieprzemijalności tradycji i wartości folklorystycznych. Od początku swojej działalności czynnie uczestniczy w największych festiwalach i przeglądach muzycznych.

W repertuarze „Radojewiczan” znajdują się elementy ludowe typowe dla folkloru ziemi kujawskiej. Zespół swoimi występami uświetnia gminne imprezy okolicznościowe, ale także występuje na scenach okolicznych miast w ramach różnego rodzaju uroczystości. Corocznie bierze udział w przeglądach folklorystycznych, gdzie zdobywa główne nagrody. Od 1996r. bierze udział w Wojewódzkich Przeglądach Zespołów i Kapel Ludowych, które odbywają się w Bydgoszczy, Ciechocinku, Nakle, Sępólnie Krajeńskim, Żninie i Golubiu Dobrzyniu. W roku 2011 Zespół otrzymał odznakę Zasłużony dla Kultury Polskiej nadawaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Organizacje pozarządowe

Na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia aktywnie działają stowarzyszenia, które skutecznie integrują mieszkańców, organizując dla nich różnego rodzaju zajęcia (m.in. plastyczne, sportowe, rekreacyjne, kulinarne, muzyczne), wyjazdy na wycieczki, do opery czy teatru, a także okolicznościowe spotkania (jak np. Wigilia). Stowarzyszenia wpisane są do Krajowego Rejestru Sądowego, z sukcesem startują w różnych konkursach o dotacje i granty. Wszystkie realizowały projekty wspierane przez Urząd Marszałkowski i gminę Dąbrowa Biskupia.

Stowarzyszenia brały udział w realizacji projektu wspieranego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej pt. " Dla Seniorów Koalicja – Nowoczesność i Tradycja", dzięki któremu powstała mini-książka kucharska pt.: " Smaki Naszego Regionu", w której znalazły się ich przepisy na tradycyjną kuchnię kujawską.

Stowarzyszenia działające na terenie gminy to:

- **Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "OKNO"** w Dąbrowie Biskupiej, które w roku 2014 obchodzić będzie 10-lecie istnienia. W swoich działaniach skupia się przede wszystkim na osobach niepełnosprawnych mieszkających na terenie gminy Dąbrowa Biskupia.
- **Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Chlewiska**, które angażowało się w organizację m.in. punktu przedszkolnego w Chlewiskach, organizację imprez kulturalnych i zajęć wakacyjnych dla dzieci. Podczas wielu imprez wspiera gminę w jej działaniach promocyjnych. Jest członkiem założycielem Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Czarnoziem na Soli.
- **Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Pieranie**, które również jest członkiem LGD Czarnoziem na Soli, a w roku 2012 zostało zaproszone do organizacji stoiska LGD, które wygrała I miejsce w konkurencji stoisk na Wojewódzkich Dożynkach w Kruszwicy. Bierze udział w wielu konkursach grantowych, dotacyjnych, kulinarnych oraz artystycznych, gdzie z powodzeniem zdobywają najwyższe laury.
- **Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich "NIEZAPOMINAJKI"** z Przybysławia jest bezkonkurencyjne w konkursach kulinarnych. Wygrały min. I miejsce w konkursie na najlepszą potrawę z jabłkiem w Złotnikach Kujawskich podczas Pikniku LGD Czarnoziem na Soli oraz I miejsce w konkursie na najlepszą potrawę z brokułem podczas Brokułowo – Cebulowego Festiwalu Smaku w Dąbrowie Biskupiej
- **OSP - w Dąbrowie Biskupiej, Wonorzu, Stanominie, Radojewicach, Modliborzycach i Przybysławiu** działają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Działalność **Ludowego Zespołu Sportowego "DĄB" Dąbrowa Biskupia** występującego w rozgrywkach piłkarskiej klasy A wspiera Stowarzyszenie L.Z.S. "Dąb"

Dąbrowa Biskupia. Stowarzyszenie to liczy sobie blisko 70 lat. Jest stowarzyszeniem zwykłym zarejestrowanym w starostwie powiatowym. Stowarzyszenie to jest inicjatorem oraz współorganizatorem, wraz z Gminnym Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej, wielu imprez sportowych na terenie Gminy.

Wszystkie z wymienionych stowarzyszeń biorą także aktywny udział we wszystkich imprezach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Dąbrowie Biskupiej - wśród najważniejszych należy wymienić „Kujawskie Święto Plonów” (czyli popularne „Dożynki”), „Zawody Międzysołeckie” (tzw. "Sołtysiada"). Podczas tych imprez na stoiskach stowarzyszeń można podziwiać prace artystyczne członków, skosztować pysznych regionalnych potraw i smakołyków przygotowanych przez członków stowarzyszenia.

Świetlice

Na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia znajduje się **14 świetlic wiejskich i 1 świetlica środowiskowa** (Pieranie). Siedziba GOKSIR w Dąbrowie Biskupiej mieszcząca się przy ul. Długiej 48, jest jednocześnie świetlicą wiejską. Pozostałe świetlice wiejskie znajdują się w następujących miejscowościach: Wonorze, Nowy Dwór, Ośniszczewo, Ośniszczewko (w trakcie remontu), Pieranie, Radojewice, Chróstowo, Przybysław, Stanomin, Wola Stanomińska, Chlewiska, Mleczkowo, Zagajewice, Konary.

Place zabaw

Na terenie gminy są **22 place zabaw**. Znajdują się one w następujących miejscowościach: Dąbrowa Biskupia (na terenie Obiektu Rekreacyjno – Sportowego i przy Zespole Szkół w Dąbrowie Biskupiej), Stanomin, Wola Stanomińska, Brudnia, Wonorze, Ośniszczewko, Ośniszczewo, Zagajewice, Mleczkowo, Modliborzyce, Parchanki, Parchanie, Radojewice, Sobiesierne, Pieranie, Konary, Bąkowo, Przybysław, Nowy Dwór, Chlewiska, Chróstowo.

Obiekty sportowe

Na terenie gminy jest łącznie **16 boisk do gry w piłkę nożną**. Boiska piłkarskie znajdują się w miejscowościach: Chróstowo, Chlewiska, Mleczkowo, Wola Stanomińska, Stanomin, Brudnia, Wonorze, Modliborzyce, Parchanki, Radojewice, Konary, Bąkowo, Nowy Dwór, Przybysław. Przy Zespole Szkół w Dąbrowie Biskupiej znajduje się kompleks boisk ze sztuczną nawierzchnią zbudowany w ramach programu Orlik 2012.

Przy Urzędzie Gminy znajduje się **Kompleks Rekreacyjno – Sportowy**, w skład którego wchodzi: Stadion Gminny – siedziba LZS Dąb Bąkowo, amfiteatr, boisko do gry w koszykówkę i Park Gminny oraz siłownia plenerowa. Jest to wielofunkcyjny obiekt, na którym odbywają się różnego rodzaju imprezy plenerowe, spotkania stowarzyszeń itp. Obiekt

dostępny jest dla wszystkich mieszkańców.

Inwestycje gminne

Realizacja programów unijnych na terenie gminy Dąbrowa Biskupia w latach 2003 - 2013

Program	Tytuł projektu	Wartość projektu brutto [zł]	Wnioskowana / uzyskana kwota dofinansowania z kosztów kwalifikowanych [zł]	Etap realizacji	Termin zakończenia
1	2	3	4	5	6
SAPARD Działanie 3: Rozwój i poprawa infrastruktury obszarów wiejskich, Schemat 3.1 Zaopatrzenie gospodarstw wiejskich w wodę wraz z uzdatnianiem,	Rozbudowa ujęcia wody i stacji uzdatniania wody w Dąbrowie Biskupiej oraz sieci wodociągowej we wsiach „Dąbrowa Biskupia, Wonorze, Bąkowo, Głojkowo, Konary”	Koszt całkowity inwestycji - 1 138 103	kwota dotacji - 449 697,89	Realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego	2004r.
SAPARD	"Remont kompleksu rekreacyjno-sportowego w Dąbrowie Biskupiej",	Wartość projektu - 241 710	kwota dotacji – 96 138,11	Realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego	2004r.
Sektorowy Program Operacyjny „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006” Działanie 2.3 odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	Remont, modernizacja i wyposażenie świetlic wiejskich na terenie Gminy Dąbrowa Biskupia Wykonano 14 świetlic	Cena poprzetargowa: 277.495,04	Uzyskano dofinansowanie: 172.509,74	Realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego	Październik 2006r.
PROW 2007 – 2013 wniosek o przyznanie pomocy w ramach działania 313, 322, 323 „Odnowa i rozwój wsi”	Budowa boiska sportowego z zapleczem socjalnym w Dąbrowie Biskupiej.	Wartość kosztorysowa projektu 533.320,54 Cena poprzetargowa: 522.164,60	Uzyskano dofinansowanie: 298.682,90	Realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego	Lipiec 2010r.

PROW 2007 – 2013 wniosek o przyznanie pomocy w ramach działania 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki ludności wiejskiej”	Budowa oczyszczalni grupowych dla Gminy Dąbrowa Biskupia oraz przebudowa linii do odwadniania osadów gminnej oczyszczalni ścieków komunalnych.	Wartość kosztorysowa projektu 2.026.765,47 Kwota poprzez targowa: 1.313.574,63	Uzyskano dofinansowanie: 793.293,59	Realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego	Wrzesień 2010r.
PROW 2007 – 2013 wniosek o przyznanie pomocy w ramach działania 4.1/413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi"	Urządzenie parku wiejskiego i remont świetlicy wraz z utwardzeniem przy niej placu w Dąbrowie Biskupiej, jako miejsc spotkań i integracji społeczności	Wartość kosztorysowa projektu: 693.457,81 Cena poprzez targowa: 494.577,66	Uzyskano dofinansowanie: 297.844,83	Realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego	Październik 2010r.
PROW 2007 – 2013 wniosek o przyznanie pomocy w ramach działania 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie gminy Dąbrowa Biskupia oraz modernizacja Stacji Uzdatniania Wody Podziemnej w m. Parchanie – branża instalacyjna i technologiczna”	Wartość kosztorysowa projektu <u>3.161.501,16</u> I etap: oczyszczalnie przydomowe 2.397.630,45 II etap: modernizacja SUW 763.870,71 Cena poprzez targowa łącznie: <u>2.756.932,00</u> I etap 2.125.181,18 II etap 631.750,82	I etap otrzymano dofinansowanie: 871.859,00 II etap otrzymano dofinansowanie 262.014,00	I etap - realizacja zakończona w październiku 2010r. i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego II etap realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego	Czerwiec 2011r.

<p>Wniosek o dofinansowanie projektu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007 – 2013</p>	<p>Budowa dróg gminnych nr 150622C, 150624C, 150621C, 150623C stanowiących ulice: Spacerową, Budowlaną Słoneczną i Leśną w Dąbrowie Biskupiej</p>	<p>Wartość kosztorysowa projektu: 1.455.536,92</p> <p>Cena poprzez targowa: 1.171.822,01</p>	<p>Otrzymano dofinansowania 499.976,94</p>	<p>Realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego</p>	<p>Wrzesień 2011r.</p>
<p>PROW 2007 – 2013 wniosek o przyznanie pomocy w ramach Działania 313, 322, 323 „Odnowa i rozwój wsi”</p>	<p>„Budowa placów zabaw na terenie gminy Dąbrowa Biskupia oraz wyposażenie świetlicy w Dąbrowie Biskupiej – nagłośnienie”.</p> <p>W ramach inwestycji pobudowano 15 placów zabaw w miejscowościach: Parchanki – dz. nr 110/11 Zagajewice – dz. nr 38/16 Brudnia – dz. nr 201 Stanomin – dz. nr 75 Mleczkowo – dz. nr 67/1 Chlewiska – dz. nr 100/4 Chróstowo – dz. nr 52/7 Przybysław – dz. nr 201/1 Ośniszczewo – dz. nr 37/4 Ośniszczewko – dz. nr 26/2 Dąbrowa Biskupia - dz. nr 194 Nowy Dwór – dz. nr 26/1 Pieranie – dz. nr 26 Konary – dz. nr 16/4 Radojewice –dz. nr 33/3</p> <p>oraz wyposażono świetlicę w Dąbrowie Biskupiej w komplet nagłośnienia, na które składają się: Kolumny niskotonowe aktywne, kolumny szerokopasmowe,</p>	<p>Wartość kosztorysowa projektu 724.723,00 Cena poprzez targowa: 582.031,52 zł</p>	<p>Wnioskowana kwota dofinansowania 354.922</p>	<p>Realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego</p>	<p>Październik 2011r.</p>

	aktywne, kolumny szerokopasmowe odsłuchowe, aktywne, konsola mikserska, statywy mikrofonowe, statywy kolumnowe, kabel „multicore”- długość 30 m, mikrofony.				
PROW 2007 – 2013 wniosek o przyznanie pomocy w ramach Działania 413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”	Przebudowa chodnika w miejscowości Parchanie, Brudnia, Wola Stanomińska oraz doposażenie boiska i parku wiejskiego w Dąbrowie Biskupiej”.	Wartość kosztorysowa projektu 772.850,94 Wartość poprzez targowa: 510.102,50	Uzyskano dofinansowanie: 317.217,00	Realizacja zakończona i po kontroli Urzędu Marszałkowskiego	Wrzesień 2011r.
PROW 2007 – 2013 wniosek o przyznanie pomocy w ramach działania 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”	Montaż pompy ciepła powietrze - woda wraz z przebudową wewnętrznej instalacji centralnego ogrzewania w świetlicy wiejskiej w Dąbrowie Biskupiej	Wartość kosztorysowa projektu 115 671,29 Wartość poprzez targowa: 93.049,45	Uzyskano dofinansowanie: 54.960,00	Realizacja zakończona i rozliczona	Czerwiec 2013
PROW 2007 – 2013 wniosek o przyznanie pomocy w ramach działania 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody Podziemnej w m. Parchanie gm. Dąbrowa Biskupia- branża elektryczna, AKPiA i budowlana	Wartość kosztorysowa projektu 626195,44 Wartość poprzez targowa: 464.434,42	Uzyskano dofinansowanie: 280.383,00	Realizacja zakończona i rozliczona	Wrzesień 2013

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Dąbrowie Biskupiej